

**Verslag van de
BESLUITRONDE POLITIEKE AVOND
van de
gemeenteraad van Nijmegen
d.d. 24.06.2020**

Aanwezig zijn:

De leden: M.C.W. Bakker, J. Bos-Coenraad, C.J.M. Brand, J.T.L.J.A. Broeren, J.A.R. Brom, J. Brummel-Ahlaloum, M.T. Buck, C.M.H. Daemen, J.V.J. van Deurzen, I.M. van Dijk, M.E.C. van Doorn, P. Eigenhuijsen, R. El Hafi, T.F.A. van Elferen, M. Feddema, B.W. Feringa, T. van Gent, A.K. de Graaf, W.M. Grutters, M. van Hoof, J.W.H. van Hooft, F. Jasper, J. Konijnenbelt, E.A.H. Lauret, C. de Leeuw, K.A. Lokker, B. Markovic, P.J.P. van Megen, M.J.A. Mijling, A.J.C.M. Moerkerk, P.J. Molenaar, J.E.R. Osinga, A.B. Ranshuijsen, A.K. Selman, M. Smit, M.A.L. Sweep, M. Synhaeve, V.A.M. Vintges en M.F. Zouay

Voorzitter: dhr. H.M.F. Bruls

Griffier: mw. S. Ruta

Wethouders: B. Velthuis, H. Tiemens, N.P. Vergunst, M. Esselbrugge, G. Visser

Bericht van verhindering van:

Notulist: mw. A.M. Dunk (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter**: Dan open ik bij dezen onze raadsvergadering. Hartelijk welkom, eenieder. Ik heb geen afmeldingen mogen ontvangen en volgens mij klopt dat ook, als ik de nieuwe opstelling snel op me laat inwerken. En vanavond worden ook opnames gemaakt voor het filmpje 'De raad besluit'. Dus doe dat dan ook, zou ik zeggen, anders is het zo tragisch voor zo'n filmpje, als je niet zou besluiten. Toch? Maar dat zal vast goed komen.

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

De **voorzitter**: Als er verder geen mededelingen zijn, ik kijk even naar de griffier, dan ga ik over naar punt 2, de agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering. Die is vandaag wat overzichtelijker dan twee weken geleden, kunt u zich voorstellen. Desalniettemin zijn er toch twee benoemingen toegevoegd. Onder agendapunt 6 het raadsvoorstel tot het toelaten van een raadslid namens D66 en bij agendapunt 7 het raadsvoorstel 'Benoeming fractievolgers VoorNijmegen.Nu'. Die zijn dus toegevoegd aan de agenda. De fractie van GroenLinks heeft een motie buiten de orde aangekondigd met als titel Nijmegen Voor 14. Die is in ieder geval op tijd aangekondigd deze keer, dus dat is dan weer winst. Ik stel voor om die te behandelen als agendapunt 8, tenzij iemand dat niet zou willen? En het voorstel is vervolgens om te beginnen met de benoemingen, dus dat zijn de twee benoemingen die ik net noemde, en daarna de debatstukken en vanaf het eerste debatstuk wordt dan de spreektijd gehanteerd. Kunt u met al deze ordevoorstellen instemmen? Dat is het geval. Ja, ik moet goed rondkijken. Oh kijk eens aan, de heer Maarten Bakker zit helemaal daar in de hoek vanavond.

Besluit

Voorstellen aanvaard

3. Vragen van raadsleden aan het college

De **voorzitter**: Even kijken. Vragen van raadsleden aan het college zijn niet aangekondigd.

6. raadsvoorstel Toelaten raadslid D66 (74/2020)

De **voorzitter**: Dat betekent dat we gelijk kunnen oversteken naar het eerste voorstel. Dat betreft het voorstel om de heer Van Hoof als nieuw raadslid toe te laten namens de fractie van D66, ter vervanging van mevrouw Bouwmans. Van Hoof zei ik, mijnheer Van Hoof. U schrikt daarvan, begrijp ik? Daar kan ik ook niks aan doen. Maar, voor wij dat gaan doen geef ik uiteraard het woord aan de commissie geloofsbrieven en vanavond betreft dat mevrouw Molenaar, die het woord zal voeren. Mevrouw Molenaar.

Mevrouw **Molenaar**: Ja dank u wel, voorzitter. De commissie voor de geloofsbrieven uit de raad van de gemeente Nijmegen, in wier handen werden gesteld de geloofsbrieven en verdere bij de Kieswet gevorderde stukken, ingezonden door de heer Michiel van Hoof, rapporteert de raad van de gemeente Nijmegen dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet en onze commissie adviseert dan ook om de heer Van Hoof toe te laten tot lid van de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik neem aan dat daar niemand verder het woord over wenst te voeren. Want als dat zo is, dan verzoek ik om de heer Van Hoof tot de raadzaal toe te laten en u allen om even te gaan staan, zodat we de plechtigheden kunnen voltrekken.

Goedenavond, mijnheer Van Hoof, welkom in ons midden. Ik zal eerst de tekst van de belofte voorlezen en dan is het aan u om "Dat verklaar en beloof ik" te zeggen.

Ik verklaar en beloof dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer **Van Hoof**: Dat verklaar en beloof ik.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mag ik u van harte feliciteren namens ons allen met de toetreding tot deze gemeenteraad. En veel succes.

Applaus.

Besluit

Voorstel aanvaard

7. raadsvoorstel Benoeming fractievolgers VoorNijmegen.Nu (75/2020)

De **voorzitter**: Nou, terwijl de heer Van Hoof via een van de looproutes zijn plaats weet te vinden, stappen wij over naar agendapunt 7 en dat betreft het voorstel tot benoeming van fractievolgers voor de fractie van VoorNijmegen.Nu, de heer Bastiaans en de heer Heuvellink, daar gaat het om. En wederom geef ik eerst het woord aan mevrouw Molenaar van de commissie geloofsbrieven.

Mevrouw **Molenaar**: Ja wederom dank, voorzitter. De commissie voor de geloofsbrieven heeft ook de geloofsbrieven onderzocht van de personen die u net genoemd hebt. Door de fractie van VoorNijmegen.Nu voorgedragen als lid, niet zijnde raadslid van een raadscommissie. De commissie heeft het onderzoek beperkt tot de voorwaarden zoals verwoord in artikel 8c van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad en ook deze stukken zijn onderzocht en in orde bevonden, dus we adviseren hen toe te laten als fractievolgers.

De **voorzitter**: Ik ga er vanuit dat er niemand is die hier nog stemming over wil. Want als dat niet het geval is, dan is dit voorstel aangenomen en kunnen we beide heren feliciteren met hun benoemingen. Gefeliciteerd.

Applaus.

Besluit

Voorstel aanvaard

4. raadsvoorstel Koersdocument 2021

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat brengt ons bij wat je wel de hoofdschotel voor vanavond zou mogen noemen en dat doe ik ook bij dezen, het raadsvoorstel 'Koersdocument 2021' onder agendapunt 4. En we pakken dat eigenlijk aan zoals bij de begrotingsbesprekingen, dus ook de bekende volgorde van sprekers. En allereerst geef ik het woord aan mevrouw Van Dijk van de VVD-fractie.

Mevrouw **Van Dijk**: Ja dank u wel, voorzitter. Deze dag staat eigenlijk altijd roodomrand in mijn agenda, want normaal gesproken bespreken wij natuurlijk de zomernota op deze dag. Al een aantal jaren komen wij als VVD met een plan als aanvulling op de zomernota. Zo herinnert u zich natuurlijk allemaal Binnenstad 024, ons 10.000 banenplan, de Wegwijzer en het veiligheidsplan. Maar vorig jaar hadden wij helaas geen zomernota vanwege de tekorten en dit jaar gooit corona roet in het eten en hebben wij ook geen zomernota om met elkaar te bespreken. De zomernota is wel het document waarin het college en de coalitie normaal gesproken uiteenzetten wat de plannen zijn voor de komende jaren. We hebben dan in deze raad een debat over uitgangspunten en keuzes die er gemaakt worden en de koers wordt bepaald. Maar Nijmegen krijgt waarschijnlijk nogal wat voor de kiezen de komende tijd en dat zien we terug in het koersdocument en later in een voortgangsmeter die we ook gaan bespreken. Keuzes maken en koers bepalen is gewoon lastig in tijd van crisis en onzekerheid.

Het college geeft aan graag door te willen gaan met investeren en daar is de VVD het mee eens. Toch voorzitter, hebben we enkele kanttekeningen bij dit investeren en daarvoor dienen we graag een motie in, 'Slim investeren'. Dat is wat de VVD betreft wat we moeten doen, zolang onze financiële situatie dat toelaat. We hopen namelijk op financiële compensatie vanuit het Rijk en de Provincie en die zal er ook wel op een bepaalde manier komen, maar hoe hoog en hoe die compensatie eruit gaat zien, dat is nog een groot vraagteken. De VVD zou graag zien dat we niet al ons gespaarde geld nu al opsnoepen. Een reserve is namelijk voor in tijden van nood. Daar verkeren we nu in. Maar voorzichtigheid is ook geboden, want er komt ook een tijd na deze crisis. Ook zouden we graag zien dat we als raad op de hoogte worden gehouden van onze financiële situatie. En daarnaast pleiten we ervoor om alle investeringen ook houdbare investeringen te laten zijn, die passen binnen een anderhalvemetersamenleving. Als we bijvoorbeeld nu een speeltuin gaan bouwen, om als voorbeeld te noemen, dan kunnen we ervoor kiezen om dat op een klein terreintje te doen en die speeltoestellen bij elkaar ter plaatsen, maar we kunnen er ook voor kiezen om te kijken of we die ruim bij elkaar kunnen zetten, zodat die speeltuin toegankelijk blijft voor de komende tijd.

Als laatste punt, voorzitter, van deze motie, zien we ook graag dat de eisen die het college stelt aan nieuwe investeringen voor de domeinen wonen, cultuur en de lokale economie, ook gelden voor de

huidige investeringen en de investeringen die naar voren worden gehaald, allemaal om te voorkomen dat we nu extra geld uitgeven aan investeringen waarvan we later misschien denken: hadden we dat maar anders gedaan.

En dan voorzitter, nog een amendement dat ik graag indien om koers mee te geven aan dit college, zoals dit college ons ook vraagt. Allerlei sectoren in onze stad gaan gebukt onder corona. Elke sector staat voor zijn eigen uitdagingen. Dat we daar als gemeenteraad iets aan willen doen, is goed en ook noodzakelijk. En dat we daarin keuzes moeten maken, dat begrijpen we. Maar sport is wat de VVD betreft een ondergeschoven kindje en wordt stelselmatig vergeten. Sport is gezond, voorzitter. Het zorgt voor sociale contacten, voor inclusiviteit. Maar de sportsector loopt juist nu tegen extra kosten op. De kantines kunnen of mogen niet open, de bezettingsgraad van sportlocaties is gedaald en sommige sporten kunnen niet meer in de huidige of ik moet eigenlijk zeggen, de oude situatie, in oude vorm worden uitgeoefend. Kortom, investeren in sport is juist nu meer nodig. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u. Geeft het woord mevrouw Ranshuijsen namens GroenLinks.

Mevrouw **Ranshuijsen**: Ja dank u wel, voorzitter. Voorzitter, "Ik merk geen verbeteringen meer in mijn gezondheid en het is de vraag of ik mijn vak nog wel kan en mag uitvoeren". Dat waren vanmiddag de woorden van een goede vriend van mij die in maart door het coronavirus werd gevelde. Het voortbestaan van zijn onderneming en dat wat hij het liefst in het leven doet, staat op het spel. Voorzitter, dagelijks zie en hoor ik nog steeds in mijn directe omgeving hoe de coronacrisis mensen raakt. De dochter van een kennis die, doordat de structuur van school en thuis wegvalt, dreigt te ontspreiden, wat vervolgens weer resulteert in een voor iedereen stressvolle en onhaalbare thuissituatie. Van een collega, van wie twee weken geleden haar moeder overleed en die vervolgens moet bevestigen dat haar broertje ook naar de begrafenis kan, want het broertje woont in een instelling voor begeleid wonen en die organisatie stelt, terwijl de regels al versoepeld zijn, dat als hij naar de begrafenis gaat, hij niet meer terug mag komen. Voorzitter, het zijn schrijnende voorbeelden, waarvan er vele zijn en u kent ze vast allemaal. Elk in een andere vorm en gradatie. De impact van het coronavirus op de samenleving, op gezinnen en in veel levens is groot. De realiteit is ook dat we ondertussen door moeten gaan. Juist nu in deze tijd vol onzekerheden, moeten we als stadsbestuur een duidelijke visie hebben en richting geven. Juist nu moeten we zorgen dat de stad in beweging blijft en juist nu moeten we extra inzetten om een negatieve impact van de crisis, ook met het oog op de lange termijn, zoveel mogelijk te beperken. De route die het college voorstelt en de afweging die het daarbij maakt om vooral te investeren, sluit dus aan bij onze wens. Wel vraagt de ontstane situatie, die veel meer onzekerheden heeft dan normaal, extra alertheid en tussentijdse checks, want soms is het nu eenmaal nodig dat je je route toch aanpast om je uiteindelijke bestemming te bereiken. Voorzitter, het college stelt voor, op basis van de huidige kennis en situatie, nu een aantal investeringen te doen die belangrijk zijn om een veerkrachtige stad te blijven. Bij het debat over de tweede coronamaatregelenbrief heeft GroenLinks al aangegeven het investeren in het overleiden van de culturele sector van groot belang te vinden. Juist omdat culturele activiteiten samen met de horeca en evenementen zorgen voor het bruisende hart van Nijmegen. Het hoort bij onze stad dat er voor iedereen altijd wel iets cultureels te doen is om naar te kijken, te luisteren of aan mee te doen, om met vrienden aansluitend gezellig op het terras iets te drinken of een hapje te eten. Cultuur hoort bij Nijmegen en dat maakt onze stad voor veel mensen ook zo aantrekkelijk om te wonen en te werken. Kortom, wat GroenLinks betreft genoeg redenen om onze culturele netwerken en voorzieningen overeind te houden en we zien de uitwerking die het voorstelt dan ook graag tegemoet. Dat huisvesting in Nijmegen een groot probleem is, weten allemaal. Misschien wel het grootste knelpunt dat we op dit moment hebben en dat is ook niet zomaar opgelost. Het binnen weten te slepen van de woondeal met het Rijk is voor Nijmegen echt een belangrijk succes en de kansen die de woondeal biedt om snel meer woningen bij te bouwen en betere voorzieningen in woonwijken te krijgen, moeten nu verzilveren. Wat GroenLinks betreft ook zo snel mogelijk. Dus we steunen de richting en ambities van het college hierin dan ook van harte. Net zoals cultuur en de lokale economie

verbonden zijn en elkaar versterken, zo zorgen ook onze lokale ondernemers en ondernemers in de binnenstad voor het overleefden van werkgelegenheid en daarmee de economische veerkracht en het welzijn van onze inwoners. Daarom vinden we het als GroenLinks een logische keuze van het college om als eerste nu voor deze drie richtingen extra focus aan te brengen. Voorzitter, laten we hopen dat het verder versoepelen van de noodzakelijke maatregelen blijft doorgaan en dat we als een veerkrachtige en gezonde stad uit deze crisis komen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Vervolgens geef ik het woord mevrouw Grutters namens Stadspartij DNF.

Mevrouw **Grutters**: Voorzitter, dank u wel. Mevrouw Van Dijk zei het al: normaal in onze jaarlijkse gemeentelijke cyclus, bespreken we vandaag de zomernota, met daarin bijstellingen en aanpassingen voor het lopende jaar in de doorkijk naar 2021. Maar in 2020 is niets normaal en daarom hebben we het nu over een koersdocument en straks een voortgangsrapportage en meer dan dat is het ook niet. Een koers en een globaal beeld. De onstuimige zee waar wij ons met elkaar op dit moment op bevinden, dwingt ons tot alle hens aan dek. En een koers die door de omstandigheden ieder moment gewijzigd en bijgesteld moet worden. En daarvoor hebben we zeebenen nodig, omdat wijzigen van die koers in een constant proces van kleine stapjes te houden en niet in paniek te raken. Deze hele bemanning en bevrouting van dit schip hier, zijn ook allemaal kapiteins. Dus we moeten goed samenwerken en we moeten letten op ons democratische proces.

De stukken die voorliggen geven een globaal beeld, maar onvoldoende om echt als raad op te kunnen sturen. Van de 44 posten met financiële coronagevolgen in de voortgangsrapportage, is meer dan de helft een niet verder ingevulde pm-post. En dat is begrijpelijk. Ja, het is lastig, maar de raad heeft meer informatie en scenario's nodig om dit schip mee te kunnen sturen. We roepen het college dan ook op om deze te gaan vervolledigen. Het college geeft aan uit te gaan van drie hoofduitgangspunten: vasthouden aan de langetermijnopgave, aanpak van de brede sociale en economische gevolgen van de coronacrisis en blijven investeren. Juist die investeringen die aan meerdere vraagstukken bijdragen en generiek zijn en juist nu investeringen naar voren halen. Dat laatste is ook de lijn van het advies van het Centraal Planbureau, waar ook het Centraal Planbureau nadrukkelijk investeringen in onder andere woningbouw benoemt. Tegelijkertijd stelt het college geen onnodige investeringen te willen doen en extra ambities na te streven. Stadspartij DNF denkt ook dat op dit moment dit de juiste koers is. Geen paniek, niet 180 graden draaien en we steunen dan ook de koers van dit college. Beslispunt 3, een verdere uitwerking hiervan, zien wij dan ook graag op korte termijn tegemoet.

Daarnaast wil het college zich concentreren op drie domeinen: wonen, cultuur en lokale economie. Ook dat zullen we steunen, maar we willen hier graag een vierde domein als aandachtspunt benoemen en dat is het behoud van Nijmegen als sociale stad. Immers deze crisis dringt diep tot onze bevolking en alle lagen door. Wat betreft het domein cultuur is het te begrijpen dat de eerste aandacht gaat naar de grote instellingen, naar de culturele basisstructuur. Echter, Nijmegen kent ook kleinere en middelgrote culturele instellingen, zoals instellingen die een- of meerjarige culturele programmasubsidies krijgen en culturele initiatieven die geen of nauwelijks subsidie ontvangen. Daarover maken wij ons zorgen. En daar willen we ook aandacht voor en die willen we graag in beeld krijgen. Daarom dienen we hierbij samen met de PvdA de motie 'Op de culturele kleintjes letten' in, waarin we het college vragen om in kaart te brengen voor welke aanbieders instellingen en initiatieven de financiële risico's dermate groot zijn dat ze in hun continuïteit worden bedreigd. Wat betreft het domein lokale economie dienen we samen met de PvdA en GroenLinks de motie 'Lokale inkoop geeft hoop' in waarin we het college vragen om niet zoals nu offerteaanvragen voor producten en diensten gedeeltelijk lokaal uit te vragen, maar voortaan volledig regionaal lokaal uit te vragen, op voorwaarde dat er uiteraard lokaal voldoende kwaliteit geboden kan worden. Maximaal inkopen kan op dit moment alleen maar bijdragen aan de economische synergie die Nijmegen juist nu nodig heeft.

Voorzitter, het college vraagt ons in te stemmen met het koersdocument en straks de voortgangsmonitor 2020. Stadspartij DNF gaat die instemming aan het college geven. Voor wat het

waard is. Want deze steun is ook vanuit ons als fractie gebaseerd op de momentopname van de dag van vandaag, want net als het college kunnen ook wij niet voorzien wat de toekomst brengt en kunnen wij al Stadspartij op basis van de vele onzekerheden, alsook onbekende rijksbijdragen, geen boude stellingen innemen. Daarom doen we wel een oproep aan het college om de raad specifiek en vaker tussentijds te informeren over deze financiën, investeringen en met name ook over de vele pm-posten in de voortgangsrapportage. Voorzitter, we stemmen in met deze stukken, omdat we vinden dat deze onstuimige zee in het belang van onze stad, een alle hens aan dek vraagt. Geen paniek, geen koers die 180 graden wordt gewijzigd, maar rust, kennis van zaken en overleg. Samenwerking dus, die overstijgend is en ieders politieke kleur, zodat we met zijn allen die lokale politieke regenboog kunnen vormen die Nijmegen nodig heeft om de juiste koers te vinden en deze coronacrisis voor de korte en de lange termijn te overwinnen. Voorzitter, dank. Tot zover onze eerste termijn.

De **voorzitter**: Ja dank u wel. Dan geeft het woord aan de heer Van Elferen namens D66.

De heer **Van Elferen**: Dank u wel, voorzitter. Het is heel erg fijn om met elkaar weer vooruit te kunnen kijken. En we weten allemaal dat dit het stuk is dat we eigenlijk wilden, het stuk waar we om hebben gevraagd aan het college: vertel ons zoveel mogelijk. En dan krijg je zo'n stuk met veel pm-posten, want dat zijn dus de risico's waarvan college nog niet kan zeggen hoe groot ze zijn. Tegelijkertijd maakt dit het voor de raad ook enorm moeilijk sturen, want je weet dus blijkbaar niet altijd hoe groot de risico's zijn, je weet alleen dat ze er aankomen. Ik denk dat het college erin heeft voorzien om ons het stuk te geven waar we om hebben gevraagd, maar tegelijkertijd erkennen we ook met elkaar dat het heel moeilijk sturen is op slechts dit stuk. Dus moeten we maar gewoon vooruitkijken, moeten we maar gewoon kijken wat we met elkaar kunnen bespreken vanavond.

Mijn fractie onderscheidt twee zaken waarop we de financiën bij de begroting in ieder geval zullen beoordelen en dat bepaalt ook wat ons betreft de koers: de eindstand van onze reserves eind 2020 en de kansen voor 2021 en verder. Ik zal het kort uitleggen. Het college geeft duidelijk aan dat het resultaat van dit jaar grotendeels afhankelijk is van Rijkscompensatie. Daar debatteert de Tweede Kamer over op 2 juli. Mijn fractie spant zich in, samen met andere D66-fracties in het land, om de Kamerfracties te bewegen om zich niet in te houden bij deze compensatie, want die hebben wij gewoon keihard nodig. Ook de Provincie heeft al aangekondigd een duit in het zakje te willen doen, met name op cultureel gebied. Ik denk ook dat dit niet anders kan. Gemeenten kunnen al het beleid niet overeind houden zonder deze compensatie van andere bestuurslagen. En die eindstand die je dan overhoudt, dus zeg maar datgene wat we dit jaar meer hebben uitgegeven of minder hebben opgehaald, gecompenseerd vanuit andere bestuurslagen, dat is dan die eindstand van 2020. En dat is het fundament waarop we vanaf 2021 verder moeten. Het beleid uit het coalitieakkoord moet in de ogen van mijn fractie onverkort doorgaan. Dat is niet gebaseerd op de hobby's van drie partijen, maar op een gezamenlijk begrip van de uitdaging van deze stad. Deze stad is geen plek waar we af en toe eens wat verzinnen, deze stad heeft met heel grote problemen te maken, die er twee jaar geleden al waren, maar die er ook de komende jaren nog zullen zijn. En dat beleid moet doorgaan, ook al is er een coronacrisis.

Voorzitter het koersdocument stelt drie investeringsrichtingen voor om de stad er bovenop te helpen. Wonen, lokale economie en cultuur zijn ook voor mijn partij de gebieden waar het college mee aan de slag moet. Wonen, omdat de woningnood in vrijwel alle sectoren onverminderd enorm is in onze stad en lokale economie en cultuur, omdat juist die terreinen genadeloos door de pandemie zijn geraakt. Ik begon met vooruitkijken en daar sluit ik ook mee af. We geven vanavond bijna geen concrete kaders mee. Dat kan dus ook niet. Maar met het coalitieakkoord in de ene en dit koersdocument in de andere hand ben ik van overtuigd dat het college met een goede begroting in het najaar naar de raad kan komen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik vervolgens het woord aan de heer Selman namens de PvdA.

De heer **Selman**: Dan, voorzitter. Vandaag bespreken we het koersdocument. Hiermee geven wij het college richting. Richting naar de toekomst. Maar dit document staat in het teken van de coronacrisis. Deze crisis heeft ons laten zien hoe kwetsbaar we kunnen zijn. Tegelijkertijd wordt hier de kracht van onze samenleving getoond.

Mijn fractie wil deze gelegenheid gebruiken om de mensen in onze stad die onze stad draaiend hebben gehouden te bedanken. Dank voor de zorgmedewerkers, de leraren, de veiligheidsmedewerkers, de mensen van de Dar, de schoonmakers, de ambtenaren die keihard hebben gewerkt voor onze stad. Ook ontstonden in deze moeilijke tijden mooie initiatieven, die tonen dat onze samenleving veerkrachtig is. Klein of groot, alle initiatieven ontstonden vanuit goede intenties. Maar helaas, de crisis is nog niet achter de rug. In het koersdocument schetst het college een aantal keuzes en dilemma's. En die zijn begrijpelijk. Tegelijkertijd blijft er nog veel financiële onduidelijkheid. Het college schetst het nadelige effecten van de coronacrisis van miljoenen euro's, maar als wij de VNG-berekeningen mogen geloven, kan zelfs voor een stad als Nijmegen het nadeel oplopen tot 80 miljoen euro. Voorzitter, een ding is duidelijk: zonder compensatie vanuit het Rijk en de Provincie, kan het behoorlijk pijn doen hier in Nijmegen. Het kan zo zijn dat we vandaag kaders meegeven en richting meegeven aan het college, maar over de maand de wereld er heel anders uitziet.

Desondanks kan mijn fractie zich grotendeels vinden in de voorgestelde keuzes en uitgangspunten vanuit het college. Investeren naar voren halen die een bijdrage kunnen leveren aan de bestrijding van de crisis: graag, wat ons betreft. Het college maakt naar onze mening de juiste overwegingen, hier. Intelligent, generiek en met een zo lang mogelijk positief effect klinkt ons als muziek in de oren. We hopen dat het echt uitkomt. Maar we zijn benieuwd naar de uiteindelijke uitwerking hiervan. Dan pas kunnen we weten en beoordelen of dit echt de beste weg is.

Mijn fractie wil graag drie thema's, die ook genoemd zijn door het college, extra aandacht geven, namelijk wonen, economie en werk en sociaal beleid. Wat wonen betreft: Nijmegen heeft na Amsterdam en Utrecht het grootste woningtekort. De Partij van de Arbeid vindt dat we conform de woondeal volop moeten investeren in nieuwbouw en samen met de woningcorporaties goede prestatieafspraken moeten maken. Bouwen, bouwen, bouwen, graag betaalbaar, bereikbaar voor starters op de woningmarkt. Economie en werk. Veel bedrijven hebben het moeilijk. Of het nu gaat om horecaondernemers, kappers of ondernemers in de culturele sector, het gaat voor heel veel bedrijven heel moeilijk. Het water staat hen aan de lippen. Daarom moeten we keihard investeren in onze economie en werkgelegenheid. Wij zien dan graag dat het college hierin het partnerschap zoekt met de ondernemers in onze stad. Werkenden die door de coronacrisis zijn geraakt moeten we zo snel mogelijk helpen naar een baan, als het kan. Investeer daarom in omscholing naar kansrijke beroepen. Het sociaal beleid. De Partij van de Arbeid heeft zich de afgelopen periode ingezet om het sociale beleid, zoals de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering en Meedoenregeling te behouden. Wij willen niet onder de huidige grens van de sociale voorzieningen van onze stad zakken. Dit is wat ons betreft de ondergrens. Daarom dienen we samen met de Stadspartij DNF en 50Plus een motie in om dit sociale beleid, dit sociale bestel te behouden en ondanks dat we heel veel onzekerheid hebben, daarop niet onverhoopt te gaan bezuinigen. Nijmegen is een sterke en zorgzame stad. De Partij van de Arbeid blijft zich inzetten voor onze stad om onze stad verder te helpen. De uitdagingen blijven groot, maar Nijmegen, onze stad, is groter. Dank, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Van Hooft namens de SP-fractie.

De heer **Van Hooft**: Dank u wel, voorzitter. Dit is volgens mij de meest beleidsarme zomernota of koersdocument die ik in mijn hele leven heb meegemaakt, in ieder geval in mijn hele raadsleven. Dat is inmiddels geloof ik 25 jaar. En dat is ook niet zo gek. We kunnen een ding concluderen, dat is namelijk dat heel veel onzeker is. Het is niet zeker hoe lang de coronamaatregelen duren, het is niet zeker of er nog een tweede golf komt, het is niet zeker hoe diep de economische crisis zal zijn, nu al voor een deel en na corona en het is ook niet zeker wat er aan compensatie van het Rijk komt. Dat

betekent dus dat we op dit moment zitten met heel veel vraagtekens en eigenlijk niet weten waar we op het eind van het jaar staan. En in die zin kunnen we daar dus op dit moment niet heel veel van zeggen, behalve dat we allerlei nadelen nu zoveel mogelijk zullen opvangen met de reserves, dat we ons inzetten om ons bestaande beleid overeind te houden. Dat betekent dus niet gaan bezuinigen op alles en nog wat. En dat we op een aantal terreinen gaan investeren. Investeren in wonen, omdat er een enorm tekort aan woningen is, betaalbare sociale huurwoningen, maar ook middeldure woningen. En daar moeten echt nog wel wat tandjes bij en de corporaties hebben daar wat ons betreft nog wel wat meer te doen dan er in de woondeal staat. En die kunnen ook meer, want ze beschikken over ruimschoots voldoende middelen. En we zeggen dat we investeren in cultuur en lokale economie, zeg maar de twee hardst getroffen sectoren door corona. Daar zijn wel wat stutpaaltjes voor nodig. Meer zeggen we op dit moment eigenlijk niet. Dat is eigenlijk heel weinig, maar volgens mij kunnen wij ook niet heel veel meer zeggen. Volgens mij moeten wij op het einde van het jaar de balans opmaken, zien we dan hoe we ervoor staan en dan kunnen we ook gepaste maatregelen treffen. En wat ons betreft nemen wij dit dus gewoon aan, wat wij nu hier doen en zal de begroting ons straks leren hoe de wereld er dan uitziet. Want meer kunnen we er nu volgens mij niet over zeggen.

De **voorzitter**: Er is nog een interruptie door de heer Selman.

De heer **Selman**: Ja dank, voorzitter. Ik deel inderdaad zorgen van de heer Van Hooft. U zegt dat ons sociale beleid niet aangetast gaat worden en dat we niet gaan bezuinigen. Begrijp ik goed dat u onze motie gaan steunen?

De heer **Van Hooft**: Nou, volgens mij hoeft ik geen enkele motie te steunen om dingen wel of niet te doen. We zeggen dat we het beleid voortzetten, dat betekent dus dat we in de kern niet gaan bezuinigen op sociaal beleid. We hebben daar zelfs extra geld voor uitgetrokken vanuit de coalitie, in de afgelopen periode, voor de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering. En het zou wel een beetje al te gek zijn als we dat dan op het eind van dit jaar weer allemaal zouden terugdraaien, dat soort dingen. Want volgens mij is dat niet de koers van deze coalitie. Dus ik maak me daar geen enkele zorgen over. U blijkt wel, maar ik kan u verzekeren dat u zich daar geen zorgen over hoeft te maken. Dus daarom hoeft ik die motie ook niet te steunen.

De **voorzitter**: De heer Selman.

De heer **Selman**: Graag maak ik mij geen zorgen, met de heer Van Hooft. Dus oké, als hij de motie niet steunt, kunt u hier herhalen, zodat ik zeker weet dat ik u goed begrijp: u gaat niet bezuinigen op het sociale beleid?

De heer **Van Hooft**: Nou, het sociale beleid is wel een heel breed begrip. Maar goed, als je het bijvoorbeeld hebt over inkomensondersteuning en dat soort zaken, daar gaan wij niet op bezuinigen nee. Maar u had eerder ook al moties over bijvoorbeeld de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering en toen heb ik al gezegd: wij hebben uw motie niet nodig om dat geregeld te krijgen, want het regelen we gewoon. En dat gaat bij dit soort dingen ook op. Dus vandaar.

De **voorzitter**: Goed, dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Buck namens het CDA.

De heer **Buck**: Dank u wel, voorzitter. "Wij zijn de tijd". Die uitspraak van kerkvader Augustinus heb ik in de afgelopen drie jaar meermaals gebruikt in debatten die gaan over de toekomst van onze stad. Het is een uitspraak in deze uitzonderlijke tijd extra geldt, want zoals microbioloog Miquel Ekkelenkamp afgelopen week in NRC zei: het virus verandert niet. Het enige wat verandert is wat wij doen. En dus is het enige wat verandering kan brengen in deze situatie ons eigen gedrag, onze eigen houding. Wij zijn de tijd, nu meer dan ooit. En in dat licht bezien zijn keuzes die we in de komende tijd zullen maken van enorm belang. Dat geldt voor keuzes die we maken in onze eigen

privésfeer, keuzes op nationaal internationaal vlak, maar ook of moet ik zeggen: natuurlijk of moet ik zeggen: juist ook in onze lokale politiek. En dat is helemaal niet makkelijk, want we sturen en navigeren zonder heldere horizon in zicht, de heer Van Elferen zei daar ook al iets over. Het koersdocument dat vandaag voorligt geeft die spagaat heel duidelijk weer. Maar erger is meer dan dat. Het college en dat moet geprezen worden, verschuilt zich niet achter de ontstane situatie maar probeert zo goed en zo kwaad als het kan duidelijke keuzes te maken in een onzekere tijd. Keuzes voor wonen, voor cultuur en voor de lokale economie en naar de mening van het CDA zijn die drie thema's onverkort van belang om te zorgen dat onze stad haar vitaliteit behoudt, juist in deze lastige tijd.

Wel geeft het CDA graag drie kanttekeningen bij deze thema's. Ten eerste: eerst de stad, dan het stadhuis. Het college onderschrijft zeer terecht in dit koersdebat en in de koersnotitie de mooie initiatieven en krachten die in de afgelopen periode in stad zijn ontstaan. Alle beleid zou daarom ook gericht moeten zijn op investeringen en ondersteuning die zo dicht mogelijk aansluiten bij wat er in de stad ontstaat en ontstaan is. En het onderstreept het belang van onze eerdere oproep als CDA om het vigerende coronabeleid te evalueren en vervolgens te kijken welke maatregelen definitief beleid zouden kunnen worden. Ten tweede: groot en klein hebben elkaar nodig. We begrijpen en onderschrijven de noodzaak van steun voor de culturele sector. En in dat licht is het ook logisch dat de grote culturele instellingen worden genoemd. Maar tegelijkertijd heeft het CDA al vaker aangegeven dat de culturele sector een ecosysteem is waarin amateurs en professionals, groot en klein, onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Daarom zal wat ons betreft in middelen niet alleen gekeken moet worden naar grote instellingen, maar juist ook naar kleinere partijen, voor wie een relatief kleine bijdrage van de gemeente een levensgroot verschil kan maken en die er uiteindelijk ook voor zorgen dat de kwaliteit kan worden geleverd op grotere culturele podia. Ten derde: maak van deze gezondheids crisis een kans voor sport. Collega Van Dijk had er al over: sport is van cruciaal belang voor onze stad. Het bevordert gezondheid, het zorgt voor meer mentaal en fysiek welzijn en het is een verbindende factor in onze wijken. In deze gemeenteraad spreken we al jaren over sport en de beste manier waarop we onze niet geringe ambities op dat gebied kunnen warm maken. Daarom pleit het CDA ervoor sport extra prioriteit te geven in de gekozen koers. Hoewel deze crisis op die sector een andere impact heeft, is het bij weer uit de crisis komen en bij het borgen van de vitaliteit in onze stad, een sector die van cruciaal belang is.

En naast de te kiezen koers en de drie kanttekeningen die ik daarbij gaf, sta ik graag stil bij het door het college gekozen kompas. Het vasthouden aan de langetermijnpoging, het aanpakken van sociale en economische gevolgen en het kiezen voor een actief investeringsbeleid. Dat zijn dappere keuzes en het zijn keuzes die op instemming van CDA kunnen rekenen. En daarmee zeg ik niet dat ik met terugwerkende kracht alsnog dat coalitieakkoord zo'n geweldig coalitieakkoord vind, net zomin als ik vanavond wil zeggen: college doe je best om oplossingen te verzinnen in een onzekere tijd, maar niet op dit domein en niet op dit domein en niet op dit domein en ook mij niet op dit domein. Dit is geen tijd voor pity politics. Het is tijd om te doen waar we als raad het beste in zijn: het geven van de mogelijke kaders waarmee het college in vertrouwen kan werken aan werkende en betaalbare oplossingen voor onze stad. En daarna hebben we als raad alle gelegenheid ons daarover uit te spreken. En in alle eerlijkheid: ik zie daar ook naar uit. En bij de behandeling van de begroting zal de realiteit van vandaag totaal zijn achterhaald en dus kunnen we dan ook beoordelen, naar rato van de gegevens, de cijfers, de financiële situatie, maar ook de totale situatie van onze stad, die dan voorligt. Door aan het stuur te blijven, door actief samenwerken te ondersteunen en door de stad centraal te stellen, komen we sterker uit deze crisis. Voorzitter, we doen dit samen, we kunnen dit samen. Als het koersdocument van dit college met die zin afsluit, kun je als CDA-fractie, voorzitter, alleen maar tevreden zijn. En dat ben ik dan ook. Samen kunnen we deze crisis het hoofd bieden. Zij aan zij. Samen zijn wij de tijd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Doorn, namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Van Doorn**: Dank u, voorzitter. "Wat je lichaam weet: je hand ligt anders dan je telefoon op tafel. Ze kent je arm, je hoofd, je hals, je hoeft haar nooit te zoeken. Verwoord het dan, zeg je en stulp je lippen. De tulpen in de vaas lijken van papier. Ze zuigen onverzadigbaar het water. Celwanden staan op barsten. Dit is een kamer zonder deuren en ramen. Je naakte huid is niets ontziend. Als ik je streel, weet mijn hand niet meer wanneer terug te keren. Je geur in de mijne, langzaam gemorst. Je lichaam ontvouwt zich, kent de vorm nog van je kleren. De kamer houdt ons samen. De tulpen hebben dorst. In kooien worden dieren gehouden die op dieren lijken." Voorzitter, dit gedicht van Paul Demets, getiteld zoönosen, neemt de hand als metafoor voor de gevolgen en de pijn waarmee we ons door de lockdown banen. De hand waarmee we werken, ons uitdrukken, vriendschap sluiten, geschillen bijleggen, hulpverleners, strelen en troosten. Dat wat voor ons als sociale dieren zo natuurlijk is, kan even niet meer. Elkaar aanraken. We zoeken naarstig naar mogelijkheden om daar op een andere manier vorm aan te geven, onder andere via kunst en cultuur. In poëzie bijvoorbeeld. Het wordt wel eens weggezet als luxe, maar in feite zijn kunst en cultuur essentieel voor een goede lokale economie, creativiteit en innovatie, een open sociale democratie en voor reflectie, ideeënvorming en groei. Het verbindt, raakt aan. Daarom is het ook zo wrang dat de culturele sector zo hard en volledig wordt getroffen. En niet alleen de culturele sector is hard getroffen uiteraard. Alles wat we als normaal en als vanzelfsprekend beschouwden staat op het spel. Onze menselijke natuur als sociaal dier, maar ook fundamentele vrijheden, grondrechten, privacy en onze democratische rechtsstaat. De haastige spoedwet is gelukkig even uitgesteld, maar er komt nog steeds een coronawet waar velen zich grote zorgen om maken. Worden onze rechten en vrijheden ingeperkt? En zo ja, hoe en op straffe waarvan? Ben ik verplicht een gezondheidsbewijs bij me te dragen vorm van een app? En hoe zit het dan met eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer? Mag de overheid achter mijn voordeur kijken? En wat voor ons als gemeenteraad van belang is: hoeveel zeggenschap houden wij nog over in onze stad? En kunnen wij onze controlerende rol nog wel naar behoren vervullen? Vragen waar ook andere gemeenteraden zich zorgen over maken. Aangezien zo'n wet ons direct raakt, is het goed om vooraf uit te spreken binnen welke kaders die wat ons betreft zou moeten passen. Daarom dien ik graag samen met Stadspartij DNF de motie in 'Een coronawet kan alleen onder voorwaarden'. Voorzitter, dat onze hand ook een vernietigend effect kan hebben, wisten we al, maar nog niet eerder zagen we ons in ons dagelijks leven zo geconfronteerd met de gevolgen van ons handelen. Bevolkingsgroei en internationaal reizen, maar vooral de voortschrijdende vernietiging van natuurgebieden en ecosystemen brengt pandemieën dichterbij. De mens is niet in staat gebleken om te luisteren naar waar virologen en epidemiologen al jaren voor waarschuwden. Die waarschuwing is nu wel realiteit. En nu zijn we druk met het bestrijden van de gevolgen. Dat is belangrijk en urgent, zeker. Maar het verplicht ons ook tot reflectie. Hoe is het zo gekomen? Waar is het fout gegaan en wat kunnen we eraan doen om herhaling te voorkomen? We zullen in ieder geval onze rol in de wereld moet bezien en onderkennen dat de keuzes die we hier maken hun vernietigende effecten hebben elders in de wereld. Wij zijn hier de eindgebruikers van wat de vernietiging van natuur elders ons oplevert. Wij zijn het die ons een weg vreten door bossen en regenwouden, maar wij zijn het ook die de vernietiging kunnen stoppen. Dat is misschien nog het hoopvolle van deze coronacrisis. We ondervinden aan den lijve dat alles op aarde met elkaar in verbinding staat. De wereld is voelbaar kleiner geworden. Nu het bad is overstroomd en we allemaal druk zijn met dweilen, moeten we niet vergeten de kraan dicht te draaien. Dat besef is er in Nijmegen echt wel, maar dan moeten we natuurlijk niet gaan bezuinigen op duurzaamheid en zoiets belangrijks als energietransitie, zoals vorig jaar is gebeurd. We zouden eigenlijk extra moeten investeren. Maar dat ligt momenteel op alle beleidsterreinen een beetje moeilijk. Met de motie 'De Green Capitoel op koers houden' die ik bij dezen indien, vragen wij dan ook slechts om niet verder te bezuinigen op deze thema's. De Green Capital is ons belangrijkste schip. Ook ik vaar, mevrouw Grutters. Dat moet op koers blijven, door alle

stormen heen, met de groene duurzaamheidsvlag in top. Daarmee voorkomen we nog grotere problemen en kosten in de toekomst voor onszelf en ons nageslacht. De wendbare en snelle reddingssloepen zetten we in daar waar nodig om iedereen straks veilig de haven te laten bereiken. De coronapandemie mag ons dan wel hebben overvallen, we hebben nog steeds te maken met de klimaatcrisis en de ecologische crisis. Die voltrekken zich misschien wat geleidelijker, maar zijn minstens zo acuut en worden steeds meer een economische factor van betekenis. Dat is ons de afgelopen maanden wel in ons gezicht gewreven. Dat dit ook steeds meer wordt gezien, zelfs of moet ik zeggen juist door financieel economen, blijkt onder andere uit de NRC van afgelopen weekend, die ik net zoals de heer Buck lees. Olaf Sleijpen, directeur van de Nederlandse Bank, noemt corona een meteoriet en klimaatverandering een botsing tussen planeten en waarschuwt dat er een veel grotere schok zit aan te komen dan corona. Hij zegt: "Je wilt vermijden dat je vanwege klimaatproblemen de economie moet stilleggen om erger te voorkomen". Einde citaat. Voorzitter, het leegroven van de aarde, gulzig de natuurlijke hulpbronnen erdoorheen jagen, het zien van andere levende wezens als product en de vernietiging van natuur, het komt allemaal als een boemerang terug. We bestrijden corona als waren we ermee in oorlog: "We moeten het virus verslaan. We gaan de strijd aan. Berichten van het front." Maar als we dan werkelijk in oorlog zijn met het virus, dan zijn we eigenlijk in oorlog met onszelf. Deze crisis leert ons de zachte waarden in het leven te waarderen, die niet voorkomen in de gangbare cijfers van hoe we economische waarde uitdrukken. Laten we economie en ecologie met elkaar verbinden. Laten we de natuur meer ruimte geven, de biodiversiteit versterken, het milieu schoner maken en stoppen met het uitbuiten, exploiteren, fokken, slepen, martelen en op grote schaal doden en consumeren van dieren. Want waar virologen al jaren voor hebben gewaarschuwd weten we eigenlijk allemaal: als we leven welzijn en leefomgeving van dieren hadden gerespecteerd, zaten we nu niet met de ellende van deze zoönotische pandemie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer van Deurzen namens 50Plus.

De heer **Van Deurzen**: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik ben een beetje verwarring, moet ik zeggen. In de eerste plaats heb ik niet de goede tekst hier bij me. Dat is één. Maar de lezing horende van diverse sprekers, heb ik soms het gevoel en dat is eigenlijk eerst een vraag aan u: behandelen wij nu het koersdocument of de voorgangsmonitor of allebei?

De **voorzitter**: Nou, ik ben helemaal niet in verwarring en dat heb ik de hele week ook al uitgestraald en ook vanavond niet. Het koersdocument is aan de orde.

De heer **Van Deurzen**: Nou, dat dacht ik ook. En dan ga ik daar maar gewoon mee verder. Even uit mijn hoofd. Want ik hoorde toch ook al heel veel mensen spreken over de voortgangsmonitor in hun betoog. Dus ik dacht ja goed, oké. Maar het koersdocument, oké, daar houd ik het maar even bij. Ik heb dat gelezen; een stuk van 18 pagina's. Of het moet digitaal anders zijn, dat zou kunnen. Ik heb alleen maar dit stuk bij de hand gehad. En als je daar goed doorheen leest, dan vallen daar weer een hele hoop pagina's vanaf, met een inleiding en nog wat van dat soort dingen. En als ik dan goed naar de tekst kijk, dan denk ik ja, welke koers houden we nu eigenlijk aan? Want dan kan ik eigenlijk niet goed vinden. Je kunt er eigenlijk een beetje alle kanten mee op, zal ik maar zeggen. Er staat een aantal dilemma's in. Dilemma's en basisvragen. Nou, die lees je dan en dan ja, is de korte termijn leidend in onze keuzes op de lange termijn? Dat is een vraag die gesteld wordt. En dan ga je kijken wat daar de antwoorden op zijn. Dan denk ik bij mezelf: ja, daar kun je ook een beetje alle kanten mee op. En misschien dat mijnheer Van Hooft het wel het duidelijkste heeft geformuleerd, zoals ik het beleef; een beetje een beleidsarm document, vind ik. Dus daar staan een paar hele concrete dingen in, inderdaad. Drie hoofdpunten. Ja, en dan wordt ook genoemd wonen, cultuur en lokale economie, om er maar even wat uit te halen, maar ook op wonen wordt niet echt heel concreet ingegaan. Het is in zijn algemeenheid. We weten allemaal dat wonen een probleem is dan in de stad, omdat er veel te weinig betaalbare woningen zijn. Dus dan had je eigenlijk gehoopt: misschien gaat men daar wat

dieper op in. Hetzelfde geldt natuurlijk voor cultuur en lokale economie. Maar het is allemaal vrij ... Ja, je kunt er alle kanten mee op, ik heb het al gezegd. Dus in mijn eindtekst heb ik dan ook gezegd: dit stuk geeft mij heel weinig duidelijkheid en ik zie ook uit naar de begroting, want daar moet dan uiteindelijk de uitwerking instaan van dit koersdocument en ik hoop toch echt dat dit duidelijker zal zijn dan dit koersdocument, want anders kan ik daar ook helemaal niks mee. Daar wil ik het even bij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: We zien uit naar uw eindtekst. Dan geef ik het woord aan de heer Jasper namens Gewoon Nijmegen.

De heer **Jasper**: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik zal niet herhalen wat alle andere partijen ook al aan de orde hebben gesteld. We hebben een hele hoeveelheid moties waar we later nog verder op in kunnen gaan. We vinden de keuze van het college voor de drie domeinen zoals het die heeft aangegeven als extra handelsgebied een goede. Mooie uitgangspunten. Over dat koersdocument is natuurlijk wel nog het nodige te zeggen. Er zijn heel veel pm-posten die nog verder uitgewerkt en ingevuld moeten worden. Maar zoals een koersdocument in zijn naam al aangeeft: de koers is uitgezet en we zien dan wel de horizon niet en we weten ook nog niet welk weer het gaat worden, maar we kennen wel onze eigen krachten en de beleidslijnen die er nu al liggen. Een ding wil ik wel kwijt. Het is maar één enkel ding en dat is dat we graag nog bij de ingediende moties een aantal suggesties doen en de belangrijkste daarvan is, dat we geen enkel beleidsveld volledig buiten beschouwing willen laten, hoewel daar her en der wel voorstellen voor gedaan zijn. Een integrale benadering dus. Weliswaar die eerste prioriteit die het college aangeeft, maar ik heb al gehoord: de vlag van duurzaamheid in de mast, zo kun je ook wel zeggen, de vlag van sociaal beleid in de mast en de vlag van wonen in de mast en de vlag van biodiversiteit in de in de mast, nou die mast wordt wel heel erg zwaar. Die wordt topzwaar eigenlijk, dus ik denk dat dat niet de goede manier is. We komen daar bij de motiebehandeling nog op terug. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u. Dan tenslotte de heer Eigenhuijsen namens VoorNijmegen.Nu.

De heer **Eigenhuijsen**: Dank u wel, voorzitter. Koers houden. Koers houden in onzekere tijden, dat zijn ze. De stad zit nog steeds voor een groot deel op slot; ondernemers krijgen waarschuwingen omdat hun gasten zich niet houden aan 1,5 m. Vanavond zullen maatregelen enigszins versoepeld worden, maar die anderhalve meter zal niet worden losgelaten. Voorzitter, het college schetst in dit koersdocument heel helder de dilemma's en de basisvragen die voorliggen. De antwoorden op die dilemma's zijn voor ons helder. VoorNijmegen.Nu kiest voor oplossingen op de korte termijn. Nu is er een probleem in onze stad en dat probleem schreeuwt nu om een oplossing. Die oplossing maakt ook dat je nu kiest voor investeren en eventueel voor een tijdelijk tekort. Wij kiezen dus voor financiële flexibiliteit en we accepteren de onzekerheden. Daarbij kiezen we voor een brede ondersteuning voor de hele stad en niet alleen op basisstructuren. Want de stad draait niet alleen op basisstructuren, de stad is een samenhang van kleine culturele podia, maar ook van LUX van Oranje-Blauw tot MiC van café Jos tot De Drie Gezusters, van het typische winkeltje aan de Lange Hezelstraat tot de HEMA. En eigenlijk kiest het college daar ook wel voor. Het enige punt waar het college een duidelijk andere keuze maakt, is het domein cultuur. Het college kiest duidelijk voor investeren in de cultuurketens. De drie investeringsdomeinen wonen, cultuur en lokale economie worden met naam genoemd en daar zal extra in geïnvesteerd gaan worden. De financiële uitwerking en keuzes zullen duidelijk worden bij de begroting. Voorzitter laat helder zijn dat ook wij vinden dat de cultuurketens niet moeten omvallen. Maar extra investeren, dat gaat ons een stap te ver. Elke ondernemer in onze stad staat op omvallen en staat het water tot de lippen. Elke ondernemer verdient onze steun en we kunnen elke euro maar één keer uitgeven. Daarom dienen wij motie in. Een motie waarin we oproepen om alle ondernemers in onze stad te steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u. En daarmee is denk ik iedereen aan bod gekomen in deze eerste termijn over het koersdocument. En namens het college ga ik allereerst het woord geven aan wethouder Esselbrugge.

Wethouder **Esselbrugge**: Ja, dank u wel. Een halfjaar geleden lag Nijmegen er ogenschijnlijk glanzend bij, maar het coronavirus trekt ook bij ons diepe sporen in de samenleving. Een aantal van u heeft daar ook voorbeelden van genoemd. En ik hoor ook dagelijks de verhalen. Het is nu nog onvoldoende duidelijk hoe het virus zich verder gaat ontwikkelen en we doen al uitgaven waar we kunnen om te ondersteunen en we verliezen ook gewoon inkomsten. Kortom, de overheidsfinanciën staan onder druk en dat is in Nijmegen echt niet anders. En daarom laat de monitor waar we het straks verder over gaan hebben een financieel negatief beeld zien. Maar hoe negatief dit wordt, geen idee. Misschien wordt het zelf nog wel positief. We zullen dus ook om tegemoet te komen aan wat een aantal van u heeft gezegd, dat we na de vakantie, zomerreces moet ik zeggen, komen met een update van alle pm-posten en risico's, zodat die ook meegenomen kunnen worden bij de begrotingsbehandeling. Zo'n onzekere tijd vergt een gezamenlijke bezinning op de bestaande situatie en een continue dialoog in de stad en met u. Hoe verder? Hoe houden we koers in onzekere tijd? En wat willen we ieder geval niet doen? We willen niet bezuinigen, want daarmee verdiept u de crisis en willen ook niet de lasten van ondernemers en inwoners verzwaren, want die hebben het vaak al moeilijk genoeg. We moeten dus investeren, gerichte keuzes maken, die onze stad sterker maken en ons als Nijmegenaren dichterbij brengen. Tempo en route zullen we op basis van voortschrijdend inzicht samen steeds moeten aanpassen. We moeten dit dus doen samen met de stad, zoals het CDA dit al zei. Ik hoor van u steun voor deze koers en ook voor de drie domeinen die worden genoemd. Zo komen we volgens mij samen met de stad en met u uit deze crisis. Met oog voor de economische en sociaalmaatschappelijke impact. En we accepteren de onzekerheden, we kunnen niet anders. Het is immers eerder een trektocht dan een volledig verzorgde reis. En gaan al helemaal niet op vliegvakantie. Maar we gaan ook niet bezuinigen. Niet op het sociale beleid, niet op Green Capital, maar we kunnen niet in de verre toekomst kijken. We kunnen niet eens in de nabije toekomst kijken. Dus als het echt moet, dan moeten we hier samen ook weer over in gesprek. Dat alvast over de twee moties die daar liggen van de PvdA en Partij voor de Dieren. En natuurlijk moeten onze lokale ondernemers supporten. En we hebben dat al met ons lokaal inkoopbeleid, dat was de motie van DNF, ook een jaar geleden meegenomen en er is ook meer oog gekomen om lokale en regionale ondernemers een voorkeurspositie te geven. Maar ik zou willen adviseren om geen hek te zetten om onze regio of stad. Want stel dat ze dat allemaal doen, dan is dat juist desastreus voor onze ondernemers. Dus doe het niet. Ik ontraad dan ook de motie.

'Slim investeren' is de motie van de VVD. Ik zei net 'gericht investeren' en een aantal dingen doen we natuurlijk. Wat we net hebben aangegeven: na de zomer kom ik terug met een update. En daarmee kom je eigenlijk al bijna elke drie maanden in gesprek over de financiële situatie van de gemeente, want onze planning en controlcyclus is ongeveer om de drie maanden. Dus ik zou het graag willen houden bij de planning- en controlcyclus. En wat we extra doen, is de update van dit jaar na de zomer aan de raad doen toekomen.

Even kijken wat nog verder. Wat mij niet erg helder is, wat wordt bedoeld met de anderhalvemetersamenlevingstoets. Bij een speeltuin kan ik me er nog iets bij voorstellen, maar de investeringen die we doen gaan hopelijk vele jaren langer mee dan onze anderhalvemetersamenleving. De kaders die we eigenlijk al geschetst hebben als kompas, ons koersdocument, daarmee leggen we onze investeringen langs de meetlat. Dus het kader ligt vanavond voor. Als er andere dingen worden bedoeld, denk ik dat het ook heel veel bureaucratie met meebrengt. Dus ik zou de rest van deze motie van de VVD willen ontraden.

De **voorzitter**: Een vraag van mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Van Dijk**: Ja dank u wel, voorzitter. De wethouder heeft zojuist gereageerd op punt 4 van onze motie 'Slim investeren' en daarbij aangegeven dat er al inderdaad al bepaalde richtlijnen zijn meegegeven. Die richtlijnen worden meegegeven voor de extra investeringen, zo is te lezen in het koersdocument. De vraag die hier eigenlijk gesteld wordt in de uitgangspunt 4 is of die extra richtlijnen ook kunnen gelden voor de naar voren gehaalde investeringen of investeringen die we al gepland hadden. Dus dan gaat het niet specifiek alleen over de extra investeringen zoals het koersdocument is aangegeven. Of dat mogelijk is.

Wethouder **Esselbrugge**: Wat we ook zeggen in dit koersdocument is dat we koers willen houden. Dus investeringen die we al van plan waren, gaan we doen en we kijken of die naar voren worden gehaald. En als zij naar voren worden gehaald, gelden ook de regels die wij onder het kompas hebben gegeven. Daarmee zijn ze generiek, voldoen ze aan de langetermijnopgave en al die andere dingen. Dat geldt dus niet voor alles wat in de programmabegroting staat, maar wel voor de investeringen.

De **voorzitter**: Mevrouw Grutters heeft ook nog een interruptie.

Mevrouw **Grutters**: Voorzitter, een vraag aan de wethouder. De wethouder heeft het over de motie 'Koop lokaal' en zegt: laten we geen hek, ik moet een beetje raar draaien om u aan te kunnen spreken, laten we geen hek om ons heen zetten, want dat kan ook tegen ons werken. Maar als je kijkt naar de situatie zoals die nu is opgenomen in het beleid: van de vijf offertes drie uit de regio, en van de drie twee uit de regio, maar dat was het dan ook. Uiteindelijk zeggen we niet in ons beleid: koop lokaal. En dat is wat wij bedoelen met deze motie. Laten we met elkaar afspreken dat we stringenter, nadrukkelijker lokaal inkopen. Nog meer dan dat we waarschijnlijk tot nu toe doen en minder ruimte pakken dan daar nu voor gegeven wordt. Want uiteindelijk zou je nu vijf offertes kunnen laten komen, drie Nijmeegse offertes kunnen pakken en altijd nog voor die twee andere kunnen kiezen. En ons verhaal is: natuurlijk moet je ook voor die twee andere kunnen kiezen, maar dan op basis van exclusiviteit of op basis van kwaliteit. En kijk nadrukkelijker, nog veel meer, naar die lokale ondernemer. Het is hetzelfde als andere partijen hier in de raad hebben opgeroepen: koop lokaal. En wat wij zeggen is naar onszelf als gemeente: laten wij vooral ook lokaal kopen. Dus het is niet echt een hek zoals u zich dat dat voorstelt.

Wethouder **Esselbrugge**: Zoals u het uitlegt, staat dat in ons inkoopbeleid. Dus wat dat betreft zie ik niet in waarom het nog stringenter moet.

Mevrouw **Grutters**: Mag ik daarop reageren, voorzitter? Wij weten van elkaar natuurlijk wat er in het inkoopbeleid staat. Alleen, in dit inkoopbeleid staat niet nadrukkelijk vermeld dat de voorkeur er is om Nijmeegs in te kopen. En dat mis ik op dit moment in dat stuk. En ik denk dat dát nou net die extra stap is die we in Nijmegen kunnen gebruiken.

Wethouder **Esselbrugge**: We kiezen uiteindelijk, als de verschillende offertes er zijn, natuurlijk voor degene met de beste prijs-kwaliteitverhouding. En ik denk dat dat goed is, ook voor onze ondernemers, dat andere gemeenten dat ook doen.

De **voorzitter**: Nee, mevrouw Grutters, volgens mij ...

Mevrouw **Grutters**: En ik hoor u zeggen: we kiezen voor de beste kwaliteitsverhouding en wat wij u vragen: kiest u dit keer alstublieft lokaal.

Wethouder **Esselbrugge**: Ik snap wat u zegt en toch blijf ik de motie ontraden. We doen ons stinkende best om onze ondernemers te ondersteunen en volgens mij gaat dat in gezamenlijkheid met ondernemers best goed. Dus wat dat betreft heb ik uw oproep om lokale ondernemers te steunen

gehoord en daar doe ik elke dag mijn best voor.

Ik wil er nog een behandelen en dat is de motie van VoorNijmegen.Nu. Deze is natuurlijk eerder aan de orde geweest, zonder bedragen zie ik, die staan er nu niet in. Toen hebben we haar ook ontraden. Een noodfonds: wat mij niet helemaal duidelijk is, is of het een lening of een gift betreft, maar als het een gift is, zit er geen dekking bij het voorstel. Dan moet ik dat sowieso ontraden en als het om leningen gaat, zijn er natuurlijk instellingen zoals banken die dat veel beter dan een gemeente kunnen doen. En bij een revolverend fonds, de term revolverend past naar mijn idee niet zo in deze context, maar daar zitten veel juridische haken en ogen aan. Het gaat ook om vijftien jaar, dus denk even na dat we dan in de gemeente vijftien jaar een leningenbeheer moeten opzetten. Alleen al wat een capaciteit en geld dat daarmee omgaat! Dus wat dat betreft nog steeds, maar nu met iets meer inhoud verwoord, ontraad ik deze motie. En volgens mij heb ik dan ook de moties behandeld die ik zou willen behandelen.

De **voorzitter**: Er zijn er nog een paar niet beantwoord. Wethouder Visser of wethouder Vergunst, wie eerst? Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Ja, goedenavond allemaal. Er is een amendement waar ik even op in wil gaan. Ik vond eigenlijk dat u lekker bezig was en eigenlijk hebt u alles al gezegd wat er over dit amendement ook te zeggen valt. Natuurlijk onderschrijft het college ook het belang en het maatschappelijk belang van sport en bewegen. Dat is belangrijk voor de gezondheid van alle inwoners. En gezond uit de crisis komen doe je niet alleen door sporten, dat doe je ook door gezonde voeding, dat je ook door mentale gezondheid te bewerkstelligen, dat doe je ook door naar armoede te kijken en dat zoveel mogelijk proberen te voorkomen. Dus dat is veel breder. We hebben niet voor niets een focus aangebracht op drie grote domeinen, maar dat wil niet zeggen dat we de rest geen aandacht geven. En het is wat dat betreft goed om op te merken dat in het najaar het sportbeleid en het gezondheidsbeleid geactualiseerd gaan worden, want die lopen allebei aan het einde van hun beleidsperiode. Dus ik heb er alle vertrouwen in dat de Nijmegenaar gezond en sportief blijft, zoveel als kan en zoveel als ze zelf willen, ook in deze crisis.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan wethouder Vergunst ook nog voor een motie.

Wethouder **Vergunst**: Ja dank u wel, voorzitter. Ik reageer op de motie van onder andere Stadspartij DNF, 'Let op de kleintjes', ik weet niet precies de titel. De culturele kleintjes. Ik lees in de motie eigenlijk twee dingen. Ten eerste: kijk breder naar het culturele veld of ecosysteem, zoals de heer Buck zei, dan alleen de grote instellingen en podia. En het tweede wat ik daarin lees is: informeer ons als raad over de stand van zaken. En op een enigszins andere manier zullen wij invulling geven aan deze motie, als u daar akkoord mee bent. Dus ja, wij gaan zeker breder kijken naar de grote instellingen. Dat vinden we ook heel belangrijk, want inderdaad, je hebt niet alleen een podium nodig maar je hebt ook een maker nodig. Je hebt niet alleen een professional nodig, maar je hebt ook een amateur nodig, dus inderdaad, je moet heel breed kijken naar het culturele netwerk. En we hebben intensief contact ook. Toevallig heb ik morgen ook een gesprek met een brede vertegenwoordiging uit dat culturele veld om met hen te bespreken wat nu eigenlijk de grootste knelpunten zijn en wat dan de beste oplossing zou zijn. Dus wij informeren ons al, maar de aanpassing die ik wel wil voorstellen, is dat we wel vooral in gesprek zijn met de gesubsidieerde instellingen, dus zowel grote als kleine. Het is voor ons erg lastig om met iedereen in gesprek te gaan. Zeker ook met voor ons onbekende instellingen, want dan moeten we echt heel actief gaan speuren. Dus wij willen daar echt wel keuzes in gaan maken en ik hoop dat ik u geruststel als ik zeg dat wij dus al met heel veel instellingen, gezelschappen gesproken hebben, waaronder amateurgezelschappen. Dus dat wil ik u wel toezeggen. Zo zullen we deze motie ook uitvoeren en u daar ook voor de begroting over rapporteren. We gaan ondertussen ook gewoon door met ondersteuning van een heel divers cultureel veld. Dus we hebben een extra potje vrijgemaakt voor cultuur en coronaprojecten. Gisteren hebben we als college

een anderhalvemeterfonds ingezet voor cultuurevenementen en horeca en nog voor de zomer zullen we een besluit nemen over de meerjarige culturele programma's. Dus wij gaan in die zin wel door om dat hele veld te blijven ondersteunen.

De heer **Van Hooft**: Voorzitter?

De **voorzitter**: Daar is nog een vraag over. De heer Van Hooft.

De heer **Van Hooft**: Wat doet het college nou met deze motie? Want eigenlijk zegt u: in de strekking gaan wij dat allemaal doen, wat hierin staat. Maar dat gaat over gesubsidieerde instellingen. Stelt u nu voor om de motie niet in te dienen ofwel af te wijzen, omdat u dat allemaal al gaat doen en ze eigenlijk overbodig is? Of stelt u voor om de tekst te wijzigen?

Wethouder **Vergunst**: Nou ja kijk, met deze interpretatie zullen wij deze motie uitvoeren, als u instemt met deze motie. Daar hoeft u op zich de tekst niet voor aan te passen. Maar als u zegt: nee, we houden echt heel strikt vast aan de letter van de tekst van de motie, dan zullen we haar niet zo uitvoeren in de trant van 'ga ook op zoek naar voor ons onbekende instellingen', dan wordt ze echt onuitvoerbaar voor ons. En daar wil ik ook even toevoegen: dat kunnen we ook niet waarmaken. Uiteindelijk zullen er mensen zijn, werkzaam in de culturele sector en breder en de creatieve sector, die echt een beroep zullen moeten doen op de rijksregeling. En dat kunnen wij niet lokaal allemaal compenseren.

De **voorzitter**: Dat is dan ook een antwoord op die vraag. Dan ligt er nog de motie ingediend door Partij voor de Dieren en ook de Stadspartij, dacht ik, onder de titel 'Een coronawet kan alleen onder voorwaarden'. Daar kan ik namens het college zeggen dat het uiteraard aan de wetgever is om met wetten om te gaan. Dus als college staan wij daar betrekkelijk neutraal in, als u als raad een oproep wilt doen. Ik wil u erop wijzen dat de meeste van de punten die er instaan al mooi zijn ingebracht door de VNG en ook de vereniging voor raadsleden bij de consultatie. Het is nu aan het parlement, als we de wet te zien krijgen voor het overige, om hem vast te stellen, want ik durf de voorspelling wel aan dat deze coronacrisis eerder afgelopen zou kunnen zijn dan het parlement van Nederland in staat is om deze spoedwet aan te doen nemen. De weddensenschappen mogen gestart worden. Dus het college staat neutraal tegenover deze motie. Goed. Dat gezegd zijnde kijk ik naar u voor de tweede termijn. Wie kan ik het woord geven? De heer Van Elferen? Of ja, ik denk dat we even de volgorde doen uit de eerste termijn, dat is net het makkelijkste. Mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Van Dijk**: Ja dank u wel, voorzitter. Daar ging ik eigenlijk een beetje vanuit, maar u zag mij zwaaien. Heel goed, dank u wel. Ik wilde nog even ingaan op uit de behandeling van de motie 'Slim investeren' die door het college juist werd aangehaald, waarbij de wethouder aangaf dat ze na de zomer met een financiële uitleg komt en ook aangeeft dat elke drie maanden een update te krijgen zoals wij voorstellen in de motie, eigenlijk past binnen de planning en controlcyclus zoals we die kennen. We weten natuurlijk niet hoelang deze crisis gaat duren en wij kijken in deze motie ook alvast naar volgend jaar. Stel, het zou inderdaad volgend jaar ook nog aan de hand zijn, dan zou het eerste moment in de planning en controlcyclus waarop wij met elkaar gesprek kunnen gaan pas rond deze tijd zijn. Eind mei, tijdens de stadsrekening, kijken wij terug op 2020. Maar volgens de zomernota gaan wij daar pas in juni over in gesprek. Dat is te laat. Dus vandaar dat we deze drie maandentermijn in deze motie vragen. Dus misschien dat de wethouder daar ook nog even op kan reageren. Het gaat niet specifiek om dit jaar, maar zolang de crisis duurt en we weten nog niet hoelang die gaat duren, willen we graag aan die drie maanden vasthouden om op de hoogte blijven.

Nou ja, het belang van sport heb ik in mijn eerste termijn al uitgelegd. Het is ontzettend belangrijk en ook deze sector krijg echt te maken met extra kosten door de maatregelen en we willen natuurlijk wel dat iedereen kan blijven sporten om gezond te blijven. En dat dit niet de enige reden is en de enige manier om gezond te blijven, dat moge natuurlijk duidelijk zijn.

Tot slot, voorzitter: we hebben er vertrouwen in hoe we deze crisis hier in Nijmegen te lijf gaan, maar we zetten vraagtekens bij de keuzes die er worden gemaakt over de domeinen waarin we extra gaan investeren en volgens de VVD zijn die domeinen ook incompleet. Daarvoor hebben ook een amendement ingediend. We hopen natuurlijk op steun voor dit amendement. Mocht dat niet het geval zijn, dan kunnen we ook niet instemmen met dit koersdocument. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik naar mevrouw Ranshuijsen.

Mevrouw **Ranshuijsen**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een paar vragen aan mevrouw Grutters over de motie van op de culturele kleintjes letten. Ik ben benieuwd wat zij vindt van de uitleg van de wethouder met deze interpretatie, of we de motie ook zo mogen interpreteren. Of wilt u inderdaad wel verder gaan?

Mevrouw **Grutters**: Ja, dank u wel. Ik moet even recht gaan zitten.

De **voorzitter**: Nee, maar zo gaan we dat niet doen. Nee, nee. Want u bent in uw tweede termijn, dus mevrouw Grutters kan zo antwoorden. Tenzij zij een interruptie wil plaatsen. Nee, want u bent nu met uw termijn bezig.

Mevrouw **Ranshuijsen**: Ja, dat klopt, en ik heb een paar vragen in mijn tweede termijn.

De **voorzitter**: Ja, dan moet u die maar stellen, dan zult u zo horen of u antwoord krijgt.

Mevrouw **Ranshuijsen**: Oké, dan ga ik door, voorzitter. De motie van de VVD over slim investeren: ik heb net uitleg van de collega Van Dijk gehoord en ik voel ook wel wat voor in ieder geval punt 2. Ik wil graag even op de uitleg van het college wachten, maar dan is de vraag aan mevrouw Van Dijk: zou u die eventueel gescheiden stemming willen brengen, want dan zouden we overwegen om punt 2 wel te steunen.

Dan wil ik zelf nog een toevoeging doen, omdat er net verwarring over ontstond: de motie van de DNF 'Koop lokaal' hebben wij inderdaad mede ingediend en dat was wel uitgaande van de interpretatie zoals mevrouw Grutters die net ook in de toelichting gaf, dat er niet echt een hek omheen gezet wordt, want dat heeft ook niet onze voorkeur. Maar wel dat we gewoon op lokaal inzetten, waar dat kan. En als het college dat inderdaad al doet, dan zijn we eigenlijk helemaal blij. En dat zijn mijn vragen voor mijn tweede termijn. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Een vraag was ook aan de VVD gesteld en die had net al het woord gevoerd, dus dat is onpraktisch. Maar dat lossen we op. Mevrouw Van Dijk, kunt u dan gelijk een antwoord geven? Bent u bereid om de moties gescheiden in stemming te brengen?

Mevrouw **Van Dijk**: Ja, wij kunnen punt 2 gescheiden in stemming brengen. Dus 1, 3 en 4 samen en 2 apart, als dat voor u haalbaar is. Ja, dat kan.

De **voorzitter**: Ja? Dan gaat dat zo gebeuren bij de stemming. Prima. Dank u wel, mevrouw Ranshuijsen. Dan is mevrouw Grutters aan het woord. Dat komt goed uit.

Mevrouw **Grutters**: Laat ik nu heel voorzichtig beginnen: dank u wel, voorzitter. Ja, allereerst over de motie over lokaal inkopen. Ja, zo is ze ook bedoeld. Van: leg de nadruk meer op lokaal dan op die prijs, zoals we net de wethouder hoorden zeggen. Dus wat mevrouw Ranshuijsen zegt, zo bedoelen we het ook. Dus dat willen we ook wel graag gewoon in stemming brengen.

Even terug over de cultuurkleintjes: ik begrijp goed wat wethouder zegt. U zegt ja, ik ben al mee bezig en ik wil daar zeker naar kijken, maar dan moet ik niet-gesubsidieerden op uitsluiten, want dat is niet te overzien. Dat is eigenlijk in het kort zoals ik het de wethouder hoor uitleggen. Ik neem dat voor waar aan. En ik zou het zo willen interpreteren, als de mede-indieners, en ik kijk even naar de heer Selman,

zich daar ook in kunnen vinden, maar wel met verzoek aan het college dat, als zich een cultuurondernemer meldt die tussen wal en schip valt en niet bij het Rijk en niet voor de Tozo in aanmerking komt, hij zich in ieder geval toch hier op het stadhuis mag melden. Heb ik dan alles gedaan wat ik doen moest? Ik denk het wel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Elferen.

De heer **Van Elferen**: Dank u wel, voorzitter. Ja, ons stemgedrag zal ik niet uitgebreid bespreken met u, want dat zal blijken uit de stemmingen. Maar er zijn drie dingen die ik graag even naar voren wil halen. Veel dank aan DNF voor hun flexibiliteit rond de culturele kleintjes, ik denk dat we nu samen met het college zijn gekomen tot een formulering die uitvoerbaar is en ook de stad en het culturele veld dient. Dus dat zullen wij van harte steunen.

Wat betreft de lokale inkoop van DNF, moet ik even een hartenkreet kwijt. Denk u alstublieft eens in: wat jij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander niet. Gouden regel. We moeten er toch niet aan denken dat wij in Nijmegen alleen nog maar lokale inkoop doen en dat heel de wereld dat ook doet! Dan is het gewoon het einde van überhaupt de wereldeconomie. Nou, er zijn misschien mensen die dat graag zouden zien gebeuren, maar ik denk mevrouw Grutters in ieder geval niet. Overigens, die pandemie houdt ook geen rekening met gemeentegrenzen, zullen we maar zeggen.

Dan wat betreft het investeren, van de VVD-motie. Wij zullen graag punt 2 steunen. Ik vind dat mevrouw Van Dijk heel goed heeft uitgelegd wat de relevantie is van de punten 3 en 4 met name, maar bij vertrouwen het college er wel in dat het zijn investeringen zelf ook zo toetst. Is dat niet zo, dan ben ik de eerste om met mevrouw Van Dijk ten strijde te trekken om daar een punt van te maken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Selman.

De heer **Selman**: Ja dank, voorzitter. Wij zullen het koersdocument, dat is volgens mij ook gebleken uit onze eerste termijn, van harte steunen. En we kijken uit naar de begroting, om uiteindelijk de uitwerking en ook wel de maatregelen en de financiële duidelijkheid te krijgen, zodat wij echt met een stuur kunnen sturen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Hooft.

De heer **Van Hooft**: Nou, wij volgen in hoofdlijnen de adviezen van het college, maar wijken daar ook wel op een aantal puntjes van af, met name op die lokale inkoop. Wij zullen die motie steunen en wel om de volgende reden. Het is eigenlijk vrij idioot om inkoop van heinde en verre binnen te halen, terwijl je dezelfde kwaliteit om de hoek hebt liggen. En om dan voor een dubbeltje op de eerste rang te gaan zitten, omdat je toevallig een paar kwartjes goedkoper uit bent, is het afstandscriterium een heel goed criterium om in alle inkoop stevig mee te laten wegen. En dat is heel terecht, zoals het idioot zou zijn als een bedrijf het Nijmegen ergens in Noordoost-Groningen iets gaat leveren, terwijl daar een bedrijf om de hoek dat ook kan leveren, zo is het ook idioot om een bedrijf uit Noordoost-Groningen in Nijmegen dingen te laten doen.

De **voorzitter**: De heer Van Elferen wil u daar een vraag over stellen.

De heer **Van Elferen**: Is de heer Van Hooft bekend met de IT-sector?

De heer **Van Hooft**: Ja, daar ben ik heel erg goed mee bekend.

De heer **Van Elferen**: En kent u ook Nijmeegse bedrijven in de IT-sector die misschien ook wel buiten Nijmegen zouden willen leveren?

De heer **Van Hooft**: Ja, ik heb ook door het hele land gereisd in de IT-sector. In Amsterdam, Utrecht, Den Haag, Rotterdam gewerkt; ik ben blij dat ik dat tegenwoordig niet meer hoeft te doen. En in sommige gevallen is het natuurlijk ook zo dat, als je bepaalde specialisme nodig hebt dat je niet hier om de hoek kunt krijgen, je die dan van verder moet halen. Want dat is natuurlijk de andere kant. Als er niet geleverd kan worden om de hoek, dan moet je het wat verder zoeken. Maar in 90% van de gevallen is het zo dat er ook om de hoek geleverd kan worden. En is er toevallig iemand die wat verder zit, en het net een paar dubbeltjes goedkoper doet, dan krijgt hij de bonus. En dat is eigenlijk gewoon een slechte manier van onze economie met onze lange productieketens, waar wij bijvoorbeeld ook voedsel over de hele wereld slepen, terwijl het eigenlijk allemaal lokaal en regionaal geproduceerd zou moeten worden. Het afstandscriterium is echt iets wat ingevoerd moet worden en wat breed ingevoerd moet worden, omdat het ook een belangrijk aspect is als het gaat over klimaatverandering, om maar eens een detail te noemen. Dus om die reden is 'Koop lokaal' ook een heel goede inzet en ik zou de wethouder dan ook vooral willen oproepen om geen hek om Nijmegen heen te zetten, maar die criteria veel zwaarder mee te laten wegen.

Op de culturele kleintjes letten: daar zijn wij blij met de aanpassingen, want we wilden die motie eerst niet steunen, inderdaad om dezelfde reden als wat de wethouder zei. Nu dat bezwaar van tafel is, willen wij deze moties van harte steunen. En 'De coronawet kan alleen onder voorwaarden': ja, het is eigenlijk een oproep aan de landelijke politiek, die wij overigens volledig ondersteunen. Dus om die reden zullen wij die motie ook steunen.

De **voorzitter**: Goed. Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Buck.

De heer **Buck**: Dank u wel voorzitter. Wat het CDA betreft steun voor het koersdocument. Steun voor de sport. Steun voor de culturele kleintjes. Geen steun voor die moties die op voorhand allerlei mogelijke bezuinigingen of mogelijke aanpassingen op de begroting nu al uitsluiten, waarmee je de begroting ook dermate dichtgooit dat je dadelijk nog maar een paar programma's over hebt waarop je wél iets kunt doen. Ik vind dat ook, dat moet me toch van het hart, voorzitter, niet de manier waarop als raad kunnen werken. Want dan kunnen we met tien partijen alle tien een programma noemen, een beetje shoppen voor een meerderheid en uiteindelijk blijft er dan één programma over waarop we straks weet ik wat moeten gaan bezuinigen. Nou ja, alles kan. Ik denk zelf aan openbare ruimte, een weg opbreken of niet versmallen en dan ben je er natuurlijk ook. Maar dat lijkt mij niet de manier waarop als we raad zouden moeten werken. Datzelfde geldt voor de motie die voor de zoveelste keer in deze raadsperiode een brief naar Den Haag stuurt die daar ergens een la verdwijnt, waarover later vanavond meer maar. Maar steun voor het koersdocument. Goed voor Nijmegen. Jammer voor Noordoost-Groningen.

De **voorzitter**: Goed. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Doorn. Niet? Die heeft geen behoefte meer. De heer Van Deurzen? Ook niet. Een tweede finale tekst zit er niet in. De heer Jasper? De heer Eigenhuijsen? Die wel.

De heer **Eigenhuijsen**: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank voor de inhoudelijke reactie van de wethouder. Ik vind het jammer, want ik krijg nu het verwijt 'geen dekking' en volgens mij is het een koersdocument en volgens mij is het hele koersdocument zonder dekking. Dus ja, het is de pot en de ketel en de vorige keer had ik een dekking en het was niet de goede dekking. Ja, ik zal het bij de begroting maar weer gaan proberen. En een lening, daar zijn banken voor: ja, dat klopt, maar de Europese Commissie heeft nou juist de lokale overheden de mogelijkheid geven om geld uit te lenen, heeft de regels versoepeld, juist zodat de lokale overheden geld kunnen uitlenen. En ik vind het een gemiste kans om dat niet doen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u. Ik kijk even naar het college. Wethouder Esselbrugge allereerst.

Wethouder **Esselbrugge**: Ik wilde heel even kort ingaan op de motie 'Slim investeren' en dan de tweede oproep. Mag ik haar zo interpreteren: daar waar het niet om de drie maanden is, die planning en controlecyclus, dat ik dan met een extra brief kom over de financiële situatie? Dan kan ik daarmee volgens mij prima uit de voeten.

De **voorzitter**: Ik kijk even of er nog een andere reactie gegeven moest worden. Dat dacht ik ook niet. Als dat het geval is, dan kunnen wij vlot en gezwind naar de stemming over gaan. Of niet, mevrouw Van Dijk?

Mevrouw **Van Dijk**: De wethouder vroeg om bepaalde interpretatie, dus ik weet niet of ik daar nog even over mag antwoorden met een kort 'ja'?

De **voorzitter**: Ja, doet u dat maar.

Mevrouw **Van Dijk**: Ja. Zo mag u het interpreteren.

De **voorzitter**: Nou, dat is dan weer meegenomen. Helemaal goed. Dan gaan we inderdaad naar de stemming over en we gaan uiteraard met de moties beginnen. De eerste is ook de motie 'Slim investeren', die dus gescheiden in stemming gaat komen. Dat wil zeggen: we stemmen eerst over de beslispunten 1, 3 en 4. Dus mag ik uw handen zien, want dat moet in deze opstelling nog steeds. Ja, we hebben geen knopjes.

Motie Slim investeren

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constaterend dat:

- Nijmegen hard getroffen wordt door de coronacrisis en doet wat het kan om Nijmegenaren te helpen;
- Het college vast wil houden aan de langetermijnopgave en wil blijven investeren en zelfs extra wil investeren in bepaalde domeinen;
- Het college aanvullende uitgangspunten heeft geformuleerd bij investeringen;
- Het (op lange termijn) noodzakelijk lijkt dat we als stad onze reserves voor een deel moeten gaan aanspreken om als stad sterker uit deze crisis te komen;

Overwegend dat:

- Investeren in tijden van crisis niet zonder risico is, zeker ook omdat onduidelijk is hoelang de crisis aanhoudt;
- Investeren op een intelligente en verantwoorde manier moet gebeuren, waarbij niet alles kan en er keuzes moeten worden gemaakt;
- Investeren een manier is om onze stad erbovenop te helpen;
- Het college aangeeft dat "we gezien onze financiële situatie, niet nu direct al hoeven te tornen aan de huidige financiële spelregels en afspraken rondom bijvoorbeeld de saldireserve, maar als op enig moment de financiële afspraken wel knellen, bepleiten we flexibiliteit";
- Het college tevens aangeeft dat "om verantwoord beleid te voeren, we in de komende periode vaker om tafel moeten als college en gemeenteraad om de strategie en keuzes tegen het licht te houden en bij te sturen waar dat nodig is".

Roept het college op:

1. Dat we ons investeringsniveau gelijk houden, slechts wanneer er voldoende financiële middelen ter compensatie van de crisis vanuit het Rijk of de Provincie Gelderland beschikbaar worden gesteld zodat we niet te veel hoeven in te teren op onze reserves;
2. Dat het college zolang de crisis directe gevolgen heeft voor de stad elke drie maanden met de raad in overleg treedt om de financiële situatie van Nijmegen te bespreken zodat we inzichtelijk houden hoe de stad er financieel voorstaat en welke risico's we lopen en zodat de raad kan sturen en keuzes kan blijven maken op basis van de dan actuele informatie en financiële situatie;
3. Alle naar voren gehaalde investeringen, reguliere investeringen en nieuwe investeringen coronaproof te laten zijn, door een passende 1,5 meter samenleving toets in te stellen voor alle investeringen;
4. Alle naar voren gehaalde investeringen, regulieren investeringen en nieuwe investeringen te toetsen aan een kader dat duidelijk weergeeft dat de investering bijdraagt aan 'Nijmegen sterker uit de crisis'.

En gaat over tot de orde van de dag.

Beslispunten 1, 3 en 4

Voor: 7 stemmen VVD, Partij voor de Dieren, 50Plus

Tegen: 32 stemmen GroenLinks, D66, SP, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Beslispunten verworpen

De **voorzitter**: 7 stemmen voor en dus 32 tegen, concludeer ik. Daarmee is dit deel van de motie verworpen. En dat brengt mij bij beslispunt 2 uit deze motie. We stemmen graag daarover.

Beslispunt 2

Voor: 37 stemmen GroenLinks, D66, SP, VVD, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, 50Plus

Tegen: 2 stemmen Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Beslispunt aanvaard

De **voorzitter**: 37 stemmen voor en 2 tegen. Dan is dat deel van de motie, deel 2 dus aanvaard. Dat brengt ons bij de motie onder de titel 'Op de culturele kleintjes letten'. Uw stemmen graag.

Motie Op de culturele kleintjes letten

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 24 juni 2020

Constaterende dat:

- **Cultuur** een van de drie domeinen is waarin het college aangeeft extra te willen investeren om de acute gevolgen van coronamaatregelen te beperken en het herstel na de crisis te bevorderen.
- Het college de fundering onder de ketens, de culturele basisinfrastructuur, bijvoorbeeld de Stadsschouwburg, De Vereeniging, Doornroosje, Lux, museum Het Valkhof, De Bastei en het MuZIEum wil ondersteunen.

Overwegende dat:

- Nijmegen naast de culturele basisstructuur een nog veel grotere groep kleinere en middelgrote culturele instellingen kent zoals de instellingen die meerjarige culturele programmasubsidies krijgen.

- Nijmegen daarnaast ook culturele initiatieven kent die geen of nauwelijks subsidie ontvangen zoals kleine theatergroepen en kleinere culturele evenementen.
- De ketenbenadering op dit moment nog niet dusdanig succesvol is gebleken dat zonder meer verwacht kan worden dat de grote culturele instellingen ervoor kunnen zorgen dat kleinere instellingen, initiatieven en zelfstandige culturele ondernemers in de keten aan de slag blijven en ondersteuning aan alleen de grote culturele instellingen daarom geen zekerheid biedt aan de kleinere culturele instellingen en initiatieven.
- Het hele culturele veld, en dus ook de kleinere spelers, problemen ondervinden van de gevolgen en de onzekerheden door de effecten van COVID-19.
- Instellingen en initiatieven die minder tot geen subsidie ontvangen ook geen of minder voordelen hebben van de coulance die overheden bij subsidieregelingen hanteert, waarmee hun hele voortbestaan bedreigd wordt.
- Er mogelijk ook financiële problemen zijn die onomkeerbaar zijn omdat projecten niet alsnog kunnen worden 'ingehaald' of er zelfs sprake is van onomkeerbare inkomstenderving.
- Deze doelgroepen gezamenlijk ook een cruciale bijdrage aan het culturele veld in Nijmegen leveren, juist zorgen voor een breder publieksbereik en laagdrempelige cultuur en daarmee net als de grote culturele instellingen ook hun eigen (kleinere) spin-off keten hebben.
- Het daarom van belang is om deze problematiek organisatorisch en financieel voor zowel de een- en meerjarige culturele programma's als de niet-gesubsidieerde inzichtelijk te krijgen en hierop mogelijk te kunnen ingrijpen.

Verzoekt het college om:

- Voor de niet-culturele basisinfrastructuur, te weten de meerjarige culturele programma's en culturele projecten die subsidie ontvangen én initiatieven die geen subsidie of hooguit een amateursubsidie ontvangen, de organisatorische en financiële onzekerheden die het gevolg zijn van de effecten van COVID-2019 te inventariseren. Daar aan te geven bij welke aanbieders, instellingen en initiatieven de financiële risico's dermate groot zijn dat ze in hun continuïteit worden bedreigd. Hierover zo spoedig mogelijk maar uiterlijk voor de bespreking van de stadsbegroting 2021 verslag te doen aan de raad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 32 stemmen GroenLinks, D66, SP, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren
Tegen: 7 stemmen VVD, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Motie aanvaard

De **voorzitter**: 32 voor, 7 tegen. Dan is die motie aanvaard.

De motie 'Lokale inkoop geeft hoop'. Uw stem en daarover. Als u voor bent maar uw hand graag omhoog.

Motie Lokale inkoop geeft hoop

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constaterende dat:

- Het college investeringen naar voren wil halen en extra wil investeren.
- Het college bij de keuze voor deze investeringen ook kijkt naar de scope en brede impuls in de Nijmeegse samenleving en economie.
- Het college de nadruk wil leggen op drie domeinen waaronder de lokale economie.

- De gemeente Nijmegen in het huidige gemeentelijke inkoopbeleid 2019 bij bedragen tot 50.000 euro inkopen (of 10.000 euro voor inhuur personeel) bevoegd is via een enkelvoudige onderhandse aanbesteding de opdracht aan één specifieke leverancier te verstrekken.
- De gemeente Nijmegen in het huidige inkoopbeleid 2019 bij bedragen tussen vanaf 50.000 euro tot 214.000 euro of voor inhuur personeel van 10.000 euro tot 214.000 euro de plicht tot een meervoudig onderhandse aanbesteding hanteert waarbij er meerdere partijen in de markt dienen te worden benaderd. Hierin is als stelregel opgenomen dat dit geschiedt bij minimaal drie partijen waarbij er minimaal twee regionale kunnen offreren en bij vijf partijen minimaal drie regionale partijen kunnen offreren.

Overwegende dat:

- Het college spreekt over beleid dat een "zo groot mogelijk positief en generiek effect heeft voor zoveel mogelijk inwoners en bedrijven."
- Er bij een nog nadrukkelijker lokaal inkoopbeleid een zekere synergie valt te verwachten.
- De lokale invulling van het Nijmeegse inkoopbeleid begrensd wordt door de Europese en Nationale regelgeving, echter de enkelvoudige onderhandse en meervoudige onderhandse aanbesteding nog ruimte biedt om deze nog nadrukkelijk regionaal-lokaal in te vullen.
- Dat het daarbij echter niet de bedoeling is dat het 'kind met het badwater wordt weggegooid'; immers er zijn situaties denkbaar dat de gevraagde kwaliteit niet lokaal geleverd kan worden.
- Het daarom wenselijk is om, daar waar de verwachting is dat er lokaal voldoende kwaliteit geboden kan worden, in beginsel de offerteaanvraag volledig lokaal uit te vragen.
- Deze nadrukkelijker lokale inkoop in ieder geval te blijven hanteren totdat de Nijmeegse financiën en economie weer op het niveau van eind 2019 is.

Verzoekt het college om:

- Het huidige gemeentelijk Inkoop- & aanbestedingsbeleid van de gemeente Nijmegen van 2019, zoals door ons college is vastgesteld, bij drempelbedragen paragraaf 5.6 blz. 14 te wijzigen in de volgende zin:
 1. Dat er, daar waar de verwachting is dat er regionaal voldoende kwaliteit geboden kan worden, in beginsel de offerteaanvraag volledig regionaal-lokaal wordt uitgevraagd
 - a. Dit te doen bij enkelvoudige onderhandse aanbestedingen tot 50.000 euro voor diensten en leveringen en inhuur tot een bedrag van 10 euro.000 euro.
 - b. Dit te doen bij meervoudige onderhandse aanbestedingen en offertes tussen de 50.000 euro tot 214.000 euro voor diensten en leveringen en vanaf 10.000 euro tot 214.000 euro voor de inhuur van personeel.
 2. Dit in ieder geval te blijven doen totdat de Nijmeegse financiën en economie weer op het niveau van eind 2019 is.

En gaat over tot de orde van de dag,

Voor: 29 stemmen GroenLinks, SP, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen: 10 stemmen D66, VVD

Motie aanvaard

De **voorzitter**: Dan hebben we de motie 'Behoud het sociaal goede'. Wie voor is, graag de hand omhoog.

Motie Behoud het sociaal goede

De gemeenteraad van Nijmegen, in de vergadering bijeen op 24 juni 2020

Constaterende dat:

- In de Voortgangsmontitor veel pro memorie(pm)-posten' zijn opgenomen. *Zo bevat het overzicht Financieel effect/financiële gevolgen coronacrisis 25 pm-posten.*
- Hiermee het risico ontstaat op nieuwe bezuinigingsvoorstellen om de gemeentelijke financiën op orde te krijgen;

Overwegende dat:

- De geboden steun en ons huidige sociaal beleid voor veel Nijmegenaren broodnodig is;
- De crisis ook voor de gemeentelijke financiën gevolgen heeft;
- We bereid moeten zijn om naast de al lopende financiële beslissingen, keuzes te maken om de gemeentelijke financiën op orde te houden;

Roept het college op:

Ons huidige sociaal beleid niet aan te tasten maar als ondergrens te zien en daarom het sociaal beleid uit te sluiten van mogelijke extra bezuinigingen voor deze raadsperiode.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 7 stemmen Stadspartij DNF, PvdA, 50Plus

Tegen: 32 stemmen GroenLinks, D66, SP, VVD, CDA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Motie verworpen

De **voorzitter:** 7 stemmen voor en 32 tegen, daarmee is die motie verworpen.

Dat brengt ons bij de motie 'Een coronawet kan alleen onder voorwaarden'. Wie is daarvoor?

Motie Een coronawet kan alleen onder voorwaarden

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constaterende dat:

- Er door het kabinet aan een spoedwet corona wordt gewerkt;
- Deze wet zeer vergaande bevoegdheden aan ministers geeft, die inbreuk maken op grondrechten en burgerlijke vrijheden, zonder instemming of toetsing vooraf door het parlement of Staten-Generaal;
- Ook de gemeenteraden bij inwerkingtreding (zo goed als) buitenspel worden gezet;
- Er brede kritiek is, onder andere vanuit de rechtswetenschap en de Vereniging van raadsleden, maar ook vanuit de bevolking;
- Er brede maatschappelijke weerstand is tegen dit wetsvoorstel, onder andere in de vorm van een petitie die inmiddels al meer dan 30.000 euro ondertekenaars heeft (stand 21 juni 2020);

Overwegende dat:

- Het bewaken en in stand houden van de democratische rechtstaat van levensbelang is, ook in een periode van crisis en pandemie;
- De mens een sociaal wezen is en dat onze menselijke natuur zich moeilijk voor langere tijd opzij laat schuiven;

- Een (langere periode) van beperkende maatregelen diep ingrijpt in aspecten in ons leven en onze samenleving, hetgeen mogelijk de bestrijding van de gezondheidscrisis overstijgt;

Spreekt uit dat:

- Een coronawet pas dan acceptabel is wanneer:
 - a. Democratische besluitvorming, invloed en controle door de volksvertegenwoordigingen op de bestuurlijke schaalniveaus van de Tweede Kamer en de gemeenteraden, is gewaarborgd;
 - b. Burgerlijke vrijheden en grondrechten, zoals vrijheid van demonstratie en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, alleen (tijdelijk) kunnen worden ingeperkt of met randvoorwaarden worden omgeven, wanneer er een duidelijke termijn wordt bepaald, wanneer regels eenduidig zijn, wanneer de volksvertegenwoordigingen (sub a.) de bevoegdheid hebben de maatregelen bij te stellen en wanneer de duur van de maatregelen slechts kan worden verlengd met instemming van de ter zake doende volksvertegenwoordigingen (sub a.);
 - c. Een eventuele corona-app op basis van vrijwilligheid is en het niet is toegestaan het bezit en gebruik hiervan voorwaardelijk te stellen aan het gebruik maken van openbare ruimten en diensten en het betreden van (semi-)openbare gebouwen;
 - d. De privacy van burgers is gewaarborgd en de Autoriteit Persoonsgegevens volledig goedkeuring kan geven aan te nemen maatregelen;
 - e. Preventie, medewerking en voorlichting vanuit overheden en handhavende diensten primair inzet van beleid zijn en wanneer handhaving door middel van het uitschrijven van boetes, het staande houden van burgers, etc. slechts wordt ingezet als uiterste middel;
 - f. Relationale verhoudingen en menselijke natuurlijke behoeften worden gerespecteerd en redelijkerwijs niet worden tegengewerkt.

Roept het college op:

- Om deze stellingname zo spoedig mogelijk over te brengen aan het kabinet.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 13 stemmen SP, Stadspartij DNF, PvdA, Partij voor de Dieren

Tegen: 26 stemmen GroenLinks, D66, VVD, CDA, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Motie verworpen

De **voorzitter**: 13 stemmen voor en daarmee 26 tegen. Daarmee is die motie verworpen. Dat brengt ons bij de motie 'De Green Capital op koers houden'. Wie is daarvoor?

Motie De Green Capital op koers houden

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constaterende dat:

- De gemeenteraad op 14 november 2018 de motie 'Klimaat op 1. Tel uitje winst!' heeft aangenomen. Het college heeft de motie uitgevoerd door het opstellen van de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid en deze op 8 oktober 2019 aangeboden aan de raad;
- Door het aannemen van deze motie de raad het college tevens de opdracht heeft gegeven om *in het kader van klimaatbeleid 'Rekening te houden met mogelijk extra nodige kosten in financiële zin, als investering om hogere kosten in financiële én niet-financiële zin, op lange(re) termijn tegen te gaan'*;

- Het college en de coalitie met het aannemen van de Stadsbegroting 2020-2023 het tegendeel hebben gedaan, namelijk: bezuinigen op duurzaamheid en klimaataanpak, door 2.0 euro0.000 euro weg te halen bij de energietransitie;
- De ecologische crises tijdens de coronaperiode dan wel wat minder aandacht krijgen, maar nog altijd voortduren, waardoor de urgentie tot maatregelen en investeringen onverminderd groeit;
- Naar verwachting het rijksbegrotingstekort zal oplopen tot 6 a 7%, terwijl het ecologisch begrotingstekort al is opgelopen tot resp. 35 a 45% (wereldwijd) en plm. 65% (Nederland);
- Wetenschappers van de Stanford University met een economische analyse kwamen dat opwarming van de aarde tot 2 graden C een toekomstige schadepost veroorzaakt van 30.000 euro miljard dollar wereldwijd en dat dit omgerekend (naar inwoneraantal) voor Nijmegen ruim 70 euro0 euro0.000 euro is;
- Het Koersdocument 2021 spreekt van het *'belang om te blijven investeren'*, hetgeen *'zeker ook geldt voor de grote lange termijnopgaven'* en: *'Een te vroege, scherpe keuze om in deze toekomstinvesteringen te schrappen kan een hoog 'na ons de zondvloed'-gehalte hebben en eerder negatief uitpakken.'*;

Overwegende dat:

- Begrotingen sluitend moeten zijn en dat het goed is om tekorten weg te werken;
- Ecologische crises en (toekomstige) financiële crises niet los staan van elkaar;
- We allemaal een goede, gezonde en rechtvaardige toekomst voor onze kinderen willen;
- Blijvend investeren in klimaatmaatregelen op de (middel)lange termijn resulteren in zowel ecologische als in financiële duurzaamheid;
- De coronacrisis grote financiële gevolgen heeft voor de Stadsbegroting 2021-2024 en verdere bezuinigingen (mogelijk) onvermijdelijk zijn;
- Nijmegen als European Green Capital een voorbeeldfunctie heeft en zich heeft gecommitteerd aan 'het bewerkstelligen van verdere verankering en ontwikkeling van duurzaamheid in en rond de stad, ook na 2018';

Verzoekt het college:

- Bij de opstelling van de Stadsbegroting 2021-2024 niet te bezuinigen op (het programma) Duurzaamheid, waaronder de energietransitie en het vergroenen van onze openbare ruimte;

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 2 stemmen Partij voor de Dieren

Tegen: 37 stemmen GroenLinks, D66, SP, VVD, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Motie verworpen

De **voorzitter**: 2 stemmen voor, 37 tegen. Daarmee is die motie verworpen.

De motie 'Steunfonds voor de hele stad 2.0'. Wie is daarvoor?

Motie Steunfonds voor de hele stad 2.0.

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 24 juni 2020

Constaterende dat:

- De hele wereld stilstaat: heel Nederland stil staat, heel Nijmegen stil staat,

- De cafés dicht zijn, de restaurants gesloten en de winkels leeg. Het museum is dicht, de schouwburg, Lux, de bioscopen ook en 's avonds zijn de straten dus verlaten,
- Inmiddels ook duidelijk is dat de vierdaagse en de vierdaagse feesten niet door gaan.
- Dit een keiharde klap is voor onze stad, voor de hele stad
- Dit zeer onwenselijk is.
- Dit soort steunmaatregelen dienen getoetst te worden aan de Europese Staatssteunregels
- De gemeente geen bank is
- De staatssteunregels van de Europese Unie zijn in verband met de coronacrisis —aanzienlijk-verruimd.
- Dit de gemeente meer mogelijkheden geeft om direct ondernemers te helpen

Overwegende dat:

- Bij veel ondernemers het water aan de lippen staat
- In vele gezinnen de nood hoog is.
- Het voor Nijmegen het van het grootste belang is dat alle sectoren in leven blijven.
- Nijmegen niet kan zonder Schouwburg, Doornroosje of Lindenberg.
- Maar ook de speciale winkeltjes in de Lange Hezelstraat, NEC, de zonovergoten terrassen op de Grote Markt of het Koningsplein horen bij onze stad.
- Ook sport verenigingen zoals Hatert, Oranje Blauw, De Hazenkamp of Orion behoren tot de kern van onze stad.
- Een gezond MKB-bestand is cruciaal voor het functioneren van onze lokale economie.

Roept het college op:

1. Om een noodfonds op te zetten, dat in ieder geval voldoet aan de verruimde Europese Staatssteun regels, en dit ter beschikbaar te stellen voor een maximum van 10.000 euro per onderneming onder de volgende voorwaarden:
 - De onderneming is gevestigd in Nijmegen
 - De onderneming heeft aantoonbaar omzetverlies geleden
 - De kosten worden, met inachtneming van alle reeds genomen rijksmaatregelen zoals de NOW regeling, voor maximaal 50 euro% gedekt, gebaseerd op de kosten van 2019.
2. Om een revolverend fonds op te zetten, dat in ieder geval voldoet aan de verruimde Europese Staatssteunregels. Uit dit fonds kunnen ondernemers lenen onder de volgende voorwaarden:
 - De onderneming is gevestigd in Nijmegen
 - De onderneming heeft aantoonbaar omzetverlies geleden.
 - De lening kan aangegaan worden voor maximaal 10 euro0 euro% van de kosten (gebaseerd op 2019)
 - De lening heeft een looptijd van 15 jaar en een rentepercentage van 0,8%

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 2 stemmen Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen: 37 stemmen GroenLinks, D66, SP, VVD, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, 50Plus

Motie verworpen

De *voorzitter*: Twee leden voor, 37 tegen. De motie is ermee verworpen.

Dat brengt ons bij het amendement 'Gezonder uit de crisis' geheten. Wie is voor dat amendement?

Amendement Gezonder uit de crisis

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constaterend dat:

- Nijmegen hard getroffen wordt door de coronacrisis en doet wat het kan om Nijmegenaren te helpen;
- Het college vast wil houden aan de lange termijnopgave en wil blijven investeren en zelfs extra wil investeren in bepaalde domeinen, te weten wonen, cultuur en lokale economie;
- De keuze voor deze drie domeinen is vastgesteld op basis van een aantal uitgangspunten te weten:
 - Een investering heeft een korte- en langetermijneffect
 - Er is een direct multipliereffect
 - Het draagt bij aan het versterken van een keten en is daardoor extra doelmatig
 - Er zijn goede kansen op cofinanciering waardoor echt substantiële investeringen mogelijk zijn
 - Het naar voren halen van investeringen lijkt haalbaar
 - De effecten zijn economisch en sociaal-maatschappelijk
 - Samenwerking met andere partners.

Overwegend dat:

- Het college aangeeft "dat een selectie van domeinen nooit helemaal waardenvrij en allesomvattend is";
- Het college aangeeft dat gezien het nog steeds ongewisse verloop van deze coronaperiode korte termijnkeuze ook niet in steen gebeiteld kunnen worden";
- Het college aangeeft dat ook ander domeinen van belang zijn in het dempen van de gevolgen van corona, zoals zorg, onderwijs, sport of duurzaamheid;
- Het domein Sport wat de VVD betreft ook voldoet aan alle uitgangspunten die het college schetst voor extra investeringen;
- Sport een positief effect heeft op onder andere gezondheid, welzijn en inclusiviteit;
- Om te kunnen blijven sporten in coronatijd er extra regels zijn gesteld die gepaard gaan met extra kosten;
- Er de komende maanden/jaren extra investeringen nodig zijn om sporten voor iedereen in Nijmegen aantrekkelijk te houden;
- Sport ook een van de belangrijkste pijlers in voor de Provincie Gelderland en cofinanciering dus mogelijk lijkt.

Besluit:

- Het domein sport toe te voegen als domein waarin extra geïnvesteerd wordt en het raadsvoorstel Koersdocument 2021 als volgt aan te passen:

"De vier domeinen die we voorstellen zijn: wonen, cultuur, lokale economie **en sport**. Daarmee is absoluut niet gezegd dat andere domeinen niet belangrijk zijn in het dempen van de gevolgen van corona. **Zorg, onderwijs of duurzaamheid** zijn uiteraard niet minder relevant" (pagina 15)

- Met als extra toevoegen op pagina 17:

> Sport

De afgelopen maanden hebben we juist gemerkt hoe belangrijk sporten en bewegen is. We staan voor een Nijmegen waarin we samen groene en gezonde keuzes stimuleren en actief

bijdragen aan het welbevinden van inwoners. Zodat zij lekker in hun vel zitten, voldoende bewegen, gezonder eten en de gezondheidsverschillen in de stad kleiner worden. Met het raadsvoorstel 'Groen, gezond en in beweging' hebben we daartoe stappen gezet en daarmee gaan we ook in tijden van crisis door.

En gaat over tot de orde van dag;.

Voor: 9 stemmen VVD, Stadspartij DNF, CDA

Tegen: 30 stemmen GroenLinks, D66, SP, PvdA, Partij voor de Dieren, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Amendement verworpen

De **voorzitter**: 9 stemmen voor, 30 tegen, uiteraard. Daarmee is het amendement verworpen.

En dat brengt ons dan bij het raadsvoorstel in haar geheel, het koersdocument. Wie is daarvoor?

Besluit raadsvoorstel

Voor: 34 stemmen GroenLinks, D66, SP, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, 50Plus, Gewoon Nijmegen

Tegen: 5 stemmen VVD, VoorNijmegen.Nu

Voorstel aanvaard

De **voorzitter**: Met 34 stemmen voor en 5 tegen is dat voorstel aanvaard, waarvoor dank. Ja, het mooie van de opstelling in een zaal is dat het ons dichterbij brengt, dat zal niet iedereen aanspreken, bij de 19de eeuw, toen fractievorming en politieke partijvorming nog in de kinderschoenen stonden. Er zijn wel eens mensen, van allerlei politieke soorten, die daarnaar terugverlangen. Want het wordt veel lastiger om even met elkaar dingen af te stemmen. Dus dat betekent wat. Ja, dat is iets om over na te denken als we de zomer ingaan. Maar zover zijn we nog niet.

5. Voortgangsmonitor 2020

De **voorzitter**: We gaan eerst eens naar agendapunt 5, het raadsvoorstel Voortgangsmonitor 2020. Wie mag ik daarover het woord geven? Mevrouw Van Dijk wil weer aftrappen? Dat zijn mijn vogels, die heb ik even meegenomen om het een beetje op te leuken hier.

Mevrouw **Van Dijk**: Ik dacht inderdaad, wat hoor ik hier? Maar het zijn vogels. Ja, dat kan. Ja voorzitter, een document dat ons allen vast niet heel erg vrolijk stemt, namelijk de voortgangsmonitor. Daarin lezen we dat er heel veel financiële onzekerheid is, dat er heel veel financiële vraagtekens zijn. En we proberen als stad zoveel mogelijk ondernemers en Nijmegenaren te ontzien in deze gezondheidscrisis, maar we weten ook dat het niet voor 100% gaat lukken. Er wordt nu al een nadeel gesteld van 7 miljoen euro, er is een risico op nog een extra daarbovenop van 8 miljoen euro. Oef. Dat zijn bedragen! En veel onzekerheid zien we dus ook terug in de voortgangsmonitor met de vele pm-posten die daarin staan. Een aantal collega's heeft het net al over pm-posten gehad bij het koersdocument maar hier staan er ook heel veel in. Ongeveer 70% de posten die genoemd worden die met corona te doen hebben zijn nog pm. Bij sommige staat in de toelichting wel: het kost 30.000 euro per maand en we weten nog niet waar we op uitkomen. Bij sommige staat er nog helemaal niets, maar het is in elk geval vrij onduidelijk voor ons als raad waar we nu eigenlijk naar toe gaan, om een gevoel te krijgen bij welke financiële onzekerheden er op ons af gaan komen. En daarvoor voorzitter, wil ik graag een motie indienen, om in elk geval het college te vragen om voor ons als raad beter en meer inzichtelijk te maken hoe die pm-posten kunnen worden ingevuld. Niet alleen in

die toelichting een aantal dingen te zetten, maar dat gewoon voor ons op een rijtje te zetten, zodat we in een oogopslag kunnen zien wat er op ons af gaat komen of waarvan we denken dat het op ons af gaat komen. Normaal gesproken voorzitter, daar hebben we het net ook al even over gehad bij het vorige document dat we bespraken, bespreken we bij de najaarsnota de financiële stand van zaken met betrekking tot het lopende begrotingsjaar. En in de begroting krijgen we ook een aantal meldingen van hoe het ervoor staat. Maar voorzitter, ik zou graag de financiële stand van zaken eerder inzichtelijk hebben en ik heb zojuist de wethouder horen zeggen dat ze na de zomer inderdaad met een overzicht gaat komen. Dus daarvoor heel veel dank. En we hebben we hebben nog een motie geschreven 'Regeren is vooruitzien', waarbij we inderdaad daartoe oproepen. Dus ik zou graag van de wethouder horen of we dat inderdaad op die manier kunnen interpreteren, want daarmee wordt die motie volgens mij overbodig, maar ik hoor graag van de wethouder hoe zij daar tegenaan kijkt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wie kan ik verder het woord geven? Mevrouw Ranshuijsen?

Mevrouw **Ranshuijsen**: Ja, dank u wel. Ik kan kort zijn. Volgens mij delen we allemaal de zorgen, vooral financieel, en de onzekerheden die er zijn. En GroenLinks deelt dan ook de oproep van de VVD om de raad te voorzien, voor zover dat kan, om echt te proberen wat meer inzicht te geven in alle risico's en inschattingen en liever dan maar een wat ruimere inschatting dan dat er een pm staat. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Van Elferen.

De heer **Van Elferen**: Dank u wel, voorzitter. Alles wat ik over dit stuk wil zeggen, heb ik eigenlijk in ons voorgaande punt al gedaan en ik vind dat mevrouw Van Dijk het helder ziet, als ze zegt dat wij inzicht moet krijgen in die pm-posten. Ik heb er net ook over gezegd dat het college volgens mij niet beter kan op dit moment, maar een beter inzicht daarin in de toekomst is nodig voor de raad om te kunnen sturen. Dus we zullen haar motie van harte steunen. En voor je die tweede motie wachten wij nog even het antwoord van de wethouder af.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wie kan ik voorts het woord geven? De heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Dank u wel, voorzitter. Ik kan niet meer dan aansluiten bij de woorden van de heer Van Elferen.

De **voorzitter**: Kijk eens aan. Als nu iemand zou zeggen: ik kan mij aansluiten bij de woorden van de heer Eigenhuijsen, dan wordt het een heel interessante breuk. Maar andere teksten zijn uiteraard ook mogelijk, het is aan u. Zijn er verder woordmeldingen? Jawel, de heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Dank u wel, voorzitter. Ja, een aantal mensen heeft al eerder, in het vorige agendapunt, dingen aangegeven die ik nu graag wil aangeven. We lezen in het document: de coronacrisis zal ons naar inschatting 5 tot 10 miljoen euro nadeel opleveren. Veel zal ook afhangen van de compensatie door het Rijk, waarmee in dit document nog geen rekening is gehouden. Dat kunnen wij zien. Er wordt afgesloten met een verzamelvoorstel in dit document, maar wat ons het meest verontrust is ook al over tafel gegaan: het grote aantal pm-posten waarvan we de gevolgen niet kunnen overzien. Om even een voorbeeld te noemen: er zijn veel zzp'ers die een uitkering zelfstandige aanvragen. Die uitkeringen liggen ergens tussen de 1000 en de 1500 euro, gemiddeld 1250 euro. En er zijn er heel veel en dat kan in de miljoenen lopen. Dus wat gaat dit de gemeente kosten?

Verder heb ik vandaag een bericht gekregen dat het Rijk voorlopig geen geld in verband met de coronacrisis aan gemeenten zal betalen, omdat wij daar een eigen verantwoordelijkheid in hebben en de financiën op orde zijn. Dat is een heel klein bericht. Dat heb ik vanmiddag gelezen. Ik weet niet of

het college daarvan op de hoogte is? Dat kwam van het Rijk af, neem ik aan. Ja, ik krijg dat bericht van mijn financieel deskundige, zal ik maar zeggen. En volgens mij komt het van minister Ollengren af, kan dat?

De **voorzitter**: Dat is in ieder geval de naam van de minister van BZK in dit land. Dat is correct ja.

De heer **Van Deurzen**: Ja. Dus ik dacht dat het daar vandaan kwam. Maar dat heb ik dus gehoord en dat wordt dus een groot probleem, als dat zo is. En dat is ook meteen de vraag aan het college: hoe gaan we daarmee om? En daar wil ik het even bij houden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u. Mevrouw Grutters.

Mevrouw **Grutters**: Kort en krachtig, voorzitter. Ik doe vandaag alles anders, dus ik had alles voor de voortgangsrapportage in mijn vorige verhaal al verwerkt. Dat neemt niet weg dat wij groot voorstander zijn van de woorden van mevrouw Van Dijk. Dus die ondersteunen we. We zijn ook mede-indiener van de motie. Dat is eigenlijk het allerbelangrijkste wat we er nog over kwijt willen.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Zijn er voorts nog woordmeldingen in deze eerste termijn? Zo niet, dan geef ik het woord aan wethouder Esselbrugge namens het college.

Wethouder **Esselbrugge**: Ja, dank u wel. Ook ik ben al er heel kort op ingaan. Het is wat het is. Open en eerlijk, volgens mij opgenomen en de motie 'In beeld', zou ik ook willen zeggen, is overbodig, maar u mag haar ook overnemen. Zoals gezegd, na de zomer komen we met het meest actuele beeld, op dat moment van de pm-posten en risico's, in zoverre we dat op dat moment weten. En ik denk dat het ook belangrijk is om dat elke drie maanden met u te bespreken. Daar waar er wat nieuws te melden is. Dus wat mij betreft mag ze in stemming worden gebracht, maar we gaan het in ieder geval gewoon doen. En ik ben even in de war of die motie 'Regeren is vooruitzien' nou wel of niet wordt ingediend.

De **voorzitter**: Ze is nog niet ingediend. Dat ze het enige wat telt op dit moment.

Wethouder **Esselbrugge**: Nee. Oké. Dan laat ik dat even zitten. Dan komt dat straks wellicht, of niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Dijk had er wel al inhoudelijk een vraag over gesteld. Dus daar kunt u wellicht wel beantwoorden.

Mevrouw **Van Dijk**: De vraag inhoudelijk, ik zal die even kort herhalen als u het goedvindt voorzitter, ging erover of u inderdaad in het document dat u belooft na de zomer ook het scenario mee kunt nemen met een doorkijkje naar het eind van dat jaar. Of dat mogelijk is.

Wethouder **Esselbrugge**: Ja, wat wij op dat moment weten natuurlijk. En dat is dus geen worst case, maar wat op dat moment de maatregelen zijn en wat wij voor effecten zien. En dan wilde ik even op de verwarring van de heer Van Deurzen ingaan. Ik denk dat het verwarring is van uw financieel adviseur. Er zijn namelijk wel twee dingen gezegd. Een: de financiële consequenties van de coronamaatregelen tot 1 juni, dat is al toegezegd, worden gecompenseerd. Hoe dit dan verdeeld wordt over de gemeenten, dat weten we pas bij de septembercirculaire. Dus dan kunt u zich voorstellen dat de toeristenbelasting bij de ene gemeente wel heel veel inkomstenderving met zich meebrengt, maar er zijn ook gemeenten die helemaal geen toeristenbelasting heffen en ook nauwelijks toeristen kennen, overigens. Maar goed, dat daargelaten. Er is ook een brief gekomen van de minister over de reactie op de financiële positie van gemeenten en daarin staat inderdaad dat het kabinet vindt dat gemeenten geen financieel problemen kennen. Dat is wat anders dan het compenseren van de coronamaatregelen. Zij baseren zich op de jaarrekeningen en het feit dat wij altijd keurig sluitende begrotingen indienen. Nou ja, geloof me, er wordt flink op gelobbyd en wij

voelen ons behoorlijk, hoe zeg je dat, misdeeld in dit geval. En dat zal 2 juli ook luid en duidelijk te horen zijn in het gesprek tussen de Kamerleden en de minister. Dus dat daarover gezegd.

De **voorzitter**: Ja, de heer Selman heeft daar een interruptie op.

De heer **Selman**: Ja, een vraag over de motie van de VVD 'In beeld'. Heb ik goed begrepen dat u zegt dat deze motie eigenlijk overbodig is?

Wethouder **Esselbrugge**: Dat klopt, omdat ik dit al heb toegezegd.

De **voorzitter**: Dat is dan ook weer helder. Ja? Dan kijk ik even naar u voor een tweede termijn. Mevrouw Van Dijk?

Mevrouw **Van Dijk**: Ja, dank u wel. Ik hoor volgens mij de wethouder zeggen dat ze de motie omarmt. Dat gaat over de motie 'In beeld', dus die zou ik toch graag in stemming willen brengen, want omarmen is nog geen uitvoeren. Dus dat wil ik dan toch gewoon in stemming hebben. En het tweede punt: ik zou ook nog even terugkomen op de motie die wij wel of niet zouden indienen. Die trekken wij terug, dus het blijft bij die ene motie. Dank u wel.

De **voorzitter**: U dient haar niet in. Want u had haar niet ingediend. Dat is mooi, u hoeft zich nooit te verdedigen op wat u niet hebt gedaan, onthoud dat. De heer Selman heeft daar nu toch een vraag over, over wat u niet gedaan hebt of gaat doen.

De heer **Selman**: Een vraag, voorzitter, aan de VVD. De VVD kennende, zegt ze altijd: overbodige moties steunen wij niet. Uw motie is nu overbodig. Waarom brengt deze motie in stemming?

Mevrouw **Van Dijk**: De wethouder zei dat zij de motie zou omarmen, in eerste instantie. Dus daarom wil ik haar gewoon in stemming hebben, want ik wil wel gewoon een uitspraak hebben van deze raad. Dus vandaar.

De **voorzitter**: Omarmen betekent normaliter wel uitvoeren. Maar goed, oké. Dat is aan u. Ik kijk verder voor een tweede termijn. Wie kan ik het woord nog geven? Dat is niet het geval. De heer Van Deurzen gaat nog een goed gesprek voeren met zijn financieel adviesteam. Misschien toch een ander zoeken, een zachte tip die ik u kan geven. Maar goed, we gaan over naar de stemming. Dat betreft in ieder geval de motie 'In beeld'. Wie is voor die motie 'In beeld'?

Motie In beeld

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constatierend dat:

- Nijmegen hard getroffen wordt door de coronacrisis en doet wat het kan om Nijmegenaren te helpen;
- Er verschillende maatregelen pakketten zijn afgekondigd om de pijn zo veel mogelijk te verzachten;
- Dit enorme financiële gevolgen zal hebben voor de gemeente Nijmegen;
- De bandbreedte waarmee nu rekening wordt gehouden een tekort is dat schommelt tussen de 5,1 miljoen en ruim boven de 10 miljoen euro;
- Het college in de Voortgangsmonitor zoveel mogelijk alle posten in beeld heeft proberen te brengen die beïnvloed worden door de crisis;
- Het voor veel posten nog onduidelijk is wat de financiële gevolgen precies zijn en dat deze posten derhalve als 'pm' worden aangeduid.

Overwegend dat:

- Bij een aantal pm posten in de toelichting uitleg wordt gegeven over de mogelijke omvang van het risico, maar dat dit niet bij alle posten gebeurt;
- Bij een aantal (pm) posten wordt aangegeven dat de gemeente een tegemoetkoming vanuit het Rijk verwacht, maar dat niet voor alle posten helder is aangegeven of er eventueel tegemoetkoming vanuit het Rijk verwacht kan worden;
- Door een heldere toelichting op de posten de raad inzicht krijgt in de orde en grote van de mogelijke risico's per post voor de gemeente Nijmegen;
- Dan raad dan beter inzichtelijk heeft welke mogelijke financiële gevolgen de corona crisis met zich mee brengt.

Verzoekt het college:

- Om voor alle genoemde posten, inclusief de nu benoemde pm posten, de risico's inzichtelijk te maken en aan te geven of voor deze post een tegemoetkoming vanuit het Rijk kan worden verwacht zodat de raad een betere inschatting kan maken over de mogelijke risico's en gevolgen van de coronacrisis voor Nijmegen en deze voor de begrotingsbehandeling 2021 aan de raad voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 36 stemmen GroenLinks, D66, SP, VVD, Stadspartij DNF, CDA, Partij voor de Dieren, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen: 3 stemmen PvdA

Motie aanvaard

De **voorzitter**: Dat leidt tot een niet unanieme uitspraak, maar 36 voor, 3 tegen, daarmee is de motie aanvaard. En dat brengt ons bij het raadsvoorstel over de voorgang. Wie is voor het raadsvoorstel?

Besluit raadsvoorstel

Voor: 32 stemmen GroenLinks, D66, SP, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen: 7 stemmen VVD, Partij voor de Dieren, 50Plus

Voorstel aanvaard

De **voorzitter**: 32 stemmen voor en 7 tegen, daarmee het voorstel uiteraard wel aanvaard. Met dank daarvoor.

8. Woonprogramma/kaderstelling prestatieafspraken

De **voorzitter**: Dat brengt ons al bij agendapunt 8 onder de titel 'Woonprogramma/kaderstelling prestatieafspraken'. Wie kan ik allereerst het woord hiervoor geven? De heer De Graaf.

De heer **De Graaf**: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Havanna aan de Waal is terug van nooit weggeweest. Er is bijna geen stad in Nederland waar je zo weinig kans maakt op een eigen huis als in Nijmegen en al helemaal als je in een sociale huurwoning zit. Ongeveer drie- tot vijfduizend huishoudens in Nijmegen zitten zonder uitzicht op een eigen koopwoning vast in een sociale huurwoning. En daar wil ik vanavond iets aan veranderen. Deze huishoudens die vastzitten in een sociale huurwoning, zouden zelf best een huis willen of kunnen kopen, maar dat is praktisch onmogelijk. En het college, deze coalitie zet deze huishoudens in de kou. Er zijn nagenoeg geen

goedkope koopwoningen te koop en ik kan niet anders concluderen dan dat dit sociale college voor meer tweedeling zorgt in de stad, want mensen die willen doorstromen uit hun sociale huurwoning en zelf een plekje willen opbouwen, krijgen daar niet de kans toe. Zij zijn genooddaakt om samen te gaan wonen omwille van de hypotheek of moet hun heil buiten Nijmegen zoeken. De startende toekomstige middenklasse verdwijnt zo uit onze stad. Als het aankomt op de starters behouden in Nijmegen, dan is het niet vijf voor twaalf voorzitter, nee, het is ondertussen al 13.00 uur. Het college is nog lang niet wakker want de heer Van Hooft zegt altijd over de grondverkoop: we worden hier slapend rijk. Maar, voorzitter, het aantal verkochte goedkope koopwoningen is in het eerste kwartaal van dit jaar 45% gedaald ten opzichte van het eerste kwartaal van vorig jaar. Het gaat hier om 91 woningen, dit eerste kwartaal, ten opzichte van 166 vorig jaar. Dan zouden we dit jaar dus nog maar 360 goedkope koopwoningen verkopen in Nijmegen, terwijl er ruim vijfduizend potentiële kopers in een sociale huurwoning zitten. De VVD wil de vijfduizend huishoudens die vastzitten in de sociale huur een kans geven op een eigen woning. En daarom dien ik een motie in. 'Zet recht wat scheef is'. Ik wil dat het overkopen van een sociale huurwoning makkelijker wordt voor de scheefwoner die dat wil en kan. En wel de woning waar ze al jaren in wonen. Geeft de scheefwoners die dat willen de mogelijkheid en ondersteuning om hun eigen huis te kopen. Wanneer iemand die zijn sociale huurwoning kan en wil kopen dit zou mogen, dan hoeft hij ook niet meer te concurreren met starters op de reguliere markt. Daarnaast komt deze investeringsruimte vrij om nieuwe duurzame sociale huurwoningen te bouwen en deze nieuwe woningen komen beschikbaar voor mensen die nog geen eigen huurwoning hebben. Het zijn dus drie vliegen in één klap en ik snap werkelijk niet waarom je hiertegen zou zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u. Een interruptie van de heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Voorzitter, even een verduidelijkende vraag, want ik hoor nu de heer De Graaf het over starters hebben. Dat lees ik in zijn motie niet terug. Ik heb haar gelezen als, stel dat mijn ouders hun sociale huurwoning willen kopen, dat dit dan ook mag. Dat zijn namelijk geen starters.

De heer **De Graaf**: Uw vraag is of starters iets met deze motie te maken hebben? Wat was precies uw vraag?

De heer **Eigenhuijsen**: Nou, in uw betoog legt u de nadruk op starters. Dat zij dan niet meer concurreren en dan ook meer kans maken om een eigen woning te kunnen kopen. Dat lees ik in uw motie niet terug.

De heer **De Graaf**: Nou, wat ik bedoel in de motie en wat ik bedoel vanuit de spreektekst is dat wanneer een scheefwoner zijn eigen sociale huurwoning zou kopen, hij op dat moment dus niet meer een starter hoeft te beconcurreren op de normale markt. En ik moet nog even een ding toelichten, voorzitter. In de allerlaatste versie is nog een woordje veranderd. Het woord 'bewoners' in de eerste zin van de eerste versie. Ik lees het even voor, dat is wel makkelijk. "Roept het college op om samen met de corporaties prestatieafspraken te maken over versoepelde verkoop aan scheefwoners die hun eigen sociale huurwoning kunnen en willen overkopen. En met als uitgangspunt dat deze bewoner hier zelf voor een aanzienlijke tijd gaat wonen." Het eerste beslipunt.

De **voorzitter**: Helder. Ik heb in ieder geval de goede versie voor me. Oké, dank u wel. Mevrouw Brand.

Mevrouw **Brand**: Dank u wel, voorzitter. Ja, na Amsterdam en Utrecht wonen mensen het liefste in Nijmegen. Ja, dat snap ik, voorzitter. Ik woon er zelf inmiddels ook al bijna twintig jaar en nog steeds met veel plezier. Maar het grote probleem is dat er onvoldoende woningen beschikbaar zijn. Er moeten woningen komen voor vrijwel alle groepen, zoals starters. De heer De Graaf zei het en volgens mij is de heer De Graaf daar niet de enige in, want vrijwel de hele raad vindt dat er meer gebouwd moet worden voor starters. Ook voor doorstromers en mensen die een zorgwoning nodig

hebben. En dat vraagt om prioriteren, om bouwen en nadenken over alternatieven om de woningmarkt in beweging te zetten. Gelukkig kunnen we door het binnenslepen van de woondeal extra inzetten op woningbouw. En het is eigenlijk jammer dat we de uitvoeringagenda woningbouw pas in september met elkaar bespreken, omdat we dan goed met elkaar van gedachten kunnen wisselen over de precieze inzet en prioritering op wonen. Dat vinden wij jammer, dat zei ik al, maar vandaag wil ik me dan ook echt beperken tot de prestatieafspraken. En dit jaarlijks geactualiseerde document is een belangrijke afspraak tussen woningcorporaties, huurdersorganisaties en de gemeente. Het zijn belangrijke afspraken, maar wij vinden echt dat de raad hier beter bij betrokken moet worden. Wij moeten onze kaderstellende rol kunnen pakken en willen graag aan de voorkant, nog voor de biedingen, in gesprek met het college over aandachtspunten die meegenomen kunnen worden voor nieuwe prestatieafspraken. En daarom dienen wij met de Partij voor de Dieren, GroenLinks, SP, Stadspartij DNF 50Plus de motie 'Samen naar nieuwe prestatieafspraken' in, om de raad beter te betrekken in dit proces.

En als ik kijk naar de sociale huurwoningen, dan zien we daar direct een probleem met een heftig tekort. Ja, en het voorstel van de VVD vind ik werkelijk niet sociaal. En het is niet de oplossing. Er is al lange tijd een wachtlijst, waardoor woningzoekenden die recht hebben op een dergelijke woning vaak jaren wachten voor een thuis. En de PvdA vindt dat je in deze woonbouwcrisis niet kunt zeggen: we verkopen woningen uit de sociale voorraad. Je kunt sociale huurwoningen niet vermarkten. Wat je nu verkoopt, dat ben je eigenlijk kwijt, want mensen kunnen het ook weer doorverkopen en mogelijk met winst, als de woningmarkt zo is als ze nu is. En dat moeten we niet willen. En daarbovenop, als je sociale huurwoningen verkoopt, ook al staat er een nieuwe sociale huurwoning tegenover, dan duurt het nog minstens drie jaar voordat die daadwerkelijk gebouwd wordt.

De **voorzitter**: De heer De Graaf ..

Mevrouw **Brand**: Dus u probeert een oplossing te zoeken die niet zal werken voor dit probleem.

De **voorzitter**: De heer De Graaf wil u daarop interrumperen. Of de heer Brom? Er wordt nu naar elkaar gewezen. De heer Brom.

De heer **Brom**: Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan de PvdA. De vraag is eigenlijk als volgt. U zegt: we willen dat de mensen die nu in een sociale woning zitten, daar laten zitten. Ook al hebben ze een hoger inkomen. Ook al hebben zij bijvoorbeeld twee inkomens, we laten die mensen zitten, want dan is dat nog steeds een sociale huurwoning. Een sociale huurwoning is bedoeld voor mensen met een inkomen minder dan 37.000 euro. Is het dan niet beter om ruimte te maken voor die mensen, zodat die sociale huurwoningen weer terechtkomen bij degenen die ze nodig hebben? En dat zijn mensen met een inkomen onder de 35.000-37.000 euro.

Mevrouw **Brand**: Ja mijnheer Brom, ik ben het met u eens dat we de sociale huurwoningen moeten we houden voor de mensen voor wie zij bedoeld zijn. En ze zijn inderdaad niet bedoeld voor scheefwoners en er zit een aantal scheefwoners in Nijmegen, dat klopt. Maar het is niet de oplossing om ze dan maar te belonen en ze dat huis te koop aan te bieden. Dat is niet de oplossing. En daarom denk ik dat we juist iets anders moeten doen, iets tegenovergestelds. Wij moeten juist zeggen: we gaan voor een inclusieve stad. We gaan juist zoeken naar de huurwoningen om die juist niet te verkopen. Doe dat tijdelijk niet. En doe dat niet, omdat je op het moment dat je zegt: we verkopen die sociale huurwoning, je ook krijgt dat er een nieuwe sociale huurwoning voor terugkomt. Dat duurt ontzettend lang. Dat is één, dat zei ik net al. Maar het andere is ook dat die woningen weggaan uit de stad en aan de randen van de stad komen. En wij zijn voor die inclusieve stad en daarom dienen wij samen met SP, 50Plus en GroenLinks motie 'Help de woningmarkt, stopt de verkoop van sociale huurwoningen' in, om een stop te realiseren voor een periode van twee jaar en daarnaast versneld sociale huurwoningen bij te bouwen.

De **voorzitter**: De heer De Graaf met een interruptie.

De heer **De Graaf**: Dank u wel, voorzitter. Ik ben dan wel nieuwsgierig wat dan de oplossing van de Partij van de Arbeid is voor het probleem van de scheefwoners. Want wordt die groep van bijna vijfduizend huishoudens dan alleen maar groter? Is dat dan de oplossing? En volgens mij is er een tweede vraag. Volgens mij is er geen goedkope koopwoning te vinden in het stadscentrum of de eerste twee schillen om het stadscentrum heen. Maar volgens mij zijn er genoeg sociale huurwoningen te vinden in die regio.

Mevrouw **Brand**: Kijk, mijnheer De Graaf, sociale huurwoningen zijn toch echt voor mensen die ze nodig hebben. En scheefwoners, ik denk dat wij die allemaal niet willen. En ja, er zijn mensen die een starterswoning willen. Daar kunnen wij elkaar de hand geven, dat wij die moeten bouwen. Maar dat gaan wij niet regelen in die prestatieafspraken. Dat gaan wij regelen straks bij die uitvoeringsagenda en dan hoop ik dat wij daar zij aan zij staan met de andere partijen die dat willen, om in te zetten op meer starterswoningen.

De **voorzitter**: Nog een keer de heer De Graaf.

De heer **De Graaf**: Ja, een vervolgvraag. Dus u zegt eigenlijk tegen die vijfduizend huishoudens, die potentiële groep die nu een goedkope koopwoning zou willen kopen: nou, wacht u nog maar drie jaar totdat wij nog meer hebben bijgebouwd. Want u zei zelf dat dit vrij lang duurt. Die groep geven wij nu drie, vier jaar geen enkel perspectief. Dat is dan uw oplossing?

Mevrouw **Brand**: Nee, u maakt er nu een potje van. Dat kan natuurlijk maar dat is niet wat ik zeg. U zegt: wij moeten die scheefwoners belonen. Ik zeg: nee, laten wij die woningen behouden voor de mensen die ze nodig hebben en laten wij tijdelijk een stop inlassen om te zorgen dat we daar niet aankomen. Dat is wat ik zeg.

De **voorzitter**: De heer Buck dan.

De heer **Buck**: Ja, als we het over potjes gaan hebben, ik weet niet of mevrouw Brand weet, dat kan zij zelf beter inschatten, hoe scheefwonen werkt? Maar belonen is dat je scheefwoners nog jarenlang, tien, twintig, dertig jaar in die woning laten wonen voor een bedrag waarvoor ze nooit van hun leven een huis kunnen kopen, waardoor ze dat ook niet gaan doen. En waardoor de enige manier waarop ze weggaan een gewonnen loterij of zes plankjes is. Hoe helpt dat de Nijmeegse woningmarkt?

Mevrouw **Brand**: Nee, ik denk dat wij voor de scheefwoners, dat heb ik u ook eerder gezegd, misschien hebt u dat niet gehoord, ... Ik weet hoe scheefwonen werkt. Het gaat erom dat wij dan moeten kijken dat er nieuwe woningen komen zodat die doorstroming op gang komt. Ja, dat ben ik met u eens. Dat heb ik ook net gezegd. Dat gaan wij hopelijk met elkaar regelen bij de uitvoeringsagenda.

De heer **Buck**: Dus uw oplossing voor de huidige generatie scheefwoners is: niet kijken, doen alsof het er niet is, ergens anders nieuwe woningen bouwen en dan straks veel meer sociale huurwoningen hebben en dan kijken hoe wij die verkopen?

Mevrouw **Brand**: Nee kijk, dat is natuurlijk flauw om dat zo te zeggen. Dat moet u vooral doen, mijnheer Buck. Kijk, weet u wat het is? Dan zeg ik het nogmaals: in september gaan wij daar met elkaar mee aan de slag. We moeten niet aan de sociale woningvoorraad komen. Dat is niet verstandig om te doen en daarom moeten wij...

De **voorzitter**: Nee, maak uw zin af en ik krijg de heer Buck nog een keer het woord en dan de heer Brom. Mevrouw Brand, u was uw zin aan het afmaken. Als u de antwoorden kort houdt, dan komt het helemaal goed.

Mevrouw **Brand**: Prima. Nee, ik denk dat wij juist moeten zorgen dat die sociale huurvoorraad op peil blijft. Daar is een enorme wachtlijst voor en u wilt eigenlijk de scheefwoners belonen. Dat vind ik niet verstandig en we moeten zeker kijken naar de groep, maar niet op de manier die uw andere collega voorstelt.

De heer **Buck**: Ja voorzitter, ik weet nog niet wat ik ga stemmen op die motie. Wacht gerust af. Maar als ik u goed begrijp, zegt u: houd zelf even je kruit droog tot september. Maar ondertussen leggen wij het college al vast op een heleboel extra sociale huurwoningen, want dat past vandaag wel in dit debat.

De **voorzitter**: De heer Brom dan.

De heer **Brom**: Wat ik zo links en rechts hoor is dat u eigenlijk zegt: eigenlijk wil ik gewoon twee jaar de boel vastzetten en dat is een bepaalde manier om te zeggen: nou, de scheefwoner wordt naar mijn idee beloond. Maar zou het dan niet beter zijn om dit deel van die motie naar september toe te trekken? Om dan te zeggen: tijdens die uitvoeringsagenda schudden wij allemaal onze politieke veren af en gaan we werken aan een oplossing. Gezamenlijk. En dat betekent niet dat wij hier dan een blokkade moeten opleggen van: we gaan helemaal geen sociale huurwoning meer verkopen, ook niet als scheefwoners, want we hebben het hier specifiek over scheefwoners. Is het dan niet beter deze motie uit te stellen tot september, zodat wij met zijn allen aan de slag kunnen met deze uitvoeringsagenda?

De **voorzitter**: Mevrouw Brand.

Mevrouw **Brand**: Kijk, mijnheer Brom, volgens mij heb ik dit vandaag gezegd maar ook in de vorige ronde en volgens mij was u het ook met mij eens dat het mooi zou zijn als we het in integraliteit met elkaar zouden bespreken. En ik kan mij herinneren dat meerdere partijen dat vonden en volgens mij zelfs de wethouder, die zei: hadden we dat maar anders geprogrammeerd. Maar nu liggen die prestatieafspraken voor. Voor 1 juli moet er een bod liggen van de verschillende woningcorporaties en daarom moeten we het er nu over hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Brand, u was op het eind van uw betoog? Ja, dank u zeer. Wie kan ik voorts het woord geven? Mevrouw Markovic.

Mevrouw **Markovic**: Dank u wel, voorzitter. Er worden ieder jaar prestatieafspraken gemaakt door de gemeente Nijmegen, woningbouwcorporaties en huurdersbelangenverenigingen over het behoud van de sociale woningvoorraad. Met lede ogen ziet de SP aan hoe de voorraad goedkope sociale huurwoningen afneemt. Een ongewenste ontwikkeling, die gestopt dient te worden. Sterker nog, die terug moet komen op het peil van minimaal 20%, zoals afgesproken. Ook is de SP-fractie ontevreden over de onttrekking van de voorraad sociale huurwoningen. Woningcorporaties slopen en verkopen sociale huurwoningen, maar bouwen daar volgens de afspraken te weinig nieuwe sociale woningen voor terug. De afspraak 'een verkocht huis levert drie nieuwe huizen' wordt bij lange na niet gehaald en de cijfers liegen er niet om. In de actualisatiecijfers wordt er meer dan de helft onttrokken. Onacceptabel. De bouw van tweeduizend woningen, daar houden we, pak hem beet ik, duizend woningen van over. En dat terwijl er woningnood is. Er is sprake van een krappe woningmarkt met een reeds bestaand woningtekort.

Voor vanavond heb ik twee moties voorbereid. Maar die zal ik vanavond niet indienen namens de SP-fractie, maar aanhouden. En waarom, vraagt u zich af. Een gesprek met de wethouder heeft mij

geleerd dat het eventueel nu aannemen van deze moties geen juridische grondslag heeft voor de corporaties om te acteren. Zo kunnen ze blijven doorgaan met het niet nakomen van de afspraken, zoals het overmatig onttrekken van sociale huurwoningen. Wij zijn daar zo ontevreden over dat we hier een duidelijk signaal over willen afgeven. Wij willen dan ook de motie van de PvdA, van mevrouw Brand, steunen. Niet zozeer omdat wij nou tegen verkoop zijn maar vooral omdat de huurstop op dit moment de beste optie is voor de komende twee jaar. Het raadsbesluit over de uitvoeringsagenda Wonen, dat pas in september op de agenda staat, heeft wel een juridische grondslag vanuit de Woningwet in het gesprek op de prestatieafspraken. Dan gaan we het gesprek met elkaar aan over de onttrekking van het aanbod en de 20% behoud. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Even kijken. Wie kan ik voorts het woord geven? De heer Van Deurzen zie ik hier, ja?

De heer **Van Deurzen**: Dank u wel, voorzitter. Ja, een boodschap die ik de wethouder toch wil meegeven. Ik heb het al vaker gedaan, maar ik ga het nog maar een keer herhalen en ik zal het misschien nog wel vaker doen. Corporaties zijn primair bedoeld om betaalbare woningen te bouwen dat is gewoon heel duidelijk. Daarvoor zijn ze het leven geroepen en hebben met veel subsidiegeld kunnen bouwen. Maar er is al decennialang een tekort.

De **voorzitter**: Ik heb nu al een vraag van de heer Brom.

De heer **Brom**: Dank u wel, voorzitter. Decennialang. Wat decennia terug hebben de woningcorporaties heel veel geld gekregen om hun heilig doel te bereiken. Hebben ze dit niet inmiddels ook terugbetaald door middel van de verhuurdersheffing? Want er gaan miljarden euro's terug naar de verhuurdersheffing en voor de woningcorporatie blijft er eigenlijk nog te weinig over onvoldoende te kunnen investeren.

De heer **Van Deurzen**: Nou, ik kan u zeggen dat die verhuurdersheffing volgens mij te maken heeft met het feit dat woningcorporaties gewoon niet weten wat ze moesten doen. En dat is een van de redenen waarom de corporaties die verhuurdersheffing over zich heen hebben gekregen. Bovendien is het zo dat zij subsidie krijgen voor sociale woningbouw. Ze krijgen 25.000 euro subsidie, dat lees ik dus in de stukken van het Rijk, dat wordt volgens mij betaald uit die verhuurdersheffing, plus dat zij van de gemeente ook de grond goedkoper aangeboden krijgen. Voorheen werden de onrendabele top gecompenseerd door goedkopere grondprijzen, enzovoort, enzovoort. Dus subsidie, zeg maar. En dat is voor een deel nu nog steeds het geval. Bovendien hebben ze ook nog een heel grote reserve, moet ik u ook nog zeggen. Dat komt niet in mijn stuk voor maar dat is ook nog een punt. Hoe noemen ze dat? De stille reserve. Dus ja, oké.

De **voorzitter**: Juist.

De heer **Van Deurzen**: Moet ik verder gaan, voorzitter?

De **voorzitter**: Ja, maar de heer Jasper heeft daar een interruptie op.

De heer **Jasper**: Ja, mijnheer de voorzitter. Ik heb de hele discussie eens even aangehoord, maar als we allemaal gaan ontsporen, dan kan ik het zelf niet meer volgen. De sociale woningbouw in Nederland is in het verre verleden gesubsidieerd. En indertijd, ook in het verre verleden, is er een bruteringsoperatie geweest. En die bruteringsoperatie heeft toekomstige subsidies weggestreept en het gevolg daarvan is dat corporaties zelfstandige private ondernemingen zijn geworden. Dus er dus geen sprake van dat de sociale huursector gesubsidieerd wordt of is. De verhuurdersheffing is een ander punt. Maar dat even als technische toelichting.

De **voorzitter**: Ja, maar om te vermijden dat we daarop voortgaan, ... Trouwens ik vind het altijd sympathiek als mensen begin jaren 90 als ver verleden gaan beschouwen. Voor mij is dat echt nog levend verleden. Maar dat delen we dan. Heb ik gelijk of niet? Volgens mij was dat toen staatssecretaris Enneus Heerma, als ik goed ben geïnformeerd. Goed, na dit korte geschiedenisintermezzo, gaan we terug naar het onderwerp van vanavond, mijnheer Van Deurzen. Misschien kunt u zich daar ook aan houden.

De heer **Van Deurzen**: Dat ga ik ook doen. De problemen waar wij tegenaan lopen hebben corporaties voor een belangrijk deel zelf veroorzaakt. Ze wilden meer differentiatie in wijken en gemengd bouwen. Ze wilden af van de inkomenstoets bij woningtoewijzing. Het gevolg was dat sociale woningen werden verdeeld onder hoge inkomensgroepen. Zeg maar dat miljonairs gewoon in een sociale woning konden wonen die met veel subsidiegeld was betaald. Het zal duidelijk zijn dat hierdoor steeds minder sociale woningen beschikbaar zijn voor de werkelijke doelgroep. En dat is nu gewoon ook aan de orde. Bij de herstructurering in wijken werden veel betaalbare woningen gesloopt. Die zouden een op een, daar zijn ook afspraken over geweest in het verleden, dat is misschien ook de afspraak waar u aan refereert, worden teruggebouwd. Dat is niet gebeurd. Bijvoorbeeld in de Wolfskuil. Mensen die wat langer in die woningsector werkzaam zijn: dat waren tweehonderd betaalbare woningen. Die werden gesloopt. Tachtig werden er teruggebouwd. De rest, nou ja, daar mag je naar vragen. Dan worden bij mutaties de huurprijzen enorm hoog opgetrokken tot ver boven de subsidiegrens en gevolg is dat ook daar weer de betaalbare woningen steeds verder afnemen en de huurprijsverschillen in een woonblok enorm kunnen zijn. Ik kan u een woonblok aanwijzen, en daarvan zijn er waarschijnlijk wel meer, ik heb hier en daar geïnformeerd, waar dezelfde woningen in een blok van tien woningen staan. Allemaal dezelfde corporatiewoningen. De een kost 600 euro huur en de ander kost 1200 euro huur en een ander kost 850 euro huur. Dus we zijn zelfs al heel erg actief in het middenhuursegment, op deze manier. En het gevolg daarvan is ook dat heel veel bewoners iedere maand maar die huur moeten zien op te hoesten. En dat gaat goed, als je een goed inkomen hebt. Maar het kan zomaar een keer fout gaan. Daardoor ontstaat stress in gezinnen. Het gevolg is ook dat dit een bron is van criminaliteit. Sommige mensen zeggen: ja maar luister eens, dit pik ik niet, ik ga op een andere manier mijn middelen aanvullen. En het gevolg is ook, daar heb ik hier ook statistieken van, dat er duizenden huisuitzettingen per jaar plaatsvinden in de corporatiesector. Dames en heren, dit moeten wij echt niet onderschatten. Dat is een boodschap die ik toch telkens weer aan de wethouder wil meegeven. Houd dat goed vast in uw achterhoofd bij de onderhandelingen met de corporaties.

En dan even naar de motie van de VVD. Ik had oorspronkelijk mee willen gaan met de motie, maar ik ga mee met de motie van de Partij van de Arbeid. En er was daarstraks even discussie: moeten die scheefwoners daar dan de jarenlange tot het bittere eind blijven wonen? Nee, want die motie gaat over een opschorting van twee jaar en dan kunnen we daarna nog eens kijken wat we daarmee kunnen doen. Dat is het. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Er is een vraag van de heer De Graaf.

De heer **De Graaf**: Ja, ik ben dan toch wel nieuwsgierig wat er bij de heer Van Deurzen gebeurd is in de tussentijd dat hij twijfelde tussen mijn motie en die van de PvdA en dat hij overgestapt naar die van de Partij van de Arbeid.

De heer **Van Deurzen**: Nou, dat wil ik wel even uitleggen als dat mag, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik weet niet of de heer De Graaf dat wil horen, maar u mag het zeker uitleggen.

De heer **Van Deurzen**: Ik zal u dat even uitleggen en misschien wordt het dan duidelijk. Ik had oorspronkelijk samen de SP nog twee moties ingediend. Die zijn inmiddels teruggetrokken en daar zat een frictie in. Dan kies je voor iets wat in conflict is met het ander. Dus daarom heb ik gezegd: ik stop

daarmee. En toen kwam de Partij van de Arbeid met die motie. Deze motie sprak mij meer aan en het is maar voor twee jaar, dus we kunnen over twee jaar verder kijken en misschien tussentijds nog aanpassen. Dus vandaar. Het is zeer sympathiek. Ik had haar gesteund, als de zaken niet waren gelopen zoals ze gelopen zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. De heer Buck.

De heer **Buck**: Ja dank, voorzitter. Als je het debat de afgelopen twintig minuten gevolgd hebt, snap je wel dat het college zegt: waarom zouden we de raad laten meepraten over prestatieafspraken? Maar goed, ik heb me voorgenomen om een vrolijk te blijven en ik ben ook in die zin optimistisch en vrolijk en dankbaar. Ik ben dankbaar voor mevrouw Brand, die bij dit agendapunt samen met een collega de Leeuw onder andere, hebben gezegd: ja jongens, we hebben afspraken gemaakt over hoe wij als raad betrokken willen worden bij die prestatieafspraken en dan moeten wij ons daar ook aan houden. En daarbij vind ik ook te prijzen en dat zeg ik oprecht, de houding van: we kunnen gaan terugkijken naar wat er allemaal is misgegaan, maar laten we dan vandaag hier, nu, zoals we met elkaar zitten, goede afspraken maken over hoe wij dan het vervolg willen. Ik ben daar erg voor. Ik zal die motie van die strekking dan ook dolgraag steunen.

Ook dankbaar, ik zeg dat hier toch maar, anders sneeuwt het een beetje onder, voor de vele woningcorporaties die we in Nijmegen hebben die ongelooflijk hard werk doen. Die ongelooflijk hard werk hebben gedaan om te zorgen dat een heleboel Nijmegenaren een betaalbare woning hebben tot op de dag van vandaag. Die ongelooflijk hard werk hebben gedaan, nu om hun huidige woningcontingent te verduurzamen en die tot op de dag vandaag nog iedere dag bezig zijn om nieuwe sociale huurwoningen te bouwen voor inwoners van deze stad, die die keihard nodig hebben. Ik ben ook dankbaar dat, als we dan toch een discussie moeten voeren over welke richting we op willen, waarvan je op zich kunnen zeggen: hadden we dat vanavond wel moeten doen, dat er ook partijen zijn die aangeven: dit is er te kiezen. Dit is wat het op neerkomt. En ik denk dat we in ieder geval hier inmiddels de brede consensus gevonden hebben dat een deel daarvan zit in de doorstroom op de woningmarkt en dat daar een deel van komt door scheefwonen. En hoe je dat wilt aanpakken, daar zijn verschillende opties voor genoemd. Het CDA spreekt de optie die Stadspartij DNF en VVD hebben geopperd meer aan, ook omdat we denken dat dat geen asociale maatregel is zoals eerder geframed, omdat scheefwonen allerlei redenen en oorzaken heeft. Dus we hoeven dat die mensen ook niet kwalijk te nemen. Maar we kunnen vervolgens wel zeggen: ja als je er iets aan moet doen, is niets doen geen optie. Nou ja, met niets doen houd je de huidige situatie in stand en dan blijft het de komende tien, twintig, dertig jaar op dat gebied, zoals het is. En dan kun je zeggen: ja, bouw meer, maar het college heeft al aangegeven tienduizend extra woningen te willen bouwen. Ja, dan kunnen we als raad roepen: doe er nog eens drieduizend bovenop. Ik vind het ongelooflijk gezegend, maar ik vind het nogal wat. Dus ik moet zeggen, de optie DNF VVD spreekt me meer aan. Dus ook in die richting dankbaarheid. En toch in zekere zin ook dankbaarheid richting de SP voor dit gemeenteraadsnovum om te zeggen: voordat we een motie indienen, overleggen we dat even met het college en dan dienen we haar niet in. Als we dat voortaan gewoon allemaal doen, voorzitter, houden we tijd over op woensdagavond. Dus ik zit hier eigenlijk wil ongelooflijk vrolijk. Laten we zo doorgaan en laten we met afspraken die we vandaag maken zorgen dat we in het najaar ook fatsoenlijk en op tijd aan het stuur kunnen zitten om oprecht en serieus mee te denken over wat we willen met prestatieafspraken.

De **voorzitter**: Als voorzitter van uw raad hoop ik toch dat we het debat vooral hier voeren. En zeker als leden vanuit de oppositie dit al gaan steunen, mijnheer Buck, dan gaat er iets niet goed. Maar ik heb de ironie in uw stem wel gehoord, hoor. Jawel. Maar daarom dacht ik: ik ga daar nog even gepast ironisch serieus overheen. Mevrouw De Leeuw, kan ik u het woord geven?

Mevrouw **De Leeuw**: Ja dank u wel, voorzitter. Ja, ook ik zal de geschiedenisles even overslaan vanavond. Want volgens mij gaan we vooruitkijken. GroenLinks zet in op een stad met voldoende duurzame en betaalbare woningen, zodat dat iedereen die wil wonen in Nijmegen een plek kan vinden waar hij gelukkig is. Maar het gaat niet goed met de woningmarkt in Nijmegen. Wij hebben daar al vaker aan gememoreerd en collega Brand en Markovic ook vanavond. Er is een woningcrisis. En zeker Nijmegen, als stad met het op twee na grootste woningtekort. En gelukkig is het college hard aan het werk om dit op te lossen en heeft het in de woondeal met onder andere de woningcorporaties afgesproken uiterlijk in 2030 tienduizend woningen extra te realiseren in de stad. Radicaal. En iets waarvan ik niet genoeg kan benadrukken hoe knettergaaf dat is, en hoe ontzettend noodzakelijk. Maar al die woningen zijn niet in een nacht gebouwd en het woningtekort is nu, voorzitter. En de hoeveelheid sociale huurwoning is al jarenlang ongeveer hetzelfde. Dat terwijl er wel een sterke hoeveelheid sociale huurwoningen in de stad nodig is voor de betaalbaarheid en voor de verduurzaming van woningen in Nijmegen. Tijd voor een noodknop dus. Daarom dienen we de motie van de PvdA voor een tijdelijke stop op de verkoop van sociale huurwoningen mee in. Met zo'n pauze hebben corporaties tijd om het tekort enigszins in te lopen en werken we aan sterke en duurzame volkshuisvesting. Maar de woningvoorraad is niet het enige waar we het over hebben bij de prestatieafspraken. Dat gaat onder andere over duurzaamheid en leefbaarheid, over een ongedeelde stad met gemengde wijken. En dat zijn ook thema's die GroenLinks aan het hart gaan. Om al die redenen en omdat het woondossier zo'n belangrijk dossier is voorzitter, is het belangrijk om dit gesprek goed en vaker te voeren met elkaar en het college, om kaders mee te geven en om te controleren of wat er op het woondossier gebeurt ook daadwerkelijk voldoet aan die kaders, zodat wij als raad ook grip hebben op dit dossier. En daarom dienen we ook de motie 'Samen naar nieuwe prestatieafspraken' van de PvdA mede in.

Over de motie van de VVD kan ik kort zijn voorzitter, want zelfs GroenLinks is niet van mening dat corporaties op aarde zijn om goedkope koopwoningen te bouwen. Voorlopig kijkt mijn fractie vol enthousiasme uit naar het bespreken van het woonprogramma in het najaar, waar we het in de volle breedte kunnen hebben over wonen in Nijmegen, over wat het college concreet gaat doen voor starters en middeninkomens, de mensen er nu dus zo lastig tussen komen en voor wie GroenLinks al eerder aandacht vroeg. Over wonen met zorg, over al die andere dingen die in de woningmarkt van groot belang zijn. Op weg naar een Nijmegen met voldoende duurzame en betaalbare woningen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer De Graaf. Wilt u nu nog interromperen?

De heer **De Graaf**: Als dat mag.

De **voorzitter**: Jazeker.

De heer **De Graaf**: Voorzitter, ik hoor GroenLinks zeggen dat ze graag een verduurzamende woningmarkt wil en ook dat ze woningen wil krijgen waar iedereen kan krijgen waarin hij wil wonen. Maar wat zegt GroenLinks dan tegen die potentiële vijfduizend huishoudens die een eigen goedkope koopwoningen willen kopen nu en dat dan niet kunnen?

De **voorzitter**: De heer Brom had ook nog een vraag. Misschien dat die in één klap mee kan? Niet? Dat is mevrouw De Leeuw aan het woord.

Mevrouw **De Leeuw**: Dan zeg ik dat het college daar met de woondeal keihard mee aan het werk is.

De **voorzitter**: Helder. Ik dank u. Ja, mijnheer De Graaf, heel kort dan nog.

De heer **De Graaf**: Een vervolgvraag. U hebt het ook over deelbaar, maar eigenlijk creëert u dan de aankomende twee jaar sowieso een volledig verdeelde stad juist, door niets te doen voor de mensen

die in een goedkope koopwoning willen wonen. U doet een bouwstop voor sociale woningen en er worden alleen maar woningen bijgebouwd van meer dan 350.000 euro. Dus wat is daar deelbaar aan?

Mevrouw **De Leeuw**: Maar suggereert u nu dat de enige projectontwikkelaars in Nijmegen die goedkope koopwoningen kunnen en gaan bouwen, de woningcorporaties zijn?

De **voorzitter**: Dat is een retorische vraag, zo kunt u het opvatten, mijnheer De Graaf. Goed. Mevrouw De Leeuw, gaat u verder met uw betoog. Oh, dat was uw betoog. Dank u zeer. Wie kan ik voorts het woord geven? De heer Van Megen, D66.

De heer **Van Megen**: Dank u wel, voorzitter. Ik had net als mevrouw Brand onder andere, liever dit debat gevoerd op basis van de uitvoeringsagenda Wonen, als onderdeel van de omgevingsvisie. Wat D66 betreft is dat het moment om een debat dat we vanavond hier voeren te voeren. De inhoud van het debat bewijst dat voor ons ook. Het gaat alle kanten op een het bespreekt ook heel veel zaken waar we helemaal niet over gaan en die zeker ook niet in deze prestatieafspraken thuishoren.

De **voorzitter**: De heer Brom.

De heer **Brom**: Voorzitter, mag ik de heer Van Megen vragen waar wij als gemeenteraad niet over gaan?

De heer **Van Megen**: Wij gaan feitelijk niet over de prestatieafspraken, mijnheer Brom.

De heer **Brom**: Maar wij gaan toch over de kaders van de prestatieafspraken?

De heer **Van Megen**: Zeker. Maar als we het hebben over een woningstop, dus oproepen tot het stoppen van sociale huurwoningen, dan kunnen wij dat op geen enkele manier afdwingen, bijvoorbeeld.

De **voorzitter**: De heer Brom, heel kort.

De heer **Brom**: Dat is toch ook de reden waarom het een motie heet en geen amendement?

De heer **Van Megen**: Wat mij betreft is het hetzelfde, als het tot iets oproept wat wij helemaal niet kunnen afdwingen.

Ik ben er in de kamerronde al uitgebreid op ingegaan, dus ik zal het verder niet doen. Misschien dat ik nog een keer geïnterrupteerd word, dan wel, maar anders niet. Corporaties doen natuurlijk heel veel meer dan huizen bouwen alleen. Zij doen ook heel veel goede dingen voor deze stad. Ik ben het dan ook van harte eens met de woorden van de heer Buck. Maar in een stad met het derde grootste tekort aan woningen van Nederland, is het bouwen van woningen voor D66 absoluut het meest urgente. Toekomstbestendig en duurzaam bouwen in alle segmenten, geschikt voor een stad in ontwikkeling, een stad die toekomstbestendig wil bouwen. Zelfstandige woningen, appartementen voor starters, studentenwoningen en kamers, woningen voor ouderen en zorgwoningen. Wij vinden de tegenstelling die ontstaat tussen sociale huur en middeldure huur of goedkope koop of koopwoningen feitelijk een valse tegenstelling. Het gaat om bouwen naar behoefte en dat geldt voor elk segment en voor elk segment moeten we bouwen.

D66 wil zoals we de afgelopen jaren consequent hebben gedaan, wel aandacht vragen voor middeldure huur. Door anderen ook wel de smeermiddel van de huizenmarkt genoemd. Juist voor starters en juist voor de gezinnen is dat een ontzettend belangrijke tijdelijke overbrugging om in de stad te blijven wonen. Het Rijk heeft de markttoets versoepeld om corporaties meer ruimte te geven om te bouwen voor dit segment. Wat ons betreft verdient een oproep voor het bouwen van middeldure huur dus absoluut zeer prominente plek in de prestatieafspraken. De 15% die nu in de woondeal

staat, is wat ons betreft veel te mager. Dat kan en mag veel meer zijn.

Wat betreft de moties, al dan niet ingediend, wacht ik even de woorden van de wethouder af. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u. De heer Jasper zag ik eerst, en dan mevrouw Lauret. Eerst de heer Jasper.

De heer **Jasper**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil graag nog even ingaan op de motie van de heer De Graaf van de VVD. Wij zijn zelf voor versoepeling van de verkoop van sociale huurwoningen, dus daar kan ik het wel mee eens zijn, alleen niet aan zittende bewoners. Daar koop je namelijk niets voor, letterlijk en figuurlijk. Ik vind dat mensen die te duur wonen in de sociale woningen verleid moeten worden om daar weg te gaan. En soms lukt dat gewoon niet, omdat ze sociaal verankerd zijn in de wijk en dat is misschien ook een goed punt, want dat geeft in de wijkopbouw weer een mooie differentiatie, die ook weer goed is voor de wijk. Dat is iets wat weleens in de discussie vergeten wordt. En ik wil ook wel een lans breken voor de woningcorporatie. Ik vind dat er ook gekeken moet worden naar het portefeuillebeleid, ook in de prestatieafspraken. Het portefeuillebeleid van de corporatie. Niet alle woningcomplexen lenen zich voor de individuele verkoop en kunnen versnipperd worden, want als wij overal individuele verkopen van sociale woningen toe gaan staan, dan krijgen we overal versnipperde wijken met koop en huur en dat wordt voor de wijkopbouw geen gezonde situatie. Bovendien is versnipperd woningbezit ook voor de corporaties extreem kostenverhogend. In algemene zin staan we dan wel achter deze motie, maar niet op het gebied van verkopen aan zittende bewoners. Woningbouw, mijnheer de voorzitter, is geen kortetermijnzaak. Ik hoor iedereen zeggen: we moeten op korte termijn dit en op korte termijn dat, maar volkshuisvestingsbeleid is ook geen kortetermijnzaak. Bouwen gaat langzaam en dan betekent dus dat je moet bouwen passend voor je woningvraag. Als we vandaag onze woningvraag anders vinden dan gisteren, dan staat die woning dan pas over twee, drie jaar. We weten als je veel langer dat die doorstroming slecht is. We weten ook al veel langer, en dat ben ik met de VVD zeer eens, dat er voor een bepaalde doelgroep gewoon geen kans op de woningmarkt is. Daar moet op ingespeeld worden. Maar simpelweg zeggen dat een sociale woningbouwverkoop drie sociale woningen moet opleveren, dat is iedereen en vooral onze gewone burgers volstrekt voor de gek houden. Want zo gaat het niet. Een goedkope huurwoning in de goedkoopheid zoals u dat zelf voorstelt, is namelijk een enorme onrendabele geschiedenis en daar moet je misschien wel veel meer dan drie woningen voor verkopen, om alleen dat in orde te krijgen. En dan heb ik nog niet over de onderhoudskosten.

De **voorzitter**: Ja, ik ga nu toch even een punt bij u inbrengen, want de heer Brom heeft al een tijdje geleden gevraagd te interrumperen.

De heer **Brom**: U als oud-specialist vanuit de woningcorporaties, weet ook hoe het werkt met een hefboemplening. Dus een woning wordt verkocht en dan wordt bijvoorbeeld een derde van dat bedrag voor de volgende woning neergezet. En dan wordt er een lening genomen door een woningcorporatie. Een hefboemplening. U als specialist, zal dat best wel weten. En ik neem ook aan dat u dat ook meeneemt in uw overwegingen. Dus dat vraag ik mij dan af, of u dat ook doet, want ik hoor u zeggen: het een koop je meteen voor het ander. Dat is nooit het geval geweest en dat zal nooit het geval zijn.

De **voorzitter**: De heer Jasper.

De heer **Brom**: Dan had ik nog, sorry voorzitter, een tweede opmerking.

De **voorzitter**: Maar kunt u het wel kort houden?

De heer **Brom**: Ik kan het heel kort houden.

De **voorzitter**: Dat moet ik namens uw fractievoorzitter vragen.

De heer **Brom**: Klopt. Het bouwen van een woning in de huidige tijd, en dat kunt u ook weten als specialist, kost zestien weken. Het gaat erom: hoe snel hebben wij de gronden vrij, is het bouwrijp? En geven wij de bestemmingsplannen vrij? Daar gaat het om.

De **voorzitter**: De heer Jasper.

De heer **Jasper**: Wat uw eerste opmerking betreft, dat lijkt mij technisch gesproken heel ver gaan om hier nog een discussie over te voeren. Dat wil ik wel graag doen, maar na deze vergadering. Wat tweede onderdeel betreft: kijk, ik zei u: een goedkope huurwoning bouwen is zeer onrendabel. Dat kan alleen als de corporatie financiële lucht krijgt. En ik zal u zeggen, maar dat weet u zelf ook wel: de corporatie heeft twee inkomensbronnen. De eerste inkomensbron is de huur en wij willen allemaal dat die zo laag mogelijk is en blijft. En de tweede inkomensbron is de mogelijke verkoop van woningen die niet zo goed in het bestand passen en die moeten ze vooral snel verkopen. Te dure woningen in hun bestand, snel verkopen, zeg ik dan maar. Je moet de mensen niet voor de gek houden. En als je een woningcorporatie die inkomensbronnen niet gunt, ook al is het voor twee jaar: een auto zonder brandstof valt ook stil. Dus dat is een ontzettend domme voorstelling van zaken. Dat moet je dus niet doen.

De **voorzitter**: De vraag van de heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Ja mijnheer Jasper, ik heb toch een vraag aan u. U weet dat er eigenlijk al decennialang een tekort is aan betaalbare woningen. In het verleden, we hadden het er daarstraks nog over, werden corporaties voldoende gecompenseerd. De onrendabele top werd gecompenseerd door de gemeenten aan de hand van goedkope grondprijzen, enzovoorts. Dus de onrendabele top was er al af. En desondanks hebben we nog steeds enorm grote tekorten in die sociale sector. Hoe gaat u dat dan verklaren?

De heer **Jasper**: Ik denk dat die sociale kavel nog verder omlaag moet. En dat de corporaties de gelegenheid moeten krijgen om hun niet welgevallige woningen snel te verkopen. In dat opzicht ben ik het eens met de VVD.

De **voorzitter**: Dat was uw betoog, mijnheer Jasper? Ja? Wie kan ik voorts nog het woord geven? Ja, mevrouw Lauret.

Mevrouw **Lauret**: Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt het woonprogramma en de kaderstelling voor prestatieafspraken met woningcorporaties. Veel is er al over gezegd. Aan de sociale aspecten daarvan hebben wij weinig toe te voegen en wij zullen die niet herhalen. Een keuze voor het ene is soms een keuze voor het andere en dat maakt het lastig. En dan kan er verschillend worden gedacht over de overwegingen en beslispunten, ook binnen onze partij. De Partij voor de Dieren wil echter altijd graag aandacht voor nog iets anders, dat vanavond nog niet aan bod is geweest. Wel in de gespreksronde. Het groen, met name in bouwplannen van woningcorporaties. Daarvoor ga ik toch even terug in de tijd. Van het verleden kunnen we immers leren, ook als we vooruit willen kijken. Voorzitter, in 2018 is de motie 'Natuurinclusief bouwen' van de Partij voor de Dieren door de raad aangenomen. In het eerste besispunt werd het college opgeroepen in overleg met woningcorporaties te treden om gerenoveerde en nieuwe woningen standaard te voorzien van maatregelen die soortenbescherming bieden, zoals nestkasten en nestelgelegenheden. Wat schetst onze verbazing? In de prestatieafspraken met woningbouwverenigingen is ruim een jaar na de aangenomen motie niets terug te vinden over natuurinclusief bouwen. We waarderen het dat het college tijdens de afgelopen gespreksronde opnieuw heeft toegezegd het natuurinclusief bouwen in te brengen bij de gesprekken met de woningcorporaties, maar dat zou al eerder gebeuren. En helaas heeft dit niet geleid tot een verankering van natuurinclusiviteit in de prestatieafspraken. Daarom dienen wij hierbij de motie 'Geen exclusief van natuurinclusie' in waarin de twee dingen vragen: een visie te ontwikkelen

op natuurinclusief bouwen voor heel Nijmegen, niet alleen voor de Waalsprong, en vervolgens in de prestatieafspraken met woningcorporaties op te nemen dat ze natuurinclusief moeten gaan bouwen. Wonen in sociale huurwoningen zou immers niet moeten betekenen dat mensen gedwongen worden in de versteende omgeving te wonen met weinig natuur.

Daarnaast dienen wij de motie 'Help de bewoners in hun groen te blijven' in, omdat in wijken die gerenoveerd worden of gesloopt met het oog op nieuwbouw, vaak oud groen in tuinen van de inwoners wordt gerooid. Veel mensen zien hun jarenlange investering in een groene tuin verwoest worden. Geld dat ze krijgen voor verhuizing en herinrichting van hun woning is onvoldoende om ook een tuin te kunnen herinrichten. Het kost geld en inspanning om een tuin opnieuw in te richten. Daar zou een redelijke compensatie voor een gelijkwaardige herbeplanting tegenover moeten staan. Om wijken groen, klimaatbestendig en dus leefbaar te houden is dit wat de Partij voor de Dieren betreft niet te veel gevraagd.

Ten slotte: de prestatieafspraken voor 2020 werden pas aan de raad voorgelegd toen ze al definitief waren. Dan kun je het agenderen, maar dat schiet niks op. Dit jaar gaat dat gelukkig wat anders. Maar het is voor de Partij voor de Dieren voldoende reden om de motie 'Samen naar de prestatieafspraken' van de Partij van de Arbeid mede in te dienen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u. Een interruptie nog, mijnheer Brom? Ja, u moest er zelf om lachen, toen ik namens de fractievoorzitter moest ingrijpen. Maar u hebt gelijk, het is aan u. De heer Brom namens Stadspartij DNF.

De heer **Brom**: Dank u wel, voorzitter. En daar ben ik ook dankbaar voor. De uitvoeringsagenda. We staan erom te springen dat we de uitvoeringsagenda Wonen eindelijk met elkaar gaan bespreken, want ik denk dat we een hele hoop te doen hebben. Dat is één. Met trots kan ik zeggen dat ik samen met de PvdA en andere partijen de nieuwe prestatieafspraken mee indien. Net zoals over de scheefwoners met de VVD, want ik denk dat dit een heel goede motie is. Dat denk ik dus echt, en dan heet ik geen premier Rutte, vanuit iedere vezel. En dan wil ik graag nog de PvdA vragen om de motie 'Help de woningmarkt, stop de verkoop van sociale huurwoningen' gescheiden in stemming te brengen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Nou, dank u. Goed getimed. Ja, dat is heel goed getimed. Het komt ooit wel goed. Ik ga gelijk aan mevrouw Brand vragen of zij even op die vraag wil reageren van het scheiden, wel of niet.

Mevrouw **Brand**: Ja, daar ben ik toe bereid.

De **voorzitter**: Ja, dat wilt u doen? Dus dat is die van 'Help de woningmarkt', die is het hè? Ja. Maar dat zijn drie beslispunten. Hoe gescheiden wilde u dat hebben, mijnheer Brom?

De heer **Brom**: Ik wilde graag besispunt 1 apart in stemming hebben.

De **voorzitter**: Oké. 1 apart in stemming, mevrouw Brand knikt daar ook ja op, dus dat gaat helemaal goed komen. Oké. Dat was dan denk ik de eerste termijn vanuit uw raad. Dan geef het woord aan het college bij monde van wethouder Tiemens.

Wethouder **Tiemens**: Ja, dank u wel. Wat zal ik hier nog eens van maken? Dat is natuurlijk wel de vraag na al deze ... Dat is misschien wel een hele prestatie, maar dat mag u achteraf beoordelen. We hebben een kamerronde met elkaar gehad waarin al veel is gedeeld en ik verheug me al op de discussie in september, waarbij wij met elkaar het uitvoeringsprogramma Wonen gaan bespreken en ik hoop dat u daar ook een besluit op geeft, want dat is wel heel erg belangrijk. Want dat is het kader dat leidend is in de afspraken die we kunnen maken met de woningbouwcorporaties. Nu is het niet zo dat alles wat erin staat klakkeloos zal worden overgenomen door de woningbouwcorporaties of dat zij

dat ze daartoe verplicht zijn, maar de Woningwet schrijft voor dat zij een redelijke bijdrage moeten leveren aan het volkshuisvestelijke beleid van de gemeente. Ik ben dan ook blij dat mevrouw Markovic de moties die ze zou indienen aanhoudt tot september, want dan kunnen we er dan met elkaar over praten of die moties inderdaad zodanig zijn, dat we kunnen veronderstellen dat ze een redelijke bijdrage kunnen leveren het volkshuisvestelijke beleid en dat we ze dus ook in de prestatieafspraken krijgen. Want dat is natuurlijk wel de vraag. Het moet wel onderbouwd zijn. Je moet wel kunnen aantonen waarom het zo is en wat je eigenlijk van de woningbouwcorporaties vraagt. Ook van de huurders, want het is een tripartietoverleg en er zit geen hiërarchie in. Daar hebben we het ook uitgebreid over gehad tijdens de kamerbehandeling. Er zit geen hiërarchie in. Wij kunnen dat niet eisen. Maar het uitvoeringsprogramma Wonen zal daarin wel leidend zijn. Met de woningbouwcorporaties is afgesproken, en dat staat al min of meer in de prestatieafspraken van 2019, dat wij het in ieder geval eens zijn over het Companen-onderzoek, wat de aantallen betreft. En dat zij het nieuwe uitvoeringsprogramma Wonen als onderlegger gaan gebruiken voor de biedingen die zij 1 juli zullen doen. En daarvan weten zij dat er in september wel wijzigingen kunnen optreden tijdens de behandeling van de raad. Dat weten ze, maar we denken ook dat we na september tijd genoeg hebben, tot december, om het beleid wat dan door u is vastgesteld in te brengen in de prestatieafspraken en daar met elkaar goede afspraken over te maken. En dan in december, zoals ieder jaar, weer met elkaar het glas te kunnen heffen dat het weer is gelukt. Dus september is eigenlijk het belangrijkste moment om met elkaar te spreken. Toch wilde u vandaag niet voorbij laten gaan en laat ik eerst even op die motie ingaan. We zijn het met elkaar eens dat wij dit soort zaken echt met elkaar moeten delen, waarbij uw bevoegdheid als raad vooral ligt in het vaststellen van het beleid, van de kaders. En de prestatieafspraken is inderdaad, zoals de heer Buck ook al memoreerde, een collegeaangelegenheid. Maar dat wil niet zeggen dat het niet interessant is voor het college om uw zienswijze mee te nemen naar de prestatieafspraken, want als het allemaal bij elkaar komt, hoe mooi kan het zijn? Dus dat doe ik dan ook met plezier. En die motie, die nu eigenlijk een opfrissing van de motie van 2016 is, daarvan zou ik zeggen: laten we dat met elkaar doen met uitzondering van het derde punt, want er staat dat na afloop van het boekjaar in de eerste twee maanden wij de resultaten van het afgelopen jaar moeten bespreken, maar dat loopt niet goed met de jaarcyclus die woningbouwcorporaties doorlopen, want zij hoeven pas in juli alles af te ronden. En dus dat is veel te vroeg. En bovendien krijgt u natuurlijk wel ieder jaar die actualisatie van de prestatieafspraken. Dus graag aandacht voor het punt 3 dat voor woningbouwcorporaties onuitvoerbaar is.

De **voorzitter**: Mevrouw Brand.

Mevrouw **Brand**: Voorzitter, ja, ik heb dat ook nagevraagd en heb daar ook een ander beslispunt, maar ik realiseer me, als ik u zo hoor, dat ik me afvraag of u de juiste versie hebt. Want als ik kijk naar de versie die ik in iBabs heb, staat daar juist de jaarcyclus te volgen. Want er staat bij punt 3: "om passend binnen de jaarcyclus de raad te informeren of de gestelde doelen in het jaar daarvoor door de woningcorporatie zijn behaald." Juist volgens mij precies wat u voorstelt.

Wethouder **Tiemens**: Deze had ik nog gemist. Dan kan het college deze motie van harte ondersteunen en hoop ik dat wij tot een ordentelijke cyclus met elkaar komen, de komende jaren en dit punt dus twee keer per jaar aan de orde hebben. En ten aanzien van de moties die zijn ingediend, ja. Nou ja, dat schetst het dilemma. Scheefwonen, kansen bieden aan middeninkomens ten opzichte van onttrekking van het sociale woningvoorraad, waar ook groot tekort aan is. We zullen het in september met elkaar delen. Over Companen-onderzoek: we zijn behoorlijk geschrokken. In die tijd kwamen er allemaal cijfers vrij en dat houdt niet op. Afgelopen maart is nog een rapport, ook door Companen verschenen waarop waaruit blijkt dat de woningnood in Nijmegen echt heel hoog is en dat is wel iets van de laatste jaren. Dus ik herinner me nog heel goed in 2015 dat we heel blij waren als we een stukje grond konden verkopen en dat alles gewoon stil lag. En nu weten we niet van voren hoe we van achteren alles kunnen organiseren om maar te bouwen, bouwen, bouwen, wat u ook

allemaal hebt gememoreerd. En dat moeten we ook doen en eigenlijk voor alle segmenten. Maar heel eerlijk gezegd is het sociale segment wel heel nijpend. Het middensegment is ook heel erg nijpend maar ja, het is aan u om te beoordelen wie er nou het ergste lijdt onder woningnood, maar dat er woningnood is, dat zijn we werkelijk met elkaar eens. En u schetst heel mooi het dilemma: scheefwonen, kansen bieden voor middeninkomens ten opzichte van onttrekking van de sociale woningvoorraad. Er is natuurlijk altijd nog wel het aspect dat de heer Jasper ook heeft gememoreerd, dat als je teveel versnipperd in het bezit, dat dit dan kostenverhogend is. Bovendien is het niet meer te verduurzamen. Dat is ook een heel belangrijke opgave voor de woningbouwcorporaties, zeker als het gaat over rijtjes en VVE's, dan is dat gewoon niet meer te doen. Dus het is echt een heel groot dilemma. Wij worstelen ook met de woningbouwcorporaties over de wijze waarop zij die verkopen doen. Dat kunt u ook lezen in de prestatieafspraken, dat wij nog niet de goede teksten hebben over het verduurzamen van woningen, dat we ook in ieder geval vasthouden dat de sociale woningvoorraad in stand moet blijven en dat wij ook wel aanleiding zien soms, om te zeggen: doe deze verkoop maar niet. Het is werkelijk een dilemma. U hebt eigenlijk al uw voorkeuren bepaald en is het de vraag straks in het tripartietoverleg met de woningbouwcorporaties en de huurders of wij daar tot afspraken kunnen komen, want dan zijn we weer gelijk. En dan is de vraag of zij dit een redelijke bijdrage vinden aan het volkshuisvestingsbeleid.

Even kijken wat ik nog aan zaken heb staan. Ja, de moties van de Partij voor de Dieren. Ja mevrouw Lauret, dat natuurinclusief bouwen, daar hebben we het natuurlijk over met de woningcorporaties, maar u hebt gelijk: het staat niet in de prestatieafspraken. Ik heb al toegezegd dat ik het wel inbreng, maar dan nog is het de vraag of het ook in die prestatieafspraken belandt. We zijn daarin gelijk. Er zit geen hiërarchie. En de tweede motie over 'Help bewoners in hun groen': ja, dat past niet helemaal binnen de kaders van de prestatieafspraken. Dat is echt teveel detailniveau om dat op die manier te gaan regelen.

Voorzitter, heb ik alles behandeld, denkt u? Ja, oké? Dan laat ik het voorlopig hierbij.

De **voorzitter**: Dank u wel. Er is nog een vraag van de heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Ja, ik heb een vraag. Zegt de wethouder nou dat die motie van de Partij voor de Dieren 'Natuurinclusief bouwen' en waar u het over had, nu overbodig is? Of zegt u: die steun ik?

Wethouder **Tiemens**: Ik heb al toegezegd in de kamerronde dat ik dat in zal brengen. Dus ik heb een toezegging gedaan.

De **voorzitter**: Goed. Ik kijk naar uw raad voor eventuele tweede termijn.

De heer **De Graaf**: Voorzitter, zouden wij misschien twee minuten mogen schorsen?

De **voorzitter**: Nee, dat gaan wij niet doen, want ik ga eerst kijken naar de heer Van Megen, want die had de vinger ook al opgestoken. Dus dan gaan we daarnaar kijken wat de inbreng is en dan kunnen wij eventueel schorsen. De heer Van Megen?

De heer **Van Megen**: Ja dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk toch nog wel een vervolgvraag aan de wethouder in dezen. Zij heeft natuurlijk vaker gesprekken met de woningcorporaties. Ik neem aan dat zij het ook vaker heeft, dat zegt zij ook, over de verkoop van sociale huurwoningen. Nu zegt zij eigenlijk: ik weet niet precies wat de uitkomst van dat gesprek zal zijn als ik dat onderwerp ter sprake ga brengen. En ik vraag me toch wel af wat dan de inzet gaat zijn van de wethouder in dat gesprek. Gaat ze zeggen: dit is wat de raad mij heeft meegegeven of gaat de wethouder ook proberen die boodschap over te brengen en zeggen: dit is wat de raad graag wil en dit is wat ik graag bij u wil neerleggen? Daar vond ik de wethouder niet heel helder in en ik heb daar toch graag een antwoord op.

De **voorzitter**: Ik kijk even of er nog andere inbreng in de tweede termijn is en dan kijk ik weer verder. Mevrouw Lauret.

Mevrouw **Lauret**: Ja dank u wel, voorzitter. Ja, ik hoorde de wethouder zeggen dat de gemeente gelijk is in het tripartietoverleg aan de andere partijen. Maar er staat nog een ander beslippunt in onze motie en dat gaat over het ontwikkelen van een goede visie op natuurinclusief bouwen in Nijmegen, niet alleen in de Waalsprong, wat tot nu toe gedaan is, en die voor de begroting 2021 aan de raad voor te leggen. Daar zou graag nog een reactie op hebben van de wethouder, wat zij daarmee kan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Oké. Ik kijk verder. Mijn heer De Graaf, wilde u alleen om de schorsing vragen, of had u ook nog een inhoudelijke inbreng?

De heer **De Graaf**: Ik zou eigenlijk het liefst willen schorsen voordat ik aan mijn tweede termijn begin, als dat zou kunnen.

De **voorzitter**: Oké, dat kan. Als er verder geen woordmeldingen in tweede termijn zijn, want dan kunnen we dat gelijk combineren. Ja, dat begrijp ik inderdaad. U hebt daar nog precies 34 seconden voor. Dan, als er verder geen tweede termijn meldingen zijn, schorsen we even voor twee minuten.

Schorsing.

De **voorzitter**: Zo dames en heren, ik stel voor dat we weer verder gaan. En voor degenen die hier buiten staan: we hebben het lot in eigen handen om het toch nog op een mooi tijdstip te doen beëindigen. Voordat we verder gaan: ik was net op het toilet om daar een natuurlijke behoefte te doen en daar heb ik deze bril gevonden. Ik vertrouw er helemaal niet op of hij coronaproof is. Maar hij is van niemand hier? Niet? Nou, dan hebben we thuis iets voor de hond. Hij kan zo discreet opgehaald worden. Het is niet zoals je kenteken wordt omgeroepen. Maar er staat geen naam op, dus ik zal niet zeggen.

In alle ernst, mijnheer De Graaf, u had om de schorsing gevraagd, ik geef u het woord.

De heer **De Graaf**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoop heel erg dat de wethouder toch onze motie en mensen die haar steunen, ziet als een handvat dat zij oppakt straks bij het bespreken van het woonprogramma. Dat ze toch iets gaat doen tegen het scheefwonen. En daarnaast vind ik het toch diep triest voorzitter, dat we de aankomende twee jaar die vijfduizend huishoudens in de kou laten staan.

De **voorzitter**: Dat is dan ook helder. Ik kijk nog even naar de wethouder.

Wethouder **Tiemens**: Dank u wel, voorzitter. De vraag van mevrouw Lauret over de visie: ja, op dit moment zijn we bij die toolbox al aan het onderzoeken of we die voor de hele stad kunnen inzetten. Die toolbox natuurinclusief bouwen. Dat is natuurlijk voor de bestaande stad een heel stuk ingewikkelder, omdat die veel meer verstand is dan de Waalsprong. Dus volgens mij zijn wij daar al mee bezig.

Mevrouw **Lauret**: Voorzitter?

De **voorzitter**: Mevrouw Lauret bij interruptie.

Mevrouw **Lauret**: Dank u wel, voorzitter. Ja, het inzetten van zo'n toolbox voor natuurinclusief bouwen is niet helemaal hetzelfde als een visie op natuurinclusief bouwen. Het is een uitvoeringsinstrument. En hier wordt echt gevraagd om een visie. Kunt u daar nog even op reflecteren?

De **voorzitter**: Heel kort dan, wethouder.

Wethouder **Tiemens**: Ja. Wij denken dat dit een heel praktisch instrument is om echt heel mooie natuurmeters te maken en we hebben ook net gisteren de omgevingsvisie naar u toegestuurd, waar ook volgens mij Nijmegen als mooie groene stad aan alle kanten, ook beleidsmatig is gevoed. Dus nu een aparte visie op natuurinclusief bouwen, volgens mij moeten we het gewoon uitvoeren. En de heer Van Megen ...

De **voorzitter**: Ja, maar eerst even verder met de termijn van de wethouder, mijnheer Jasper.

Wethouder **Tiemens**: De heer Van Megen had nog de vraag: ja, wat is dat jullie inzet? Nou, onze inzet is de afgelopen jaren altijd geweest: huizen moeten wel kunnen worden verduurzaamd, dus gespikkelde bezit tegengaan. En je mag het bestand van sociale woningvoorraad niet verkleinen. En we hebben afspraken gemaakt in hoeverre die groeit. Dus dat is altijd de inzet geweest bij de prestatieafspraken. En ja, als u mij vandaag een andere boodschap meegeeft, dan wordt dát de inzet.

De **voorzitter**: Dat lijkt me helder. De heer Van Megen daarop?

De heer **Van Megen**: Voor mij is het iets minder helder. In de stukken die we krijgen staat ook een voortgang inderdaad, van de gesprekken met de corporaties. Daar staat in dat er onder voorwaarden verkocht mag worden. Ik vraag mij af: gaat de inzet van de wethouder wat dat betreft veranderen? Of gaat zij nog steeds zeggen: onder voorwaarden mag er verkocht worden? Of zegt u: de inzet is wat ons betreft helder, dat er twee jaar lang geen sociale huurwoningen mogen worden verkocht? Ik wil graag wel een antwoord op die vraag hebben.

Wethouder **Tiemens**: Ja, als die motie met een meerderheid wordt aangenomen, dan is het college toch in eerste instantie gebonden om die uit te voeren. En als dat niet lukt, omdat misschien de woningbouwcorporaties zeggen dat het geen redelijke bijdrage geeft aan dat volkshuisvestelijke beleid, dan kom ik weer bij u terug.

De **voorzitter**: Ja? Even kijken. De heer Jasper nog behoefte aan een interruptie op de wethouder?

De heer **Jasper**: Ja, ik had een vraagje aan de wethouder: kunt u aangeven hoeveel procedurevertraging en kosten bij nieuwbouw het natuurinclusief bouwen gaat opleveren?

Wethouder **Tiemens**: Ja, zoals met al die zaken, mijnheer Jasper, is het vaak zo dat, als je het aan de voorkant goed meeneemt, dan vallen de kosten vaak mee. En zeker geen vertraging. Als je het achteraf moet repareren, dan is dat vaak wel een heel ding.

De **voorzitter**: Goed. Ik stel voor te gaan stemmen naar aanleiding van de ingebrachte moties. Ja, allemaal moties uiteraard. Allereerst heb ik, ervan uitgaat dat de motie nog steeds in stemming is, mijnheer De Graaf, 'Zet recht wat scheef is'. Wie is voor die motie?

Motie Zet recht wat scheef is

De gemeenteraad van Nijmegen, in digitale openbare vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constaterende dat:

- Er een enorme woningnood is in Nijmegen;
- Er een grote groep mensen in een sociale huurwoning wonen die geen perspectief hebben op een eigen koopwoning;
- Uit het woononderzoek blijkt dat met de stijgende prijzen deze groep 'vastzit' in sociale woningen terwijl zij 'op papier' een huis zouden moeten kunnen kopen;

- De sociale huurwoning te koop aanbieden aan deze specifieke bewoners zowel gunstig is voor de bewoners, investeringsruimte geeft aan de corporaties en bijdraagt aan het oplossen van het woningtekort aan de stad;
- Het voor de gemeente en projectontwikkelaars niet gunstig is om goedkope koopwoningen te bouwen (max. 25.000 euro) zonder af te boeken op de grondportefeuille.

Overwegende dat:

- Sociale huurwoningen belangrijk zijn voor starters en mensen die hiervoor in aanmerking komen;
- Er uit het woononderzoek naar voren komt dat er ook een tekort is aan sociale huurwoningen; Verduurzaming van de woningmarkt belangrijk is om de klimaatdoelstellingen te halen, maar dat dit niet ten koste mag gaan van mensen die in een sociale huurwoning zitten en eigenlijk een huis willen kopen;
- Wanneer een corporatie sociale huurwoningen verkoopt zij weer meer investeringsruimte heeft om nieuwe duurzame woningen te bouwen;

Roept het college op:

- Om samen met de corporaties (prestatie)afspraken te maken over versoepelde verkoop aan scheefwoningers die hun eigen sociale huurwoning kunnen en willen overkopen met als uitgangspunt dat deze bewoner(s) hier zelf voor een aanzienlijke tijd gaat wonen;
- Om dit samen met de corporaties actief te communiceren naar bewoners van sociale huurwoningen en hierin alle hulp (o.a. starterslening) mee te nemen;
- In deze (prestatie)afspraken op te nemen dat de investeringsruimte die gemoeid gaat met de verkoop van deze woningen weer ingezet moet worden voor de bouw van nieuwe duurzame sociale huurwoningen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 13 stemmen VVD, Stadspartij DNF, CDA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen: 26 stemmen GroenLinks, D66, SP, PvdA, 50Plus

Motie verworpen

De **voorzitter**: Met 12 stemmen voor en 27 tegen is die motie verworpen. Dat brengt ons bij de volgende motie, 'Samen naar nieuwe prestatieafspraken'. En volgens mij brengen we die gescheiden in stemming. Oh, die komt hierna. Excuus. Wie is voor 'Samen naar nieuwe prestatieafspraken'?

Motie Samen naar nieuwe prestatieafspraken

De gemeenteraad van Nijmegen, in de vergadering bijeen op 24 juni 2020

Constaterende dat:

- De jaarlijkse prestatieafspraken tussen de gemeente Nijmegen en woningbouwcorporaties een belangrijke sturende werking hebben voor de Nijmeegse woningmarkt;

Overwegende dat:

- De woningmarkt in Nijmegen kampt met grote tekorten in vrijwel alle segmenten en dat sturing hierop van essentieel belang is;
- De raad haar kaderstellende rol in dit belangrijke dossier moet kunnen pakken;

- De huidige praktijk leert dat nadat de prestatieafspraken zijn getekend tussen gemeente en woningbouwcorporaties de raad pas haar zienswijze hierop kan delen met het college en dus niet aan de voorkant kaders kan stellen;

Verzoekt het college:

1. Vanaf het sluiten van de prestatieafspraken 2022 de raad aan de voorkant meer mee te nemen in dit proces.
2. Daarbij in elk geval standaard in de maand voorafgaand aan de biedingen van de woningcorporaties met de raad in gesprek te gaan over de aandachtspunten van de nieuwe prestatieafspraken. Dit te doen met een onderliggend stuk, waar het college haar prioriteiten benoemt voor de komende prestatieafspraken.
3. Om passend binnen de jaarcyclus de raad te informeren of de gestelde doelen in het jaar daarvoor door de woningcorporaties zijn behaald.

En gaat over tot de orde van de dag.

Motie unaniem aanvaard

De **voorzitter**: Die motie is unaniem aanvaard. Dan komt de motie waarbij we beslispunt 1 eerst in stemming brengen en dan 2 en 3, 'Help de woningmarkt, stop de verkoop van sociale huurwoningen'. Wie is voor beslispunt 1?

Motie Help de woningmarkt, stop de verkoop van sociale huurwoningen

De gemeenteraad van Nijmegen, in de vergadering bijeen op 24 juni 2020

Constaterende dat:

- Er in Nijmegen een grote vraag is naar betaalbare huurwoningen;
- Deze vraag groter is dan het huidige aanbod;
- De wachttijden voor een sociale huurwoning blijven toenemen waardoor veel Nijmegenaren in de knel komen.

Overwegende dat:

- Het college in de Actualisatie 2020 van de Samenwerkingsagenda Platform Nijmeegse Woningcorporaties, huurdersorganisaties en gemeente Nijmegen erkent dat er een tekort is aan sociale huurwoningen;
- Er in een amendement in 2016 door de raad is opgeroepen om 20 euro% van de sociale woningvoorraad te laten vallen onder de categorie 'goedkoop' maar dit tot op heden niet is geëffectueerd in de prestatieafspraken;
- De gemeente in samenwerking met de woningcorporaties inzet op de groei van bestaande sociale voorraad maar dat de 1000 euro extra woningen in deze categorie pas rond 2025 zal zijn gerealiseerd;
- Bepaalde woningcorporaties in Nijmegen momenteel overwegen een deel van hun sociale woningen te verkopen om extra te kunnen investeren maar er te weinig extra bouwruimte beschikbaar is, het minimaal drie jaar duurt voordat er een nieuwe woning voor kan worden teruggebouwd en dat hierdoor de voorraad sociale huurwoningen feitelijk afneemt;
- Het niet wenselijk is om gezien de schaarste op de woningmarkt sociale huurwoningen, al dan niet in verhuurde staat, te verkopen omdat mensen met een kleine beurs hierdoor lastiger een betaalbare woning vinden;

- Alleen in de prestatieafspraken met woningcorporatie Mooiland is afgesproken dat deze huurwoningen (voorlopig) niet verkoopt;

Verzoekt het college:

1. Bij de gesprekken met de woningcorporaties over de prestatieafspraken van 2021 prioriteit te leggen bij de versnelling van de bouw van sociale huurwoningen in onze stad.
2. In aanvulling hierop in de prestatieafspraken van 2021 met alle woningcorporaties vast te leggen dat de verkoop van sociale huurwoningen voor de duur van twee jaar wordt opgeschort om zo, in samenhang met punt 1, ruimte te bieden voor het versneld inlopen van het tekort aan sociale huurwoningen.
3. Na twee jaar te evalueren over het effect van deze maatregel en hierover te rapporteren aan de raad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Beslispunt 1

Voor: 28 stemmen GroenLinks, SP, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren (1), 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen: 11 stemmen D66, VVD, Partij voor de Dieren (1)

Beslispunt aanvaard

De **voorzitter**: 28 voor en daarmee 11 tegen en daarmee is dat beslispunt aanvaard. Dan hebben we de beslispunten 2 en 3. Wie is daarvoor?

Beslispunten 2 en 3

Voor: 21 stemmen GroenLinks, SP, PvdA, Partij voor de Dieren (1), 50Plus

Tegen: 18 stemmen D66, VVD, Stadspartij DNF, CDA, Partij voor de Dieren (1), Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Beslispunten aanvaard

De **voorzitter**: Met 21 stemmen voor, dus 18 tegen, is dat deel van de motie ook aanvaard. Mooi. Dat brengt ons bij de volgende motie 'Geen exclusie van natuurinclusie'. Wie is voor die motie?

Motie Geen exclusie van natuurinclusie

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constaterende dat:

- In de nieuwbouw-/renovatieplannen van sociale woningbouwprojecten (voorbeeld Jerusalem) natuurinclusiviteit niet is meegenomen;
- Dit mede een gevolg is van het feit dat in de Prestatieafspraken 2020 natuurinclusiviteit niet als afspraak is opgenomen;
- Het college op 18 juni heeft toegezegd het natuurinclusief bouwen/ leefbaarheid in te brengen bij de gesprekken over de prestatieafspraken 2021,

Overwegende dat:

- In november 2018 de raad een motie van de PAD 'Natuurinclusief bouwen' heeft aangenomen;

- Beslispunt 1 in die motie het college opriep! verzocht "in overleg met woningcorporaties te treden om gerenoveerde en nieuwe woningen standaard te voorzien van maatregelen die soortenbescherming bieden, zoals nestkasten en nestgelegenheden";
- Inbrengen van natuurinclusiviteit tijdens een gesprek niet genoeg is om garantie te bieden op daadwerkelijk natuurinclusieve nieuwbouw- en renovatieplannen;
- In de Waalsprong wordt gewerkt met een toolbox natuurinclusief ontwikkelen en bouwen als leidraad die wordt vastgelegd in privaatrechtelijke overeenkomsten,

Verzoekt het college:

1. In de Prestatieafspraken 2021 en volgende jaren op te nemen dat alle nieuwbouw- en renovatieplannen van woningcorporaties in Nijmegen niet alleen duurzaam, maar ook natuurinclusief moeten zijn, en daarbij voorlopig tenminste te verwijzen naar de toolbox natuurinclusief ontwikkelen en bouwen als leidraad;
2. Een goede visie op natuurinclusief bouwen in Nijmegen te ontwikkelen en voor de begroting 2021 aan de raad voor te leggen;
3. Aan de woningcorporaties vervolgens duidelijk te maken wat het college onder natuurinclusiviteit verstaat,

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 3 stemmen Partij voor de Dieren, 50Plus

Tegen: 36 stemmen GroenLinks, D66, SP, VVD, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Motie verworpen

De **voorzitter**: Met 3 stemmen voor, is die motie verworpen. Dat brengt ons bij de laatste motie, 'Help bewoners in hun groen te blijven', ook van de Partij voor de Dieren. Wie is voor die motie?

Motie Help bewoners in hun groen te blijven

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 24 juni 2020,

Constaterende dat:

- Woningcorporaties regelmatig oude wijken (gedeeltelijk) slopen met het oog op renovatie of nieuwbouw;
- Met name oude wijken veel zogenaamd 'oud groen' bevatten in de openbare ruimte en in de privétuinen;
- Een groot deel van door de bewoners aangeplant groen in privétuinen bij zulke ontwikkelingen wordt gerooid ten behoeve van de nieuwbouw! renovatie;
- Er soms weliswaar ruimte is aangewezen waar een deel van de tuinplanten naar toe kan worden verplaatst om de bouwperiode te overleven, maar dat met name de oudere, grotere en dus duurdere planten en bomen vaak niet kunnen worden verplaatst en/of de verplaatsing niet zullen overleven;
- Het bedrag dat de bewoners krijgen in veel gevallen, na aftrek van kosten voor verhuizing en herinrichting van hun huis, niet genoeg is voor een gelijkwaardige herbeplanting van hun tuin,

Overwegende dat:

- 'Oud groen' grote waarde heeft voor de wijk en al haar bewoners, doordat het CO2 vastlegt en zo klimaatverandering tegen gaat, fijnstof afvangt, in de zomer koelte brengt en daardoor het

hitte-eiland-effect tegengaat, grotere biodiversiteit herbergt dan 'jong groen' en doordat leven in een groene omgeving bewezen gezonder is voor lichaam en geest dan leven in een niet-groene omgeving;

- Groen daardoor helpt geld te besparen op andere gebieden, o.a. gezondheidszorg en economie;
- In het Klimaatakkoord afspraken zijn gemaakt jaarlijks 1% meer bomen aan te planten en het niet daarbij past dat er in Nijmegen bomen worden gekapt van bewoners die de bomen willen behouden zonder dat ze daarvoor worden gecompenseerd,

Verzoekt het college:

- In de Prestatieafspraken 2021 en volgende jaren op te nemen dat woningcorporaties de bewoners voldoende moeten compenseren voor het groen dat in hun tuinen sneuvelt tijdens bouwprojecten, zodanig dat ze na de nieuwbouw/ renovatie weer een gelijkwaardige tuin kunnen aanleggen die tenminste een zelfde hoeveelheid kubieke meters groen bevat.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor: 5 stemmen PvdA, Partij voor de Dieren

Tegen: 34 stemmen GroenLinks, D66, SP, VVD, Stadspartij DNF, CDA, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Motie verworpen

De **voorzitter**: Met 5 stemmen voor en dus 34 tegen, is die motie verworpen. Dank u zeer.

9. Motie buiten de orde: Nijmegen voor 14

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij het laatste agendapunt voor vanavond. Dat is de motie zoals aangekondigd buiten de orde van de zijde van GroenLinks. Allereerst geef ik de eerste indiener het woord, dat is mevrouw Brummel-Ahlaloum. En dan kunt u per fractie, als u daar nog tijd en lust toe voelt, op reageren. Mevrouw Brummel-Ahlaloum, ja helemaal in de hoek, hè. Ik geef u het woord.

Mevrouw **Brummel-Ahlaloum**: Dank u wel, voorzitter. Tijdens het hoogtepunt van de coronacrisis werd er massaal geklapt voor de mensen die in vitale beroepen werken, zoals de zorg, schoonmaak, supermarkt, de logistieke sector en de overheid. Deze waardering was zeer terecht en werd door velen erg gewaardeerd. Maar de financiële waardering voor deze vitale beroepen laat nog te wensen over. Helemaal voor de mensen die een minimumloon verdienen. Werken zou moeten lonen, maar dat is in Nederland niet zo als je het minimumloon verdient. Hoewel Nederland een van de rijkste landen ter wereld is, zijn werkende armen helaas geen uitzondering. Vaste lasten als huur, zorgverzekering en levensonderhoud kunnen deze mensen alleen betalen met hulp van inkomensondersteunende maatregelen, zowel van het Rijk alsook van ons eigen gemeente Nijmegen. En dat is toch eigenlijk best gek, dat het huidige minimuminkomen gewoon onvoldoende is om van rond te komen. De basis moet beter. GroenLinks vindt dat het minimumloon moet worden verhoogd naar een fatsoenlijk inkomen en daarin staan we gelukkig niet alleen. Steeds meer politieke partijen en maatschappelijke organisaties pleiten hiervoor. En vanavond stonden er Nijmeegse burgers van de beweging Voor14 in de hal van het stadhuis, met dezelfde boodschap: 14 euro per uur. Dat zou eigenlijk het minimumuurloon moeten zijn als Nederland zich houdt aan de Europese norm. Want deze norm geeft aan dat het minimum inkomen op 60% van het doorsnee inkomen van een land moet zitten. En dat is in Nederland bij lange na niet het geval. Iemand van 21 jaar met een minimumloon krijgt nu ongeveer 10 euro per uur. De verhoging van het minimumloon heeft veel voordelen. Steeds meer economen adviseren dit dan ook. Mensen krijgen een fatsoenlijke basis met een groter besteedbaar inkomen en

dit zorgt ervoor dat ze minder afhankelijk zijn van maatregelen die hun inkomen ondersteunen. En daarnaast laten cijfers zien dat mensen met een laag inkomen hun geld vooral lokaal besteden. Het verhogen van het inkomen zorgt dus ook voor een impuls van de lokale economie.

Maar voor het verhogen van het minimumloon hebben we Den Haag nodig en daarom willen we de landelijke politiek vanuit Nijmegen oproepen om het minimumloon te verhogen naar 14 euro per uur. Maar we hoeven en willen niet afwachten in Nijmegen totdat er in Den Haag iets gebeurt.

De **voorzitter**: Maar daar heeft de heer Feringa is nog een vraag over.

De heer **Feringa**: Dank u wel, voorzitter. Ik zou graag GroenLinks willen vragen of er geen Tweede Kamerfractie bereid was deze motie in Den Haag in te dienen. En als ze dat wel zijn, om dat misschien alsnog aan hen te vragen.

Mevrouw **Brummel-Ahlaloum**: GroenLinks heeft aangekondigd dat ze voor verhoging van het minimumloon is. Ik vervolg mijn betoog. Dus wat ik net zei: we hoeven en willen niet afwachten in Nijmegen, totdat er in Den Haag iets gebeurt. En dan richt ik me ook even tot de heer Buck van het CDA.

De **voorzitter**: Er is nog een interruptie. Mijnheer Feringa, u hebt nog 6 seconden.

De heer **Feringa**: Is GroenLinks het met ons eens dat het onrechtvaardig is dat ambtenaren in Nijmegen meer betaald krijgen voor hetzelfde werk als in andere gemeentes?

De **voorzitter**: Mevrouw Brummel-Ahlaloum.

Mevrouw **Brummel-Ahlaloum**: Ik ben er niet van op de hoogte dat dit zo zou zijn. Dus daar kan ik geen antwoord op geven.

De heer **Feringa**: Voorzitter, als u mij toestaat?

De **voorzitter**: Uw tijd is op. Ik had u gewaarschuwd.

Mevrouw **Brummel-Ahlaloum**: Ik vervolg mijn betoog. Laten wij als gemeente Nijmegen het goede voorbeeld geven, want we zijn een sociale stad. GroenLinks roept het college daarom op een principe van minimaal 14 euro per uur toe te passen op alle mensen die werkzaam zijn voor de gemeente Nijmegen en dit principe ook actief uit te dragen in gesprekken die de gemeente Nijmegen voert met bedrijven en organisaties die voor de gemeente Nijmegen werken. GroenLinks dient daarom samen met SP, PvdA, 50Plus en DNF de motie 'Nijmegen voor 14' in.

De **voorzitter**: Er is nog een vraag van mevrouw Mijling geloof ik.

Mevrouw **Mijling**: Voorzitter, ik zal de vraag van de heer Feringa even verduidelijken. Als wij met deze motie instemmen, dan zou het dus akkoord zijn dat we in Nijmegen onze ambtenaren meer minimumloon geven dan de rest van de gemeentes. Dat is wat u voorstelt.

Mevrouw **Brummel-Ahlaloum**: Ja. Ik zeg helemaal niet dat dit zo is, want de salarisschalen waar de mensen nu in zitten die het betreft, zijn ook geldig in andere gemeenten. Dus het is geen afwijking in de salarisschalen waar we het over hebben.

De **voorzitter**: Een reactie van andere fracties, als daar behoefte aan is. En als er nog tijd voor is, want dat is ook zo, hè. De heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Heerlijk hè, als je tijd over hebt voor een motie buiten de orde. Voorzitter, Zwarte Piet ... Oh nee. Een motie buiten de orde, voorzitter. Laat ik beginnen met verzoeken aan

GroenLinks of zij de beslispunten gescheiden in stemming willen brengen, namelijk 1 apart en 2 en 3 gezamenlijk. En voorzitter, ik vind het een beetje een rare motie, wederom. Het gaat om negentien mensen, gemeten op maart 2020, die in dienst zijn van de gemeente Nijmegen die minder dan 14 euro per uur verdienen. Mevrouw Markovic deed net een fantastisch voorstel. Zij stemde een motie af met het college en diende haar vervolgens niet in. En dit is nou precies een motie die GroenLinks fantastisch had kunnen afstemmen met haar college en vervolgens niet had hoeven in te dienen. Dus ik zou heel graag verzoeken om de twee beslispunten gescheiden stemming te brengen. Mocht GroenLinks daar niet toe bereid zijn, daar ben ik een beetje bang voor, dan zal ik met volle overtuiging tegen deze motie stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wie kan ik voorts het woord geven? De heer Konijnenbelt.

De heer **Konijnenbelt**: Dank u wel, voorzitter. Het wettelijk minimumloon is de basis voor de bodem in Nederland. Een bodem die al decennialang aan het dalen is. De koopkracht van mensen met het minimumloon is 20% gedaald laatste veertig jaar. Het minimumloon is de ondergrens voor werkenden, maar is ook gekoppeld aan uitkeringen als de bijstand, de AOW en het toeslagenstelsel. En afgezet tegen een werkweek van veertig uur is het huidige minimum € 9,54 ofwel nog geen tientje. En Nederland voldoet daarbij, zoals mijn collega al zei, bij lange na niet aan het Europees gewenst minimum voor bestaanszekerheid. Zeker ook in dat licht is het goed als we als welvarend land onze bodem, onze basis waarop we allemaal kunnen terugvallen, omhoog tillen.

De **voorzitter**: De heer Eigenhuijsen, een interruptie.

De heer **Eigenhuijsen**: Voorzitter, het gaat om negentien mensen. U maakt uw verhaal zo verschrikkelijk groot à la Lodewijk Asscher. Het gaat om negentien mensen! Regel het gewoon!

De heer **Konijnenbelt**: Zoals u kunt lezen in onze motie, willen we ook een oproep doen om het minimumloon te verhogen nationaal, dus in heel Nederland. En ik zal er zijn op tijd, in tegenstelling tot de heer Asscher. Bij stemming.

De **voorzitter**: De heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Voorzitter, ik dacht dat de heer Asscher de vorige keer de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid was. Toen had hij het volgens mij makkelijker kunnen regelen. En heel snel ook.

De **voorzitter**: Ja, ik zie enkele mensen puffen, maar u bent natuurlijk zelf wel een beetje schuldig door een nationale kwestie hier aan de orde te stellen. Dan krijgt u ook een nationale reactie, zegt uw voorzitter. Dus ik vraag nu de heer Konijnenbelt om zijn betoog te vervolgen en vervolgens ons te concentreren op het wel of niet eens zijn met deze motie en de debatten voor de Tweede Kamer bij de Tweede Kamer te laten. Mijnheer Konijnenbelt.

De heer **Konijnenbelt**: Dat laatste, daar wil ik mij bij aansluiten. Wij steunen daarom de campagne voor het verhogen van het wettelijk minimumloon naar 14 euro bruto per uur. Met dit bedrag kunnen mensen fatsoenlijk leven en het verkleint de kans op armoede sterk. Wij staan dus op voor deze sociale investering in ons allemaal. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u. Wie kan ik vervolgens het woord geven? De heer Sweep.

De heer **Sweep**: Dank u wel. De rijken worden rijker en de armen armer. Ik zie, terwijl ik deze tekst maak, in gedachten alweer het liberale en ook het nog rechtser smaldeel van deze raad ietwat geërgerd of verveeld wegstijgen. Het is een cliché, ik weet het, maar een ieder die oprecht de welvaartsontwikkeling van de laatste vijf jaar analyseert, kan toch echt niet anders dan erkennen dat

dit cliché een waarheid is als een koe. De hoorn des overvloeds is de laatste vijf jaar helaas voorbijgegaan aan de groep werkende armen. Voor de helderheid: dit zijn mensen die als ze geluk hebben veertig uur per week moeten werken om de schoorsteen te laten roken. Denk dan aan de schoonmaker, taxichauffeur, koerier of de ziekenverzorgende. Ik zeg bewust “als ze geluk hebben”, want vaak heeft men niet eens een fulltime arbeidscontract en moet men het met nog minder doen dan de 1680 euro bruto per maand. Zet dit eens af tegen de verdienste van een gemeenteraadslid.

De heer **Eigenhuijsen**: Voorzitter?

De heer **Sweep**: Ik weet niet waar het vandaan kwam.

De **voorzitter**: Maak uw zin af, mijnheer Sweep.

De heer **Sweep**: Oké. Maar het is een heel lange zin, hoor. Zet dit eens af tegen de verdienste van een gemeenteraadslid van een stad van net geen 180.000 inwoners, bijvoorbeeld Nijmegen. Kijk wat wij moeten doen voor de maandelijkse 1993 euro bruto plus € 173,40 onkostenvergoeding en vergelijk dat eens met wat mensen die werkzaam zijn in de beroepen waar het minimumloon uitbetaald wordt hiervoor moeten doen. Daar komt nog bij dat onze raadsvergoeding gebaseerd is op een inkomen naast onze taken hier. En voor de genoemde groep mensen dit het loon is waar men van moet leven.

De **voorzitter**: U kunt doorgaan, de heer Eigenhuijsen heeft schijnbaar de vraag al beantwoord gehoord.

De heer **Sweep**: Oké dat zijn de beste. Deze afweging makend, kan ik me niet voorstellen dat er hier nog iemand is die niet instemt met deze motie. Het dictum van de motie bestaat uit drie punten. Het eerste dictum is met bovenstaande voldoende toegelicht, lijkt me. Het tweede punt van het dictum stelt dat als we als gemeente instemmen met punt 1, namelijk ons aansluiten bij de lobby van het FNV, overigens ook het CNV, het natuurlijk niet te verdedigen is dat wij zelf nog mensen betalen onder de 14 euro. Practice what you preach, zou ik zeggen. Het derde punt ligt overigens net zo voor de hand: als je vindt dat 14 euro het minimumloon moet zijn, ga je als gemeente niet op koopjesjacht als je weet dat de lage tarieven van de opdrachtnemer mede te wijten zijn aan het betalen van een lager loon dan de 14 euro per uur. Dat is geen kwestie tussen werknemer en werkgever, maar ook zeker een verantwoordelijkheid van de gemeente Nijmegen als opdrachtgever. Nu is het einde van de eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even of er nog andere woordmeldingen zijn. Jawel, de heer Van Gent.

De heer **Van Gent**: Dank u wel, voorzitter. Het woord wettelijk minimum loon zegt het eigenlijk al: het ligt in de wet vast en de wet wordt bepaald in het parlement in Den Haag. Wij kunnen hier in de raad in Nijmegen het weliswaar gaan hebben over het wettelijk minimumloon, maar wij gaan daar niet over. Dus zou ook zeggen: doe dit dan ook vooral niet. Mijn fractie zal deze motie dan ook niet steunen. Zeker ook omdat we niet willen dat wij als raad op de rol van de stoel van de werkgever moeten gaan zitten. Het is niet aan ons besteed en dat moeten we ook vooral laten daar waar het hoort. En daarom zullen deze motie ook niet steunen.

De **voorzitter**: Er zijn twee interrupties. Mevrouw Brummel-Ahlaloum was al eerder en dan de heer Sweep. Die kunnen achter elkaar door. Mevrouw Brummel-Ahlaloum.

Mevrouw **Brummel-Ahlaloum**: Ik heb D66 eerder haar zorgen horen uiten over werkende armen. Ziet u deze motie nou niet als een uitgelezen kans om ook concreet iets doen voor werkende armen in Nijmegen?

De **voorzitter**: De heer Sweep had ook nog een vraag.

De heer **Sweep**: Ja, aan de heer Van Gent uiteraard. Als 'daar waar het hoort' niet blijkt te werken, dan moet een creatieve geest, en wij raadsleden worden geacht creatieve geesten te zijn, het elders gaan proberen. Vandaar deze motie. Begrijpt de heer Van Gent dat?

De **voorzitter**: De heer Van Gent.

De heer **Van Gent**: Ik zal eerst even op de heer Sweep reageren. Ik begrijp dat dit de manier is waarop de heer Sweep werkt. Dat hebben we al eerder gemerkt. Maar dat is niet manier waarop ik mijn raadswerk invul. En als reactie op mevrouw Brummel-Ahlaloum: jazeker is het heel vervelend wanneer je te maken hebt met dat werken niet lonend is. Werkende armen is echt een heel verschrikkelijk begrip, waar wij hier in Nederland ook mee te maken hebben. Je zou dus willen dat het besteedbaar inkomen van mensen vooruitgaat. Maar als je mij vraagt hoe je dat ook beste kunt gaan doen, dan is dat niet het verhogen van wettelijk minimumloon, maar dan moet je iets doen aan het toeslagenstelsel dat wij hier hebben. Maar dan nog hebben we het nu weer over de inhoud hier, die in Den Haag besproken moet worden en waar wij als raad niet over gaan. Dus ja, ik zou echt wel graag willen dat er iets aan het besteedbaar inkomen van mensen gedaan wordt, maar dan moet je niet aan de knop van het wettelijk minimumloon draaien, maar aan het toeslagenstel dat wij hebben.

De **voorzitter**: Helder. Anderen die nog het woord wensen te voeren naar aanleiding van deze motie? Want als dat niet het geval is, kijk ik nog even naar wethouder Esselbrugge namens het college.

Wethouder **Esselbrugge**: Ja, dank u wel. Als goed werkgever zijn wij er natuurlijk ook voor medewerkers de kansen en mogelijkheden te bieden om een functie te vervullen die bij hun kwaliteit en bij hun ervaring past en de daarbij behorende beloning. Daar hebben wij een fantastisch mooi systeem voor, een functiewaarderingssysteem, dat we ook in een landelijke cao hebben vastgelegd. En dat betekent dat wij de mensen inschalen op de functies die ze uitvoeren. En volgens mij doen we dat hartstikke goed. Dat weet ik zelfs heel zeker, want nu is net de monitor uit, de personeelsmonitor van het A&O-fonds, waarin wij als werkgever echt uitmuntend uit de bus komen. Dus dat gezegd hebbende, wil ik deze motie ontraden. Inderdaad het principiële principe, dat zijn er twee. Het gaat hier om een landelijk thema, bespreek het dan ook daar. Gebruik je politieke kanalen en doe het niet via deze lokale gemeenteraad. Twee: ga niet op de stoel van de werkgever zitten en verwacht ook niet dat ik of een ander op de stoel van de andere werkgever ga zitten. Het kost bovendien ook nog eens tonnen. Dat gezegd hebbende, dat gaat dan over dat punt 2. Punt 3: ja wij dragen eigenlijk altijd uit dat we aan goed werkgeverschap doen en willen voorstaan en dat verwachten we ook van anderen. Een goed werkgeverschap is meer dan een financiële beloning en daar sta ik voor. Daar staan wij voor. Dus wij ontraden deze motie en dat kan ik ervan zeggen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Goed. Ik kijk nog even naar uw raad over behoefte is om in tweede termijn te reageren, anders kunnen we ook naar de stemming over gaan. Dat is wel het geval? Ja, mevrouw Brummel-Ahlaloum geef ik dan eerst het woord weer.

Mevrouw **Brummel-Ahlaloum**: Het college staat voor goed werkgeverschap. GroenLinks uiteraard ook. Voor ons is goed werkgeverschap ook onlosmakelijk verbonden met een fatsoenlijk inkomen van minimaal 14 euro. Dus dat is voor ons gewoon een belangrijke basis die wij mee willen geven. En u had het er net over dat we als raad niet op de stoel van het college zouden moeten gaan zitten. Wij kunnen als raad wel degelijk kaders meegeven, ook met betrekking tot het personeelsbeleid. En we roepen daarom het college op om deze oproep te volgen. En we zouden ook heel graag horen van de wethouder of het lukt om alle medewerkers van de gemeente Nijmegen op 14 euro te krijgen, en ook voor de nieuwe medewerkers hoe dat wordt georganiseerd en daar graag een terugkoppeling op hebben.

De **voorzitter**: De heer Sweep ook nog, ja?

De heer **Sweep**: Jazeker. Twee punten. De wethouder geeft aan: het zou tonnen kosten om, als ik goed geluisterd heb, het tweede punt van het dictum uit te gaan voeren. Dan gaan die negentien mensen die het betreft wel heel veel verdienen. Dat gaat mij nu ook een beetje te ver. Dus dat is niet de oproep die wij met deze motie bedoeld hebben. Punt twee: de wethouder geeft aan dat de gemeente Nijmegen een goede werkgever is. Voor zover ik ervan op de hoogte ben, betwist ik dat geenszins. Maar het betere is altijd de vijand van het goede. Dus wij pleiten hiervoor het betere.

De **voorzitter**: Ja, een helder betoog. Zijn er nog andere inbrengen voor de tweede termijn? Anders ga ik nog even terug naar de wethouder. Helemaal niemand? De heer Eigenhuijsen ook niet? Die gelooft het wel? Oké, dan geef ik nog het woord aan wethouder Esselbrugge voor een antwoord op de laatste vragen.

Wethouder **Esselbrugge**: Het aantal van negentien dat wordt genoemd, zijn alleen de medewerkers die rechtstreeks in dienst zijn bij de gemeente. En zoals ik het lees, staat er of als payroller of als uitzendkracht. Dat zijn veel meer medewerkers en veel meer mensen en dan gaat het echt om tonnen. En ik ben ook niet hun werkgever, in formele zin. Los daarvan: het gaat ook om een functieopbouw. Dus ze krijgen betaald voor een functie die zij doen en als wij deze hele functielaag zouden willen schrappen, dan moet het in de landelijke cao geregeld worden. Maar let wel, dan bieden wij dus geen functies meer aan onder het mbo-niveau. Is dat echt wat wij willen?

De **voorzitter**: Nee, we gaan daar niet meer op in. U hebt uw kans gehad. Ik stel voor dat we gaan stemmen, temeer omdat ik het idee heb dat er toch geen anderen zijn. Is er nog een interruptie van mevrouw Van Doorn?

Mevrouw **Van Doorn**: Nee, ik wou graag een stemverklaring geven.

De **voorzitter**: Dat kan. Zijn er nog meer mensen die een stemverklaring willen afleggen?

De heer **Eigenhuijsen**: Voorzitter, ik had gevraagd om gescheiden te stemmen, maar dat hoeft niet meer. Het is gewoon duidelijk.

De **voorzitter**: Ja, oké. U had wel gelijk, maar ik hoef die vraag niet meer te stellen, begrijp ik. Oké, dan hoeft dat ook niet. Mevrouw Van Doorn een stemverklaring.

Mevrouw **Van Doorn**: Dank u. In onze fractie hebben wij er gesproken om het in die paar dagen die ons resten, hierover te hebben. Over inhoud en wenselijkheid, stemgedrag van onze VVD Tweede Kamerfractie op dit onderwerp, effecten en gevolgen van deze motie of in ieder geval de mogelijke gevolgen en het feit dat het niet tot onze jurisdictie behoort. En we zijn ertoe gekomen dat wij verdeeld zullen stemmen.

De **voorzitter**: Nou, helder. Dan gaan we ook maar over tot de stemming. Dat weerhoudt ons niet. Dus de motie buiten de orde 'Nijmegen voor 14'. Wie is voor die motie?

Motie buiten de orde: Nijmegen voor 14

Constaterende dat:

1. Nederland een van de rijkste landen ter wereld is maar een grote groep, waaronder ook vele inwoners van Nijmegen, financieel achterblijft en te maken heeft met armoede.
2. ons minimumloon veel lager is dan de Europese norm van 60 euro% van het mediane inkomen

3. honderdduizenden mensen ervoor zorgen dat onze samenleving blijft functioneren in moeilijke tijden, terwijl ze zelf rond moeten komen van minder dan 14 euro per uur
4. op steeds meer plekken in Nederland mensen opstaan voor een eerlijke verdeling van de welvaart, te beginnen met een minimumloon van 14 euro per uur
5. steeds meer economen de voordelen zien van een verhoging van het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen
6. ook bij de gemeente Nijmegen er mensen werken voor minder dan 14 euro per uur¹.

Overwegende dat:

1. de mensen die nu tijdens de coronacrisis het land draaiende houden niet alleen applaus verdienen maar ook een fatsoenlijk loon om van rond te kunnen komen.
2. wij als gemeente een sociale zorgplicht hebben voor alle inwoners van Nijmegen
3. wij ons daarvoor inzetten met de middelen die we hebben
4. we voor het verhogen van het minimumloon afhankelijk zijn van het landelijke beleid Nijmegen een sociale stad is en we als gemeente zelf het goede voorbeeld willen geven

Verzoekt het college:

1. om middels een brief aan te dringen bij de landelijke regering om het minimumloon te verhogen naar 14 euro per uur en de raad te informeren.
2. er zo snel mogelijk werk van te maken dat alle medewerkers die werkzaam zijn voor de gemeente Nijmegen, rechtstreeks in dienst zijnde of als payroller of uitzendkracht, minimaal 14 euro per uur verdienen.
3. het belang van een minimumuurloon van 14 euro per uur actief uit te dragen in de gesprekken die de gemeente Nijmegen voert met bedrijven en organisaties die voor, of in opdracht van de gemeente Nijmegen werken.

En gaat over tot de orde van de dag.

¹ Bij de gemeente Nijmegen zijn momenteel (info vanuit P&O maart 2020) rechtstreeks 19 mensen in dienst die minder dan 14 euro per uur verdienen. Vijf van hen verdienen meer dan een euro per uur minder dan 14 euro per uur. Daarnaast zijn er nog een aantal medewerkers werkzaam voor de gemeente Nijmegen als uitzendkracht of via payroll constructie, het is bij de gemeente Nijmegen onbekend welk salaris zij ontvangen. Basiseis van de gemeente is altijd wel dat deze mensen hetzelfde salaris ontvangen voor dezelfde werkzaamheden als de medewerkers die bij de gemeente Nijmegen in dienst zijn.

Voor: 24 stemmen GroenLinks, SP, Stadspartij DNF, PvdA, Partij voor de Dieren (1), 50Plus
Tegen: 15 stemmen D66, VVD, CDA, Partij voor de Dieren (1), Gewoon Nijmegen,
VoorNijmegen.Nu

Motie aanvaard met inachtneming van een stemverklaring van de Partij voor de Dieren

De **voorzitter**: 24 stemmen voor, krijg ik te horen en daarmee zouden er dus 15 tegen zijn. Daarmee is de motie aanvaard. Ja.

24. Sluiting

De **voorzitter**: Goed, dat brengt ons bij het slot van deze vergadering en ja, wederom is er geen borrel om hier in huis. Dat zult u begrijpen. Ik wens u nog heel mooie avond en tot de volgende keer. De vergadering is gesloten.